

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 VASÁRNAP március 21.

79. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon: Kiadóhivatal: 8—56 Szerkesztőség: 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lebach-palota)

Zászlóval vagy zászló nélkül

Az ellenzéki pártok vezetői most sorra jönnek a Vajdaságba s nem kerülnek el a magyar választókat sem. A politikai helyzet bizonytalan ugyan, de választásokra aligha lehet számítani. A mostani nagy igyekezet a vajdasági szimpátiák és vajdasági voksok után felát csak előkészület a jövőre.

Bizonyosnak látszik, hogy ha a magyar párt most bármelyik ellenzéki párt felé nyújtaná kezét, hogy baráti szövetséget kössön, akár Davidovics, akár Pribiesevics szívesen fogadná ezt a baráti jobbot s ha mást nem: el lehetne érni, hogy a jugoszlávai magyarság jogos és törvényes aspirációi szöszölöt találnának s a parlament nyilvánossága előtt lehetne orvoslást találni a sérelmekre. A magyar párt vezetőinek okos belátására s politikai érzékére vall, hogy a pillanatnyi eredményért s a kétségtelenül népszerűbb ellenzéki szereplésért nem áldozzák fel a jövőt s még mindig, annyi kudarc és eredménytelen kísélet után, a radikális párttal keresik a megegyezést.

A magyar párt eddigi működéséről s vezetőinek összeválogatásáról lehetnek eltérők a vélemények, abban azonban meg kell egyezni mindenkinek, hogy a jugoszlávai magyarságnak egyetlen politikai szerve ez a magyar párt s a magyarság nevében ez köthet megállapodást. A radikális párt, amely a vajdasági szlovákokkal keresett és kötött megegyezést, a magyar pártot s a magyarságot úgy látszik nem tartja a maga szempontjából annyira fontosnak, hogy a neki felkínált baráti szövetséget sietne realizálni. Folynak ugyan megbeszélések, de ezek mottója mindig az, hogy a radikális párt kapui nyitva vannak, lépjenek be a jugoszlávai magyarok egyenkint a pártba.

Ne a magyarság szempontjából mérjük fel ennek a kívánságnak jelentőségét és konzekvenciáit. Nem degradálhatjuk ezt a kérdést önérzeti problémává s nem követsolhatunk belőle az intranszigiencia számára csengő vértet. Mi a megegyezést szükségesnek, indokoltnak, kívánatosnak, a magyarság érdekében állónak tartjuk. Nézzük hát meg, hogy a radikális párt szempontjából célirányos-e ilyen követelések támasztásával megnehezíteni, vagy lehetlenné tenni a megkezdett tárgyalások eredményes befejezését?

Az erdélyi magyarságnak a liberális párttal való megegyezésében a román kormány sokkal többet ígért az erdélyi magyarság önálló politikai szervezetének,

mint amennyit a radikális párt-hoz simuló jugoszlávai magyarság kér a maga számára. Az erdélyi magyarok sorában mégis sokan elleneztek a paktumot. Hihető-e, várható-e, elképzelhető-e, hogy — különösen a jugoszlávai magyarság mai politikai szervezetlensége mellett — nem lennének ellenzői a radikális párttal való megegyezésnek? Tegyük fel, hogy a magyar párt vezetői elfogadják a radikális párt feltételeit és felosztatván formailag is a magyar párt szervezeteit, belépnek a radikális pártba. Nem kell hozzá politikai iskolázottság,

hogy ennek a lépésnek következményeit előrelássuk. Azok, akik a megegyezést akár elvi okból, akár a személyi érvényesülésük megkönnyítése miatt ellenezni fogják, nyomban meg fogják alakítani az új magyar pártot s a demagógiaszerű területén támadhatják majd az „áruló vezeték“-et, a „fajukat cserbenhagyó vezetők“-et. Ki tudja biztosítani a radikális pártot ez esetbe arról, hogy a magyarság tömegei nem a többet ígérő, hangosabb szavú, a demagógia minden eszközével rendelkező új vezeték fogják követni. A magyarságnak sok ke-

serütséget jelentett már a magyar párt akcióképtelensége, de ha megindul a tömegmozgalom s szabad lesz a választási akció, a magyar párt zászlója sok tevelgyőnek mutatja meg az utat. Miért akar a radikális párt lemondani a szervezkedésnek erről a hatékony erejéről, miért követeli, hogy a párt keretei közé kívánczó magyarság hagyja kint zászlóját? Hiszen a kint hagyott zászló politikai kalózkodás kezébe kerülhet s ezren és ezren lesznek, akiknek érzésük s nem értelmük fogja az utat ki-jeölni...

Alkotmányrevíziót kívánnak a francia szocialisták Proklamációt bocsájtott ki a francia szocialista párt

Londonból jelentik: A konzervatív párt vezeték nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy a parlament keddi ülésén biztossítsák Chamberlain számára a bizalmi szavazatot. A konzervatívok agitációjukban hivatkoznak arra is, hogy a londoni City most válasz-

totta diszpolgárává Chamberlain és szerdán adják át a diszpolgari oklevelet. Anglia szégyene volna, ha ezt az ünnepséget egy bizalmatlansági nyilatkozat előzné meg a parlamentben.

A konzervatívok agitációjával szemben a liberális párt feltü-

nően élesen forral állást Chamberlain ellen. Különösen feltűnt, hogy a Daily News, amely tudvaleg Lloyd George lapja, az angol politikában szinte szokatlanul éles hangú támadást intézett Chamberlain külügyminiszter ellen.

Befejezték a bizonyítást a Mateotti-pörben

Rómából jelentik: A Mateotti-gyilkosság bűnperében a tanúkihallgatásokat befejezték, azután a bíróság, az esküdtek és az újsáqírók bevonultak a törvényszék udvarára, ahol

megvizsgálták azt az autót, melyen Mateottit elhurcolták. Az autó bőr- és szövetalatrészeit már korábban lestedték, hogy a dulakodás nyomait ne lehessen meglátni. Felolvasták a

törvényszéki orvosok szakvéleményét, amely szerint valószínű, hogy a halált a testen látható késszurások okozták. Ezzel a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánították.

A konzervatívok bizalmat szavaznak Chamberlainnek

Lloyd George lapja élesen támadja a külügyminisztert

Párisból jelentik: A szocialista parlamenti frakció és a szociáldemokrata párt vezetékése

közös proklamációt bocsájtott ki a párthivekhez, amelyben igazolja a párt magatartását.

A kiáltvány kifejti, hogy a párt azért támogatta Herriot-t, mert vezető helyet biztossított Franciaországnak a békepolitikában és kedvezően változtatta meg Európa arculatát, de

el kellett tőle fordulnia, mert nem váltotta valóra szociális tervet a reformokat,

nem felelt meg a katonai szolgálati idő tekintetében a várakozásoknak és nem szabadította föl az országot a pénzhatalmak nyomasztó uzsorája alól, folytatta a gyarmatokon a véres kalandokat és semmit sem tett az adózás igazságossága érdekében, az adóeltitkolásokat pedig tehetetlenül tűrt.

A továbbiakban emlékeztet a szocialisták kiáltványa arra, hogy a radi-

kális baloldal (Loucheur—Pere) egy csoportja kilépett a kartelből, mire

a radikális-párt, a mely Herriot vezetékése alatt áll, megingott a különféle befolyások hatása alatt

és váltakozó csoportokra oszlott a parlamenti viták és a fölmerülő problémák adottsága szerint. A radikálisok a parlamentben hitelüket vesztették megbizhatatlanságuk miatt, a többi baloldali párt kebelében is egyenlenségek dúltak s ezek a körülmények hozták magukkal, hogy

a május 11-iki választási győzelmet nem lehetett igazi érteleme szerint gyümölcsöztetni,

mindez pedig arra bírta a szocialista pártot, hogy

visszautasítja Herriot ajánlatát és nem vesz részt egy baloldali kormány megalkotásában.

A szocialisták letettek arról a reményről, hogy erős polgári baloldallal többségben merész és gyökeres refor-

mokra vállalkozhassanak, erre nem lehet többé számítani, mert a radikális párt képtelen magát a gazdasági erők illetéktelen befolyása alól felszabadítani. A proklamáció

mélyreható alkotmányrevíziót kíván

s azzal végzi, hogy a párt csak klyan kormány felelősségében osztozhatik, amelyben a vezető szerep szocialistáké. A szocialista párt maifestuma politikai körökben nagy atást keltett és általában úgy kom-móntálják, hogy

a szocialisták csak átmenetileg támogatják a Briand-kormányt

és nemsokára Briand ellen fognak fordulni. Emiatt Briand miniszterelnökségét provizórikusnak tartják és azt hiszik, hogy április közepén újra kormányváltás lesz. Beavatott körök véleménye szerint Briand újabb bukása után csak Herriot-kormány jöhet

Jutalmak kiosztása a Bácsmegeyi Napló olvasói és előfizetői közt

Szombaton délután tartottuk meg a március 7-ikéről elhalasztott sorsolást abban a formában, hogy jutalmakat osztottunk ki az előfizetők és olvasók között.

A jutalomkiosztás abban a formában történt, hogy az igényjogosultak neveit egy urnába helyeztük el, egy másik urnába kerültek azok a számok, amelyek a *Bácsmegeyi Napló* karácsonyi számának 21-ik oldalán — minden lappéldánynak más száma volt — fel voltak tüntetve. A megjelent közönség soraiból felkért Kovács Sándor szuboticei református lelkész ellenőrzése mellett ejtettük meg a kiosztást oly módon, hogy a sorsolásból már ismert Juszkó Eta kihuzta az urnából a nyerteseket.

Először a karácsonyi sorsolást ejtettük meg.

Első díjat: egy férfi aranyórát nyert az

A. sorozat 735. szám.

Második díjat: egy ezüst cigarettatárcát nyert

A. sorozat 4097. szám.

Harmadik díjat: egy gramofont nyert B. sorozat 811. szám.

Negyedik díjat: hat könyvet nyert

B. sorozat 6903. szám.

Ezután megejtettük az előfizetők jutalmazását.

1. 4000 dináros jutalom nyertese: Wellenreiter Pál Szombor.

2. 250 dináros jutalom nyertesei: Kaufmann Milán Zagreb, Veszeli János Ljeskovic, Ignjatits Jelena Beograd, Velj Páter Novibecsej, Klein Lajos Susine Djurdjenovac, Havas Imre Berlin, Munczer Márton Szaján, Tutija Gyula Padina, Holz József Novakanizsa, ifju Kolozsvár András Novitebej, Illin János Kula, Halász János Jazova, Kokusz József Sztanics, Füleki István Sztaribecsej, Verfy Béla Suhopolje, Deér Péterné Teleska, Balász Menyhért Szubotica, Morgenstern Adolf Gornji-Kovili.

3. 50 dináros jutalom nyertesei: Gring Iván Belistye, Erhardt Jakab Nakovo, Horvát Lipót Alibunár, Majer Imbró Dolnja-Dubrava, Nagy Vjekovszláv Kotoriba, Kuzmics Kálmán Pucsonci, Gubás Steván Novakanizsa, Robitschko János Belimanasztr, Szabó Lajos Beocsin, Eichorn Mátyás Gajdobra, Ahac Béla Pivnica, Vig Simon Vrsac, Nikolics Jelena Pancsevó, Domba Vladan Mokrin, Hajdu Sándor Ruma, Veinstein Henrik Beodra, Diósi Dezső Bácsstopola, Ivanovics Dusan Novibecsej, Zwieg Mátyás Veprovac, Kovács József Szubobrán, Szekeres Ferenc Teleska, Kelemen Béla Csakovec, Racsko János Crvenka, Mesch György Sztarimoravica, Perkovic J. Beeskerek, Riesz József Odzsaci, Sipos András Sztaribecsej, Molnár György Zagreb, Hofmann Károly Bács-Palánka, Hodolji István Svilojevó, Karabeljos E. Dolnja-Lendava, Kovács Péter Ilandza, Olasz Mihály Ivanovó, bárá Cseh Gyula Erdut, Mieser Adolf Karavukovó, Ozanics Vjekovszláv Osztiek, Szécsi József Gornja-Rogatica, Hajnis Gyula Indija, Hegedüs Péter Mol, Glück Vilmos Severin, Preisiz Ödön Hódos, Gyulai Ferenc Dubosevica, Soós Árpád Mariolana, Marok Ernő Sarosa, Németi Pál Pancsevó, Ceilics Irén Kolut, Németi Ferenc Ivanovó, Kanyó Gábor Szmederevó, László József Bácsmonasztr, Bányai Pál Bród n/S., Somogyi Dezső Basahid, Kis Sándor Mallszapár, özvegy Jovanovics J.-né Hajducsica, Telbisz Irma Velkikikinda, Kis Illés Golenics-puszta, Hetey István Sztanics, Fetter Imre Sztaribecsej, Sánta János Kula, Varga János Glogonj, Sós Emília Prelóg, Oláh Mihály Beodra, Tóth János Teleska Halász János Samos, Tóth György Velikigrdevac, László Pál Novacrnja, Bernardi Ferenc Melence, Tóth Lajos Novivrbász, Bem

József Apatin, Szuk József Ruszkoszelo, Huber Lenke Szombor, Jauch Mihály Krnjaja, Gang Károly Vrsac, Raumann Simonné Szentá, Bednarc Károly Sztarakanizsa, Braun J. Perlez, Kaiser Nándor Lok, Vitkay Gyula Opovó, Marzela Dzsinić Bukin, Blittó Gyula Hetin, Grosz Ignác Pasicevó, Körmendi Pál Srp.-Miletics, Horn Iván Odzsaci, Csernyák Antal Rogasevci, Gerő Oszkár Parabuty, Bremzay Jeaó Svilojevó, Szalai Ferenc Josics, Boros Péter Csonopljá, Weisz Jelena Karlsdorf, Horváth Iván Beltinci, Farkas Pál Mladenovac, Schelrich István Szécsány, György Sándor Plavna Gyetvay Lajos Bácsstopola, Molnár János Trbovlje, Deák István Susine Djurdjenovac, Császár István Crnabara, Nagybonyi Sándor Szentá, Sipos Lajos Szubotica, Baca József Szubotica, Csillag Vilmos Szubotica, Gaál Ignác Szu-

botica, Bózsó Vince Szubotica, Braun Flóra Szubotica, dr. Papp Stefánia Szubotica, Hegedüs Mihály Szubotica, Bün Vince Ada, Koncz Ferenc Horgos, Nagy Béla Karlovac, Szűcs Bálint Sztarimoravica, Fischer Ignác Velkikikinda, Martinovics György Bácska-Gradiste, Basics Ferenc Mol, Schwartz és Lokatos Mol, Szarvas Gábor Velikibeckerek, Loratkov Sándor Krsztur, Csepesik József Sztara-Moravica, Ember György Batina.

4. A rádiókészüléket megnyerte Csitaonica Suza.

5. 1 férfi ruhaszövetet megnyerte Flaman Gábor Szubotica.

6. 1 pár férfi vagy női cipőt nyert Zvekán Béla Sztarimoravica.

A nyertesek részére a jutalomdíjak szétküldése megkezdődött.

Ostromállapot Pekingben

Egyetemi tanárok a kommunista agitátorok között

Pekingből jelentik: Pekingben kihirdették az ostromállapotot. A kormány rendeletére a kommunista agitátorokat letartóztatták. A letartóztatottak között több egyetemi tanár is van. A lapok cen-

zura alatt állnak és a fővárost katonaság szállta meg. Ugy lát szik, hogy a katonaság kormányhű. A kormány erélyes intézkedéseire Pekingben teljesen helyreállt a rend.

Pernyertesek lettek a termelők a kendergyárak ellen indított próbapaperben

Másfélmilliót fizetnek a gyárak utólag a termelőknek

Novisadról jelentik: Bácskában háromezer hold termőterület van kenderrel beültetve. A múlt évben százhuszezer métermázsza kenderkórót szállítottak le a bácskai kendertermelők a gyáraknak, amelyért métermázsánként nyolcvan dinárt fizettek a gyárak. A termelők álláspontja szerint ez az átvételi összeg kevés volt, azonban a gyárak közösen szabták meg, a kendert át kellett adni. Emiatt indult meg az a próbapaper, amelyet a vajszkai »Jugoszláv kendergyár r.-t.« ellen indított két kendertermelő. Ennek a pernek kimenetelét az egész Vajdaság kendertermelői és kenderfeldolgozói érthető izgalommal várták. Többszöri tárgyalás, szakértők meghallgatása és próbatilolás után szombaton délután négy órakor hirdette ki a novisadrói tőzsde választott bírósága a próbapaperben az ítéletet, amely a legnagyobb részben elfogadja a termelők álláspontját és a vajszkai gyárat arra kötelezi, hogy a nyolcvan dináros ár helyett kilencvenegy dinár kilencvenhárom parát fizessen a termelőknek.

Az ítélet indoklása

Az ítélet kihirdetésén Stetanovics Zsarkó dr. kormánybiztos is jelen volt, az ítéletet Matic Milorád, a választott bíróság elnöke hirdette ki és dr. Borota Brana, a tőzsde jogügyi titkára olvasta fel a több mint egy óráig tartó indoklást. Az ítélet szerint Eklemovics Pája és Popovics Vása dájai lakosoknak 156.794 dinár 60 parát ítélt meg a leszállított kender átvételi árának differenciájaként, azonkívül 4500 dinárt azon a címen, hogy a vajszkai gyár késedelmesen vette át a kendert és ezáltal a termelőknek költségei kerültek fel. A felperesek ügyvédje, dr. Grigorievics Milivoj részére 8500, az alperesek ügyvédje, dr. Adamovics István részére 8000 dinárt állapított meg a bíróság. Mindkét fél a saját ügyvédjét fizeti, valamint közösen fizeti a mintegy 50.000 dinár eljárás költséget is.

Az ítélet azon alapul, hogy a nyers kenderkóró átvételi árát a gyárak nyolcvan dinárban szabták meg. A kender nagy kiterjedése és romlandósága miatt messzebb vidéki piacokat nem kereshet, már pedig ha szabad verseny volna a gyárak nem kötöttek volna

megállapodást, a próbatilolás eredménye szerint 91 dinár 93 para lett volna az ár, amely mellett a gyár is megtalálta volna a maga számítását és a termelőkkel szemben is méltányos lett volna

A termelők elégedettek

Morotvanszky Szima, a kendertermelők vezetője az ítélet kihirdetése után kijelentette, hogy ha az ítélet nem is elégíti ki a termelőket, de annyiban megelégedéssel tölti el őket, mert figyelmeztető a gyárakra nézve, hogy a jövőben a termelőkkel együttesen szabják meg az árakat s ne igyekezzenek azokat kihasználni.

De nyilatkozott dr. Koszics Mirkó egyetemi tanár, a kereskedelmi kamara titkára az ítélet várható közgazdasági hatásáról.

Dr. Koszics a következőket mondta: — A per főleg közgazdasági elvi szempontból bir nagy fontossággal, épp ezért kizárólag mint nemzetgazdász és nem mint kamarai titkár szólok hozzá.

Az ítélet hatása

— Az egész perben közgazdasági elvi szempontból a legfontosabb momentum az a kísérlet, hogy a tőzsdebíróság limitálja az ipari vállalat hasznát, mint hogy a ma még érvényben lévő drágasági törvény kizárólag az élelmiszerek és ruházati cikkek, szóval a legszükségesebb közszükségleti cikkek árának limitálását engedélyezte meg. Ezt a limitálást most ki akarták a kender árára is terjeszteni. Ha a nyersáru árát megállapítanák, ezek ugynevezett »normálárak« volnának, miáltal ez az ut az ipari kereset megállapításához vezetne. Hogy ez a szándék a perben, bizonyítja az a körülmény, hogy elrendelték a próbatilolásokat, miáltal az ipari kereset kiszámítására és megállapítására akartak jutni.

— Erre pedig nincs törvényes alap és nincs joggyakorlat, de nincs alap a közgazdasági politikában sem. A jugoszláv gazdasági politika nem taxatív és nem szocializáló, hanem — valljuk be — a tőke liberális politikája.

— Közgazdaságpolitikai elvi szempontból ez a kérdés azért bir az iparra legnagyobb fontossággal, mert a jelen

konkrét esetben elsősorban szabad versenytől van szó, másodsorban mérlegelendő, hogy az ármegállapításra milyen befolyással vannak konjunktúrális viszonyok? Mert a jelen esetben a kenderárak megállapításánál nem lehet a termelési költség irányadó és ebből a szempontból nem lehet a kender árát fixirozni, hanem csak a már feldolgozott, elkészült kender ára lehet az ármegállapításra döntő kihatással. Az az egy kérdés mértékadó: milyen áron lehet a készáru eladni?

— A nyersanyag bevásárlása a gyárak részéről spekulatív operáció. Menetel hosszabb ideig tart a feldolgozási folyamat, annál több veszélyt jelent az illető iparvállalat szempontjából a feldolgozott iparcikkek elkészülte után érvényben levő ár, ami természetesen, mert annál inkább van konjunktúrális hatásoknak kitéve.

— A konkrét esetben a tőzsdebíróság technikai és kereskedelmi szakértőket hallgatott ki, csak épp nemzetgazdasági szakértőket nem, noha a kérdés kizárólag ebből a szempontból bírálendő el, amint hogy nemzetgazdasági szakértők nélkül nemzetgazdasági kérdésekről döntött. Az ítélet csak magángazdasági és formális jogi érveken épülhetett fel.

— Nagy veszélyt rejt magában az a körülmény, hogy a tőzsdebíróság nem volt tekintettel a per közgazdasági hatására, aminek az a veszedelmes következménye lehet, hogy elriasztják a tőkét, mely tartózkodó lesz ott, ahol ilyen kísérletek megtörténhetnek. Oly hatása is lehet ennek a pernek, hogy a gazdasági körök a tőzsdebíróságnak felelővitali fórum szervezésével való kiegészítését is követelhetik, hogy legyen fórum a tőzsdebíróság ma felelővitali ítéleteinek felülbírlására.

— Bizonyos, hogy rendes állami bíróság ebben a perben nemzetgazdasági szakértőket nem mellőzött volna.

— Az egész konfliktusnak, valamint a cukorrépatermelésnél tapasztalt csalódásoknak még az lehet közgazdaságilag megkívánandó konzekvenciája, hogy a termelők nem fognak többé spekulálni, amint tették az utóbbi években, egyszer cukorrépával, másszor kenderrel, vagy komlóval, mert ilyen esetben, amikor a termelők tömegesen vetik rá magukat egyik vagy másik ipari növényre, beállhat a túltermelés veszélye, különösen kedvező esztendőben, ami azután csalódáshoz vezet és esetleg egészen elriasztja a termelőket, hogy ipari növényekkel foglalkozzanak. Ezért van szükségük a termelőknek arra, hogy gazdasági szövetkezetekben szervezkedjenek, amiáltal a termelés központilag, céltudatosan, a szülőséghez képest lesz rajonirozva és irányítva. Ezek a kenderper várható közgazdasági hatásai.

Minthogy az ítélet megállapította a gyárak fizetési kötelezettségét, most már valószínűleg per nélkül fizetik ki a gyárak a termelőknek a differenciákat. Minthogy a gyárak 120.000 métermázsza kenderkórót vettek át a kartelszerűen megállapított alacsonyabb áron, most két milliót meghaladó összeget kell utólag megfizetniük.

ÓVJA AZ ARCÁT

a szappan koros hatását, mert a szappan kiütéseket, foltokat, korai ráncosodást és egyéb bőrtisztatlanságot okoz. Az arcmosás a használja kizárólag az orvosok által ajánlott tökéletes párisi emulzió, a „Visagine“ Adeline Patti-t, amely az arcbőrnek állandó üdéséget ad és megszünteti minden bőrtisztatlanságot. Köszönőlevelek naponta érkeznek hozzánk. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszertárakban üvegenként 30 dinárért. Jugoszláviai főraktár: Zagreb, Gajeva ulica broj 8.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Medinger csehszlovákiai német szenátor »Kisebbségek Gentben« címmel hosszabb cikket írt, melyben Németországnak a Népszövetségbe való belépéséről von le érdekes tanulságokat. »A kisebbségi kérdésben már ma lehet érezni Németországot «ante portas». Egyelőre ugyanis egyáltalán szükség sincs arra, hogy Németország hivatalos és nagyképű akciókat indítson a kisebbségek érdekében. Németország »in being«, vagyis pusztán jelenlétével fog hatni. Németország egy-egy közövesített kérdésével, mit a tanács egyik másik tagjához intézni fog, már nagy szolgálatokat fog tenni a kisebbségi ügynek. »A jövőben sohasem fogja az ember tulajdonképpen tudni, hogy Németország mit akar majd kifogásolni s miből fog nemzetközi kérdést csinálni.« — mondotta nekem a minap egyik nyitászív ellenfelünk. Ez a bizonytalanság kétségtelenül óvatosabbá és igazságosabbá fog egyeseket tenni, kik talán épen ezért lesznek azon, hogy jó néhány kínos kérdést maguk oldjanak meg és így azok ne szolgálathossanak Németország támadásai számára erkölcsi kiinduló pontokat, illetve támadási felületet. Mélyseges elégtétellel állapíthatjuk meg, hogy a kisebbségi kérdést Svájcban, s egyébként is a legfontosabb világkérdések egyikének tekintik. Mily reménytelenné tünik a mi feladatunk még csak néhány esztendővel ezelőtt! Ma a valóság megismerése már valamennyire tért hódított. Tulajdonképpen halásak lehetünk Musolininek, mert az ő fanzarijai hangosan hirdették a világnak azt a veszedelmet, mellyel a kisebbségi kérdés megoldatlansága a békét fenyegeti. Mi az a 240.000 úri német Olaszország 41.000.000 lakosának tengerében? S íme, mégis e maroknyi hegyilakosnak sorsa alkalmas volt arra, hogy két nagyhatalomnak egymáshoz való viszonyát megzavarja, melyeknek különben, s tulajdonképpen csak közös érdekeik vannak. A kisebbségi kérdés tehát az események előtérben van s el fog jönni az idő, amikor a Népszövetség e téren jobban és tökéletesebben fogja betölteni hivatását, mint eddig.

*

A posta-cenzura erősen dolgozik Nagyváradon. A községi választások után egy nagyváradi újságíró cikket írt az egyik kolozsvári lapnak, amelyben megírta, hogy Mosojú minisztert leánya esküvője alkalmából több láda különféle ajándékkal lepje meg a város és hogy a ládák bevagyonirozásánál Regmann prefektus és Bucicó polgármester intézkedtek. A cikkben szó volt a lezajlott ellenzéki gyűléseken elhangzott felszólalásokról is, — amelyeket a váradi lapok nem írhattak meg — melyekben Regman prefektusra kellemetlen kitételek is szerepeltek. A cikk még ma se jutott el rendeltetési helyére, mert a postai cenzura felbontotta a levelet és a cikket egyenesen Regmann prefektushoz továbbították. A prefektus módfelett felháborodott és az újságírórt hadbíróság elé akarta állítani, habár a cikkben sem az állam épségét és egyességét, sem a hadsereget nem is érintette, sőt még igazást sem követett el, mert csak a nyilvános népgyűléseken elhangzottakat reprodukálta. Az újságíró csak hatóságos intencióra szabadult meg a hadbírósgától.

*

A román magánoktatási törvény végrehajtási utasítása most jelent meg. A végrehajtási utasítás, mely az amugy is szigorú törvényt még jobban megszigorítja, meghagyja az általános tan szabadság korlátozását amennyiben megismétli a törvényesek azt az intézkedést, hogy külföldiek által ott fenntartott iskolákba, tehát például francia, angol iskolába román állampolgár gyer-

meke nem adható be. Az anyanyelv megállapításának módjára semminemű utasítás nincs a szabályzatban, valószínű tehát, hogy megmarad az eddigi feltevések, mely hatósági megállapítást írt elő az iskoláknak az anyanyelv igazolásánál. Szigorú intézkedést szab meg a végrehajtási utasítás a tantervek román nyelvi vizsgálatára is. Azok ugyanis, kik jelenleg már alkalmazásban állnak, öt éven belül csak a román nyelvből tartoznak vizsgálni, míg azoknak, kik ezután lépnek iskolai szolgálatba, a

románon kívül a román földrajzból, alkotmányból és történelemből is vizsgáznok kell. A hatósági személyek teljhatalmu, önkényességének tágkörű érvényesülésére ad alkalmat az a rendelkezés, mely szerint — ha valamelyik ellenőrző közege megállapítja, hogy a levizsgázott tantervek nem tudnak elég jól románul, ezek tanfolyamra kényszeríthetők. A nyelvi tudás igen viszonylagos dolog, ennek határait s a nyelvtudás megállapításának módját sehol sem írja eléggé körül a szabályzat.

A királyi pár Noviszádon

Öfelségeik váratlanul meglátogatták a katonai repülőteret

Noviszádról jelentik: Öfelsége Alekszandar király, Mária királyné, a görög exkirály és a görög exkirályné, valamint Pavle herceg szombaton délután fél három órakor váratlanul Noviszadra érkeztek, ahonnan rövidesen vissza is tértek Beogradba. A királyi vendégek érkezéséről még a hatóságoknak sem volt tudomásuk és így természetesen nem volt hivatalos fogadás.

A királyi vendégek három udvari autón a dunai komppal érkeztek át a noviszádi oldalra, majd a Duna-uccán, a Péter király-uccán, a Jevrevska-uccán és a Futaki-uton keresztül robogva egyenesen a repülőter felé igyekeztek. A repülőteren megálltak az autók és egy tábornok néhány szót váltott az őrtálló katonával.

A hangároknál ép a repülőgépeket tisztították. Alekszandar király megszólitotta az egyik pilótát, akitől az iránt érdeklődött, hogy lesz-e a mai nap folyamán repülés a telepen.

A pilóta felismerte az uralkodót, faszos vigyázz-állásba helyezkedett és úgy jelentette, hogy szombaton nem tartanak repülőgépgyakorlatokat. Erre a királyi vendégek felszálltak autóikba és visszarohtak a Dunaparra. A paron felismerték a királyi párt és lelkesen megéljeneztek. Az autók azonban megállás nélkül folytatták utjukat a komphoz és átérve a petrovaradini oldalra, tovarohtak Beograd felé.

Alekszandar király és társasága este hat órakor érkez vissza a fővárosba.

A szociálpolitikai miniszter a lakások felszabadítása ellen

Elfogadták a kereskedelmi költségvetést

Beogradból jelentik: A nemzetgyűlés szombat délelőtti ülésén, a mely **Trifkovic** Márkó elnöklete alatt fél kilenc órakor kezdődött, a kereskedelmi és iparügyi minisztérium költségvetésének tárgyalását befejezték. A vita első szónoka, **Kurbegovic** boszniai muzulmán szerint a kormánynak egyáltalában nincs kereskedelmi politikája. A miniszter maga is elismerte, hogy a kereskedelmi mérleg passzív és semmi kilátás a helyzet javulására. **A malomipar pang, a cukoripar válsággal küzd, a laipar szintén rendkívül súlyos helyzetbe jutott.** A legutóbbi három hónapban a faexport jelentékenyen visszaesett.

— A miniszter tarifális politikája — mondotta **Kurbegovic** — a legrosszabb utakon halad. Az elhibázott tarifapolitika okozza, hogy egy áru szállítási költsége Newyorktól Bécsig nem kerül többé, mint Noviszadtól Bécsig. A gabonaeladás tekintetében olyan rossz az a viszonyok, hogy **Olaszország a zagrebi és sarajevói piacon konkurrálhat az ország mezőgazdasági termékeivel.** Felemlítette még, hogy ipari hiteleket csak Beograd kap, végül követelte, hogy az Ausztriával és Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződéseket terjesszék már a parlament elé.

Alekszics radikális különösen az Állami Jelzálogbank működését bírálta, továbbá követelte, hogy a Nemzeti Bank adjon kereskedelmi és ipari kölcsönöket.

Sumenkovic demokrata kifogásolta, hogy a kereskedelmi minisztérium teendői más minisztériumok: a pénzügyminisztérium, a külügyminisztérium és a szociálpolitikai minisztérium között oszlanak meg. A

kormány nem támogatja az ipart, a tarifapolitika súlyos károkat okoz az országnak. Albániával megszűnik minden kereskedelmi kapcsolatunk, mert az olaszok elhódítják a piacot. **Sürgeti a Közgazdasági Tanács felállítását**, amit az alkotmány is előír. A drágaság letörésére hathatós intézkedéseket kér.

Vujics Dimitrije bánáti földművespárti kijelentette, hogy a különböző diszpozíciós alapok összege magasabb, mint az egész kereskedelemügyi költségvetés. A Nemzeti Bank pártpolitikát folytat, egyeseknek hat és fél százalékos, másoknak husz— harminc százalékos kamatozásra ad hitelt. Szóváltette, hogy az Ujedinjena Banka körüli visszaéléseket, amikor becsapták az államot és a hitelezőket, nem torolták meg. **Tamadta a szeszkartell, amelyet szerinte zagrebi bankárok magyar és német tőkével létesítenek.** A kartell révén a szesz literjé a gyárak tizenhat dinárért adják, pedig az előállítás költsége mindössze másfél dinár. Felszólitotta a minisztert, hogy óvja a jugoszláv ipar és kereskedelem érdekeit.

Komenkovic radikális beszélt még és jobb kereskedelmi politikát követelt. Ezután dr. **Krajac** Iván kereskedelmi miniszter válaszolt a felszólalásokra, majd a nemzetgyűlés megszavazta a minisztérium költségvetését.

A szociálpolitikai költségvetés

A délutáni ülésen a nemzetgyűlés áttért a szociálpolitikai minisztérium költségvetésének tárgyalására. **Szimonovic** szociálpolitikai miniszter részletes expozét mondott a tárcája körébe eső ügyekről. Elsősorban a munkásügyi törvényhozás-

ról beszélt és kifejtette, hogy minden állam nagy figyelmet fordít a munkáskérdésre, már azért is, mert erre a párisi béketárgyalásokon kötelezték az államokat. **A szociális rend csak akkor biztos, ha a munkások helyzete kielégítő.** A kormány átérzi ennek a kérdésnek a fontosságát és megtesz mindent a viszonyok rendezése érdekében. Egyelőre gyakran kell még az államnak interveniálnia a munkások és magánmunkaadók konfliktusaiban. E téren igen nagy munkát fejt ki a minisztérium. Sok a teendő azonkívül a volt közéletvezési minisztérium ügyeinek likvidálása körül is. Fontos ügyköre a minisztériumnak a népszámlálás.

Ezután a nemzetközi konvenciókról beszélt. A genfi, illetőleg a genai konferenciákon huszonegy munkásvédelmi konvenciót kötöttek és kötelezték az összes államokat ezek ratifikálására. Nálunk a ratifikáció még nem történt meg, de bizonyos eszméket már magáévá tett a törvényhozás. **Igy a munkásvédelmi törvény megtiltja a tizenéves éven aluli gyermekek alkalmazását, az asszonyok és hataikoriak éjszakai munkáját,** továbbá védelmet nyújt a munkásszoványoknak szülés előtt és szülés után. A külföldi munkások alkalmazásának kérdésében azt az álláspontot valija, hogy védeni kell a hazai munkásságot a külföldiek versenye ellen. Minthogy azonban objektíve megállapítható, hogy nálunk nagy a hiány szakmunkásokban és mert a külföldi vállalatok, amelyek tőkét hoznak be az országba, gyakran megkövetelik, hogy saját munkásaikat hozhassák be, ezért a minisztérium kénytelen kivételeket tenni és bizonyos számú külföldi munkást beengedni az országba. Beszélt a miniszter a munkásbiztosítóról, amelyet az alkotmány 35. szakasza előír. A törvényhozás meg is valósította a munkások betegség és baleset elleni biztosítását. Az ország munkásbiztosító hivatalainak összesen 481.000 tagja van. A járulékok felét a munkaadók, felét a munkások fizetik. A gyermekvédelem kérdésében rámutatott a miniszter arra, hogy a háború után nem lehet e tekintetben magániniciatívára számítani s minden teendő az államra hárul.

A kivándorlás

statisztikája a következő: Amerikában összesen 615 ezer, Franciaországban 50 ezer jugoszláv állampolgár van, ezenkívül a többi államokban is élnek szétszórtan, úgyhogy összesen **hőrhülbeli hetszáz ezer a jugoszláv kivándoroltak száma.** Amerikában és Németországban főleg iparosok és nehéz testi munkások, Franciaországban inkább földművesek vannak.

A drágaság letörése

érdekében szintén az államnak kell interveniálnia. Ostorozta a miniszter a publikum közönyét, hogy nem jár a hatóság kezére. Az új drágasági törvény szigorúan fogja büntetni az árdrágítást. Ezután áttért a miniszter a lakáskérdésre. Kijelentette, hogy ellenzi a lakások felszabadítását.

Agatonovic demokrata hosszasan fejtegette a rokkantkérdés rendezésének szükségességét és kijelentette, hogy a kormány nem hajtja végre a rokkanttörvényt. Rendkívül élesen támadta **Protics** miniszterhelyettes, aki a szónok szerint rendőri szellemet vitt a szociálpolitikai minisztériumba.

Agatonovic beszéde után az elnök az ülést bezárta és a szociálpolitikai tárcá költségvetési vitájának folytatását vasárnap délelőtti kilenc órára tűzte ki.

Nagyarányu gyártelep van alakulóban Becskereken

Berberszki Gyurica becskereki nagyiparos miniók értékű festék-reteget talált a földje alatt

Veliki-Becskerekéről jelentik: A Bega partján van egy nagy téglagyár, mely a körülötte fekvő hatvan hold földdel együtt Berberszki Gyurica becskereki nagyiparos tulajdona. Néhány hónapja ezelőtt Berberszki ásatásokat végzett és tizenkét méter mélységben a föld alatt érdekes leletre bukkant: kiderült, hogy ott nagykiterjedésű réteg fekszik, amely tiszta, finom zöldfestéket tartalmaz. Erre Berberszki tovább kutatott és megállapította, hogy a föld-festék-réteg több, mint husz méter vastagságú és olyan óriási kiterjedésű, hogy évszázadok alatt sem bányászható ki.

A szerencsés Berberszki tehát megbecsülhetetlen értékű festékbányát talált a földjében. Az anyagot azonnal elküldte a begrádi állami vegyészeti laboratóriumba elemzésre, azon nyers formában, ahogyan a földből kiemeltek, ahol megállapították, hogy az anyaga alumínium-silikát, amely kiválóan alkalmas mindenféle festékek előállítására és az abból előállított festékek igen jól tapad és rendkívül tartós minőségű.

Utána Berberszki a réteg egy darabját dr. Hans Rondl hírneves hannoveri kémiailaboratóriumba küldte azzal a kérdéssel, hogy mit lehet ebből az anyagból előállítani. Az alapos német kémikus válaszában közölte Berberszki-vel, hogy a beállított „Tonerde” a különböző festékek előállításán kívül közkeletű gyógyszer és egyéb alumíniumpreparátumok és kitűnő szappan előállítására is kiválóan alkalmas. Egyben közölte dr. Rondl, hogy ez az értékes földréteg öt annyiira érdeklő, hogy legközelebb leu'azik Becskerekre a réteg közlebbi tanulmányozása céljából.

Csak a levél vétele után kezdett Berberszki Gyurica képet alkotni magának arról, hogy micsoda kincset talált a földjében. Mindenekelőtt hozatott egy vegyész-műnőket: és próbára a legkülönbözőbb fajta festéket állítottta elő, amelyeket aztán szakembereknek adott át kipróbálásra. Ez a gyakorlati próba szenzációs eredménnyel járt: valamennyi szakember egyöntetűen azt a véleményét fejezte ki, hogy a festék messze felülmúlja az eddig használt és jó részt külföldről behozott festékeket.

Vajicsin Lázár becskereki nyomdatudományos szakvéleménye szerint ez a festék a legfinomabb nyomdai munkák elvégzésére is alkalmas, mert nyomás sincs benne homoknak, földnek és szemcsének, nem úgy, mint a külföldi festékeknek. Azonkívül annyira sima és finom, hogy minden más anyag hozzáadására nélkül a legtökéletesebben alkalmazható.

Amellett a festék előállítása annyira egyszerű, hogy ugyszólván költségmentes. Az összes előállítási költség alig több a külföldi festék behozatási vámjának a felénél. Egy kiló festék váma is ugyanis 75 para, Berberszki festékei pedig cca 40 paráért máris előállítható. Ha figyelembe vesszük, hogy a magas fuvanköltségek is elmaradnak, bizonyosra vehető, hogy Berberszki festéke rövidesen uralni fogja az egész belső piacot.

Berberszki Gyurica most bel- és külföldi pénzösoportokkal tárgyal, hogy a festék- és győgyárugyát kiépíthesse

és mint értesülünk a tárgyalások kedvező mederben haladnak. Viszonylag kicsiny tőkére van szükség, mert a meglévő téglagyár és a hozzátartozó épületek nagy megtakarítást jelentenek a beruházás terén. Amellett a telep vasút és víziút mellett fekszik, úgyhogy a szállítási költségek is aránylag csekélyek lesznek.

Az alakuló hatalmas gyártelep igen nagyjelentőségű lesz a hazai gyárpár fejlődése szempontjából és az ország kereskedelmi mérlegét és a dinár valutáját is előnyösen fogja befolyásolni, mert olyan festéket és gyógyanyagokat fog előállítani, amelyekért eddig óriási összegeket fizettünk a külföldön. Megbecsülhetetlen jelentősége lesz szociális szempontokból is, mert a mai munkanélküliség idején sokszáz munkáskeresőnek nyújt majd kenyert.

Berberszki nagykonceptióú új vállalkozása iránt egyébként a közgazdasági élet osztatlan érdeklődése nyilvánul meg.

Holtpontra jutott a nyomozás a Majsai-uti rejtély ügyében

A rendőrség tisztázta azt a kérdést, hogy mikor halt meg Németh László — Kalló Anna csak látásból ismerte az eltűnt diákok

A szubotikai rendőrség nyomozása a Majsai-uti rejtély felderítésére pénteken még azzal a reménnyel kecségetett, hogy egy-két napon belül teljes eredményre fog befejeződni, szombaton azonban

holtpontra jutott és még azt a kérdést sem sikerült tisztázni, hogy öngyilkosság, vagy véletlen baleset történt-e. Azt a feltevést, hogy bűntény esete forog fenn, a törvényszéki orvosszakértők véleménye után el kellett ejteni.

Miatov Tosó rendőrkapitány szombaton déli előtt szembesítette Hatvani József vasutast Kalló Anna hug val, Kalló Matilddal, miután az a gyanu merült fel, hogy Kallóék tagadása ellenére is az eltűnt Németh László az eltűnést megelőző napokban, valószínűleg szerdán délután vele látták sétálni. Szembesítés sem járt semmi eredménnyel, úgy Kalló Anna, mint Kalló Matild továbbra is megmaradtak amellett,

hogy Németh Lászlót csupán látásból ismerték.

Ugyancsak kihallgattak szombaton a Kelebiáris előállított özvegy Kalló Annalnál is, aki kihallgatása alkalmával megerősítette leányának, Kalló Annának azt a vallomását, amely szerint Németh László sapkáját pénteken reggel ő találta meg a házuk előtt.

A rendőrség szerint teljesen tisztázódott az a kérdés, hogy melyik napon halt meg Németh László. A boncolás eredményéből ugyanis, habár erre a körülményre nem tér ki az orvosi vélemény, pontosan megállapították, hogy Németh László pénteken már nem élt és így a halálos szerencsétlenség, vagy az öngyilkosság csütörtökön éjjel történt.

A boncolásnál a gyomorban a folyadék-külön csupán savanyított paprikát találtak. A rendőrség utána járt, hogy Németh mikor evett ilyen paprikát és az irányban lefolytatott nyomozás

eredményre vezetett. Kiderült, hogy a tragikus véget ért fiatal ember csütörtökön dében Szőlői Vágó János Majsai-uti fuszterüzletében savanyú paprikát vásárolt és dében ebédelni csak azt ette meg, miután nem volt étvágya.

A rendőrség ennél a pontnál tovább nem tudott jutni, azonban tovább folytatja a nyomozást. A rendőrség az ügy aktáit szombaton átküldte a vizsgálóbíróhoz, aki az akták áttanulmányozása után dönt arról, hogy az ügyben folytat-e vizsgálatot.

Meggyilkolta anyósát

Éle fogytigiani fegyházra ítélte a bíróság

Noviszádról jelentik: Szombaton foglalkozott a semmitőszék Gyurkov Sztipó huszonhatéves lucsai napszámos bünyűgyéve, akit az elsőfoku bíróság gyilkosságért életfogytiglani fegyházra ítél.

Gyurkov rossz viszonyban élt anyósával, D. fatics Magdával és emiatt napirinden volt közöttük a veszekedés. Amikor az anyós lopásért feljelentette a vejét a csendőrségen, Gyurkov elhatározta, hogy végez az anyósával. 1922. szeptember 5-ére virradó éjjel Branjin Vrh-en (Barany) ahol Gyurkov Sztipó felesége és anyósa laktak, a vő behatolt az anyósa szobájába és megfojtotta. A holttestet a kúhoz vonszolta és a kúba dobta, hogy azt a látszatot keltsse, mintha anyósa öngyilkos lett volna.

A szombori kerületi törvényszék az anyósügyi Gyurkovot életfogytiglani fegyházra ítélte.

A noviszádi felebbviteli bíróság múlt évi január 5-én helyben hagyta az elsőfoku ítéletet, ami ellen a védő, dr. Székely Géza ügyvéd semmisségi panaszt jelentett be, mert a felebbviteli bíróság nem vette enyhítő körülménynek, hogy Gyurkov rossz viszonyban élt a feleségével is.

A noviszádi semmitőszék súlyosbító körülménynek vette, hogy Gyurkov büntetését előzetlű és tettét bestiális kegyetlenséggel hajtotta végre és ezeknek mérgegelése után elutasította a emmisségi panaszt, miáltal az életfogytiglani fegyházra szóló ítélet jogerőssé vált.

Gyurkov Sztipát a jövőhéten átszállítják a mitrovicai fegyházba.

Zendülés

Irtá: Tamás István

A pikolólok eszményien jóba voltak egymással, mindig együtt jártak, együtt csibészkedtek, négy vidám fickó rosszban-jóban, akik dolgoztak, futkároztak libegő szalvétával a vállukon és idegéltek, amennyire a fizetésekükükből tellett. A főúr, egy kövér, rozsdabarna férfi, basáskodott fölöttük. Zsörtöldött, dirigált ordított és kedve mindig a köszvényéhez igazodott. Teljhatalma volt és családja, de ezt csak ideális flastromnak használta a fekete lelkére, mert neki a vérben volt a zonoszság: rengetegét komiszkodott. Gyulusnak a füleit tépte. Bandira a vendégek előtt ropakodott rá és Józsikát vériz sértette még a saját édesmamája jelenlétében is. Egy pontban konzervált tizparancsolata az volt, hogy az abnons meglegyen elégedve a kiszolgálással, a változatos menüvel és az izes falatokkal.

Egyszer valaki azt mondta a Jánoskára:

— Csinos fiu.

A főúr belenezett a tükröbe és elszorult a szive a saját csufságán, a háromszoros tokáján és a vérben forgó szemén. Ja, az idő megvénitette és keserítve tette, akár az epét. A fiatalok a nyakára nőnek. Féltékeny lett a Jánoskára és üldözöbe vette. De Jánoska csendes, liedt fiucska volt, haibókolt, hízelt és reszkette attól a gondolattól, hogy elveszti az inვენ ebédet, vacsorát és a finom borralalókat. A főúr tehát kegyesen elfogadta a bódolatot, elhatározta, hogy Jánoskában a saját iftuságát szereti és Jánoska előlépett kezvenccé. A többiek ómérzetesen véggezték a dolgukat, terítették, elrendez-

ték művésziesen az asztalokat és a székeket, vizet, kenvertet tettek az abroszra és néha, ha kimaradt evik-másik éhordó, akkor ők helyettesítették. Ekörül rendszerint csetepaték dultak, az éthordás előmenetelnek számított és a főúr italomképen, sarzsiként osztotta ki közöttük. A főúr mindenkire gyanakodott, aki valami módon kiragyogott az ő szürkességéből. Ugy rájuk tehenkedett, akár a kőd egy csinos vidám városra. Gyula, a legidősebb, ügyesen tudott szervirozni, ötletei voltak és tetszetősebben talált a főúrjal is. Berkovics ur, a Tulaj ezt észrevette és egy szombat dében a következő kijelentést tette a nagy éttermi nyilvánosság előtt:

— Úgyes fickó vagy!

— És barackot nyomott a fejére, ami Tubajtól a legeslegjobb kegy volt a főúr majd megölte az irizvség, aznap esett az eső is és a főurat ismét elővette a köszvénye. Olyncokat harapott a lábába, mint egy éhes kutya. Övölténi szeretett volna a fájdalomtól. Általában erőtt vett ráta a paralizis és nagyzásj hóbortba esett.

— Hogy köszönsz nekem te vakarcs? — ordított rá hazamenőben Gyulusra, aki épen az asztalterítőket haitozta össze — én alászolgálja vagyok neked és nem jóestét!

— És belerogott a hátsó felébe, hogy a gverek orra bukkott és megeregd a vére. Főúr a vértől teljesen nekivadult. Szemtelenkedsz velem, pimasz és aztán röhbögs a hátam mögött!

Kikergette a teremből. Még az uccán is zavarta és csufságokat kiabált utána, mint mikor betöröt hajkurásznak. Mert a főúr alaplabban véve izléstelen, durva fráter volt, mindig izzadt és ha kedvenc abnonsainek saájtevezleg talált, az élébe hullajtotta a verejtékét.

Ezen az éjjelen borzasztót álmódott. Azt álmodta, hogy Gyula felnőtt: szálás, vadember lett belőle: öklei valóságos buzogányok és az étteremben csörögni kezdett a villával egy törzsvendég:

— Fizetni!

Ő feltápáskodott a kenyeres polc mellett sarokból, odadöcögött a tárcáját nyitozató urhoz és meghajolt előtte, ahogy harminché és fél éve szokott haibókoltj hosszú pályafutása alatt, de a vendég rá se nézett, a Gyula elé számolta le a natursniklárát és a Gyulának legyintette nagylelkűen:

— A többi a magáé.

A főúr ordítani szeretett volna, hogy belekéküllön, tombolni és kikaparni a szemét, de az ujjai nem engedelmekedtek, nem lött ki hang a torkán, csak állt ott tátott szájjal, elbűvölten, a térdei reszkettek, akár a kocsonya és az emberek keresztülvázoltak ráta, mint a levegőn.

Ez az álom intenzíven élt benne másnap is és ott lebegett a lelki szemel előtt véres vizőként, mint mikor az embernek káprázik a szeme és nem tud szabadulni a vibráló képtől.

Délelőtt a pikolólok haditanácsot tartottak, amelynél ijesztően indulatos kijelentések hangzóttak el a főúr ellen.

— Nem lehet tovább tűrni! — mondta Józsika.

— Ez már valóban sok — jegyezte meg óvatosan Jánoska. Meg kell tanítani móresre! — szikráztak a Bandika szeméi, míg Gyula csak annyit mondott:

— Majd ellátom én ennek a vén dögnök a baját!

Az összeesküvők ezután egyhangulag elhatározták, hogy kollektíven közölni fogják a Tulaj lecsujtó véleményüket

a Bűdös Csirkefogóról, avagyis a Főúrról és követelik, hogy azonnal kérien a tegnapi inzulust Gyulustól bocsánatot. Különb... Igen, eddig a különböző pompásan befutottak, férfisan és rejtelmesen, a Bánk Bánk komor pincejelenete se lehetett vérfagyasztóbb, mint ez az éles liliputi forradalom, de a különbözően aztán holtpontra is jutottak: a többi már csak seitelmes fenvegetés, misztikus, akár a mesék, vagy a Végtelen. Ezt rábízta a sorsra.

Este bejött a Tulaj. Rosszkedvűen köszöngette körül az asztalokat, a délutáni kávépartin sokat vesztett. Mikor kifelé indult, a nagy, szárnyas ajtó előtt eléje lépett Gyulus, mögötte a lázadókkal.

— Mit akarsz? — kérdezte türelmetlenül Berkovics ur.

— Kérem szépen — dadogta Gyulus holtraválan — a főúr...tegnap este...po...po...pofonvágott...és meg...vert...és... — és izgalomban rálépett a Tulaj vadonatúj lakkcipőjének az orrára.

Ekkor érkezett oda a Főúr is. Azonnal tudta, hogy miről van szó. Gyülölködve markolt Gyuluska üstökébe.

Nem tudsz vigyázni, te mamlasz! — és ellódította messzire a gyereket.

A többiek megkövülten álltak. A szemük egy pillanatra kigyult, aztán rövidzárlat támadt és valamennyien szétosontak, lerámolni és asztalt bontani. Jánoska pedig odasettenkedett a Főúr térdekalácsához, amelyen egy lisztfoltt fehérlett és így szólt:

— Piszkosnak tetszik lenni!

És alázatosan lepucolta a nadrágja szarát.

Pribicevics Szvetozár Suboticán

A független demokraták vezére nyilatkozott a Bácsmegyei Naplónak a nemzetiségi kérdéstről

Pribicevics Szvetozár szombat este hét órakor Brankovics György, Pivko Ljudevit, dr. Boskovics Dusan, dr. Bozsovics Gligorije és Zsivanovics képviselők társaságában Szuboticára érkezett. A pályaudvaron Pribicevicset többszáz főnyi tömeg fogadta Dobanovacs Pál, a bácskai pártszervezet elnökének vezetése alatt. A tömeg Pribicevics Szvetozárral az élen a Főuccán

keresztül Magarasevics Sándor dr. ügyvéd háza elé vonult, akinél Pribicevics megszállt.

A pártvezér dr. Magarasevics lakásának ablakából beszédet intézett a ház előtt összegyűlt tömeghez, melyet a párt programja mellett kitarásra buzdított. Zsivanovics képviselő beszélt még, majd a tömeg teljes rendben szétoszlott.

Pribicevics nemzetiségi politikája

A Bácsmegyei Napló munkatársa felkereste szállásán Pribicevics Szvetozárt és hosszabb beszélgetést folytatott vele pártjának nemzetiségi politikájáról.

— Miniszter ur — mondotta munkatársunk — mindig mint a népjogok, a demokrácia és progresszív liberális elharcosa volt ismert. Hogyan van az mégis, hogy a nemzetiségi politika tekintetében a kisebbségek csalódtak a miniszter ur működéséhez fűzött várakozásukban? Sőt, miniszter urban látják a nemzetiségek a türelmetlen nacionalizmus legjellegzetesebb képviselőjét.

— Ez legenda — mondotta Pribicevics.

— Hogyan magyarázza miniszter ur, hogy ez a legenda elterjedhetett?

— A háború után — hangozott a válasz — új államunkat erősen kellett tartani a különböző oldalról mutakozó veszélyek ellen.

Én voltam az új állam első belügyminisztere és ugyszólván csendőrség, rendőrség nélkül kellett hozzáfognom a rendszináláshoz.

Természetes, hogy fokozott figyelmet kellett fordítanom mindazokra az elemekre a fékentartására, amelyek elégedetlensége az államegység kialakulásának rovására érvényesülhetett. Így különösen a kommunista mozgalmak, a Radics-párt akciói okoztak nekünk gondot és alaposan kellett ellenőriznünk a különböző nemzetiségi mozgalmakat is.

Amint, mint az ország első belügyminisztere, a rend érdekében tettem, az megoldhatatlan szükségesség volt, nem pedig ellenséges állásfoglalás a nemzetiségek ellen.

— Egyébként ami jogok a kisebbségeknek van, azt mind én adtam nekik.

Mondhatom, azokban az időkben nem volt könnyű jogokat adni a nemzetiségeknek, mert hiszen ez az állam a legszélsőbb fanatizmusban született meg.

— Az én nemzetiségi politikám nem kívánja a magyarokat és németeket elszéresíteni, mindössze azt várja el tőlük, hogy lojális polgárai legyenek az államnak.

Mindaz, amit mi a külföldön élő szláv kisebbségek számára követelünk, megilleti az itt élő kisebbségeket is s ezeket a jogokat meg is kell adnunk nekik.

Nem mondom, hogy a kisebbségek minden tekintetben hiánytalanul meg lehetnének elégedve, de segítenők kell az államot és akkor hozzájutnak nemzetiségi jogaik teljességéhez.

Nemzetiség és világnézet
— Nem tagadom — folytatta Pribicevics — hogy a magyarságnak a magyar párt keretében való szervezkedését helytelenítem. De

hogyne volnék én a magyar párt ellen, amikor a szerb párt ellen is a leghatározottabban állást foglaltam.

Szerintem a szervezkedésnek nem nemzetiség, hanem világnézet szerint kell

történnie. A kisebbségeknek el kell ve gyülniök a szláv tömegek közé, hogy sérelmeikre orvosolást nyerjenek.

— A magyarság — mondotta munkatársunk — úgy látja, hogy különösen az iskolarendeletek, amelyek a miniszter ur nevéhez fűződnek, sérelmesek, mert megakadályozzák, hogy a nemzetiségi tanulók anyanyelvüket használhassák az iskolában. Azonfelül egyes alárendelt iskolai hatóságok a rendeletek önkényes értelmezésével és végrehajtásával is nehezítik a nemzetiségi tanulók helyzetét.

— Az lehet — felelte Pribicevics — hogy történtek hibák, azt is koncedálok, hogy egyes helyeken a rendeleteket nem megfelelően alkalmazzák, de ezek a hibák nem az én közoktatásügyi politikám szelleméből folynak.

Sem Korosec, sem Vukicevics, sem Radics mint közoktatásügyi miniszter az én rendeleteimet nem változtatta meg,

tehát a most érvényben levő iskolapolitikát még eddig minden közoktatásügyi kormányzat magáévá tette. Nekem az az álláspontom, hogy az elemi iskolában az anyanyelvükön tanuljanak a gyerekek.

Ahol magyarok laknak, ott az elemi oktatásnak magyarul kell történnie és csak a harmadik-negyedik osztályban kell hetenkint néhány órában az államnyelvet is tanítani.

A névvegyelemzés

— Van-e jogosultsága miniszter ur szerint — kérdezte munkatársunk — annak az eljárásnak, hogy sok magyar anyanyelvű és nemzetiségű tanulót a neve alapján szlávnek minősítsenek az iskolában?

— Erre vonatkozólag — mondotta Pribicevics — én kiadtam egy rendeletet, de annak egészen más alapja volt. Hogy ezt a tanítók hogyan hajtották végre, azt nem tudom. A régi Magyarországon nagyon sok szerb családot elmagyarosítottak. Nem volna jogos és szép dolog, ha én ennek a magyar sovinizmusnak a nyomdokain haladnék. Én csak azokat a családokat akarom a szerbségnek visszahódítani, amelyeket annak idején a magyarok denacionalizáltak. Ezért adtam ki az ismeretes rendeletet, nem pedig azért, hogy a magyarokat elszéresítem, ami egyáltalán nincs meg a programomban.

— Miniszter ur — mondotta munkatársunk — vasárnap Topolára utazik, ahol a lakosság túlnyomó része magyar. Meggyőződhetik róla, hogy igen sok topolai gyerek van, aki magyarul tud, irni azonban csak cirilül tanult meg. Mi a véleménye erről az állapotról?

— Ez mindenesetre nagy hiba, ami orvosolásra szorul — felelte Pribicevics. Az iskolában a szeretet és testvériség eszméjét kell ápolni és a tudást kell terjeszteni. A magyarok és németek ebben az országban maradjanak is magyarok és németek, senki sem akarja őket megfosztani nemzetiségüktől.

— Ismétlem azonban, a polgároknak világnézet és nem nemzetiség szerint kell bekapcsol-

lódniok a közéletbe.

Mindenki, aki küzdeni akar a korrupció ellen, aki európai adminisztrációt kíván az országban, aki ellene van a klerikalizmusnak, aki azt akarja, hogy a nép az anyanyelvén érintkezhesse a hivatalnokokkal, aki a maga vidékéről és nem messze országreszekekről maga akarja kiválogatni a hivatalnokokat, az helyet foglalhat pártomban vallási és nemzetiségi különbség nélkül.

— Mi magyarok — jegyezte meg munkatársunk — lojális és áldozatkész polgárai vagyunk az államnak és ennek ellenére nem kívánunk mást, csak azt, hogy megkapjuk azt, amihez jogunk van.

— Nagyon helyes — felelte Pribicevics — nekem is ez az álláspontom a nemzetiségi kérdésben, az iskolaiügyben éppúgy, mint a kisebbségeket érdeklő egyéb ügyekben.

Ezzel befejezte nyilatkozatát Pribicevics, aki beszéd közben néhány magyar szót is mondott. Az interjú közben többször is kijelentette, hogy ért magyarral, csak beszélni nem tud folyékonyan és biztatta munkatársunkat, hogy kérdéseit magyarul adja elő.

Általában annyi megértéssel, olyan csorbitatlan előzékenységgel nyilatkozott Pribicevics a nemzetiségek jogos igényeiről, hogy a beszélgetés alatt éppenséggel nem látszott annak az intranzigens nacionalista vezérnek, amilyennek az ő markáns politikai egyénisége belerajzolódott a köztudatba.

Pribicevics felszólalása a banketten

Este a Lloyd éttermében bankett volt, amelyen több felköszöntő hangozott el. Dr. Magarasevics Sándor, a független demokraták szubotical szervezete nevében üdvözölte Pribicevics Szvetozárt.

Évtizedekig eltarthat a jogegységesítő munka

Dr. Csubinszki, a szubotical jogi fakultás tanára gyorsított parlamenti eljárást javasol

Most, amikor az igazságügyminiszter benyújtotta a parlamentnek az új büntetőtörvénykönyvről szóló javaslatot, aktuálisnak tartottuk megkérdezni dr. Csubinszki Mihályt, a szubotical jogifakultás tudós tanárát, aki tagja volt a törvénytervezet kidolgozó bizottságnak, hogyan készült az új büntetőtörvény és mi a véleménye általában az ország törvényeinek egységesítéséről. A professzor, akinek számos jogi munkája jelent már meg orosz és szerb nyelven, a jogi fakultáson lévő dolgozószobájában fogadta a Bácsmegyei Napló munkatársát. Hivatkozott arra, hogy ugyanerről a témáról nemrég az Archiv című jogi szaklapban és a moviszadi Letopisban cikke jelent meg és ezeket mondta:

— Az S. H. S. államban nemcsak a törvényeknek tartományok szerinti különbözősége, az egyes törvények elavultsága is a jogéletben sok zavart idéz elő. Ez az állapot zavarja a bírói meggyőződést az egyedüli jogi igazságról, károsan hat a nép jogérzésére és megnehezíti a jogtudomány oktatását. Ezért még a nyugati államokban is, ugyszólván mindenütt, ma lázasan dolgoznak a törvények reformálásán, javításán, éppígy a törvények egységesítésén is.

— A mi államunkra annál inkább kötelező ez, mert az alkotmány értelmében unitarisztikus állam. Már az itt érvényes magyar, illetve osztrák törvények is eléggé elavultak, még inkább a régi szerb törvények. Az országban ezenkívül teljesen különböző bíróságtípusok és különböző eljárások vannak érvényben. A Száva egyik oldalán kontradiktórikus eljárás, külön és állandó jellegű ügyességgel, a másik oldalon a perrendtartás megjelöl az inkvizitori

Dobanovacs Paja szellemes beszédben köszöntötte a vendégeket és az újságírókat. Medakovics Dusan joghallgató a diákok független demokrata klubjának érzelmeit tolmácsolta. Pribicevics Josip, a zagrebi »Rijec« szerkesztője az újságírók nevében viszonozta az üdvözlést.

Pribicevics Szvetozár hosszabb beszédet mondott. Ma olyan dolgokról akarok beszélni — mondotta — amelyeket nem szívesen hallanak. Mi nem azért kívántunk nemzeti államot, mert rabok voltunk. Mi nem voltunk rabok, nem voltunk Macedóniában, nekünk voltak polgári jogaink. A magyar parlamentben hónapokig obstruáltunk, hogy csak szerb-horvát hangot lehetett hallani. Minket nem kellett meghódítani, mi a zagrebi és bécsi hazaárulási perrel tanúságot tettünk, hogy Szerbiához tartozunk. Radics akasztófa alatt állott tanítókat küld nyugdíjba és olyanokat reaktívál, akik tanuk voltak ellenük. Csehszlovákiában megvernék az ilyen minisztert, de Beograd hallgat.

— A parlamentben megbotránkoztak, amikor Boskovics Dusan, aki a háború alatt börtönben ült, azt mondta, hogy most rosszabb, mint azelőtt volt, pedig ők a csaták hősei az uccára dobják.

— A magyarok három éve azt kérdezték: miért vagyok a magyar párt ellen. Nyíltan megmondtam: igenis a magyar párt ellen vagyok, mert ellentétele volnék egy szerb-pártnak is, egy horvát-pártnak is, mert csak a jugoszláv nemzeti egység pártját tartom jogosultnak.

Beszéde végén kijelentette Pribicevics, hogy politikai centralizmust és adminisztratív decentralizálást kíván.

Pribicevics beszéde után lelkesen ünnepeltek pártbívei, azután még többen mondtak felköszöntőt.

élnék. Egyes vidékeken a formális bizonyítékok rendszere köti a bíróságot, másutt a bírói lelkiismeret széles szabadsága uralkodik. Vajdasági ügyvéd nem védheti ügyfelének érdekeit, ha a peranyag szerbiai, horvátországi, vagy szlovénai bíróság illetékessége alá tartozik. Egyik országrészben bűncselekménynek tekinthető az, ami másutt megengedett, ugyanegy cselekmény itt véttség, amott kihágás.

— A polgári és kereskedelmi jog körébe vágó törvényeken még sokáig fogunk dolgozni a bizottságok. A bíróságokról szóló törvények egyrésze kész. Még nem tudni, hogy fentartják-e az esküdtészek intézményét, milyen formában és milyen hatáskörrel. A büntetőtörvénykönyv és perrendtartás tervezete a parlament elé kerül már, a rendőrségi törvény még tárgyalásra vár. Sok akadály volt a törvényszerkesztőbizottság munkájának. Így a gyakorlati miniszter-változás: közben nyolc igazságügyminiszter jött és ment. Ezenkívül a munka komplikáltsága, a szűkös anyagi eszközök és végül az előre kidolgozott munkaterv és alapelvek hiánya. A bizottság így is nagy munkát végzett. Nagy kérdés, hogyan biztosítják a javaslatok gyors letárgyalását a parlamentben. A szokásos munkamenetnél egyetlen törvény elfogadása nem évekig, hanem évtizedekig is eltarthat. A rövidített eljárás az alkotmány szerint ezévi június 22-ikén lejár. Legalább két évvel meg kellene hosszabbítani a parlamenti sürgősségre vonatkozó intézkedést és még egy törvényhozó bizottságot kellene választani. Így hamarosan megérhetjük az egész igazságszolgáltatás egységesítésének történelmi dátumát.

Feloszlatják a zagrebi radikális szervezetet

Ujból kezdik a radikális pártszervezést Zagrebban

Beogradból jelentik: A radikális-párt főbizottsága Pasics miniszterelnök elnöklelte alatt szombaton délután négy órakor ülést tartott. A főbizottság párt-szervezeti kérdésekről tárgyalt és a napirend legfontosabb pontja a zagrebi radikális szervezet kettészakadásának ügye volt. Hosszas vita után elhatározták, hogy egyik frakciót sem ismerik el, a zagrebi pártszervezetet feloszlatják, a holnapra összehívott gyűlést, a melyen az egyik frakció vezetőségét kellett volna megválasztani, elhalasztják és egészen újból alakítják meg a párt zagrebi szervezetét. Remélik, hogy ezzel sikerülni fog a helyzet tisztázni. Az értekezlet este hét óráig tartott.

A horvát parasztpárt ülése

A horvát parasztpárt szombat délután Radics István elnöklelte alatt ülést tartott. Az ülésen Radics részletesen beszámolt a politikai helyzetéről, majd a párt által benyújtott amandmanokkal foglalkoztak. Az amandmanokat lényegesen redukálták, de elhatározták, hogy ezekhez a redukált hitelkérdésekhez feltétlen ragaszkodni fog a párt. Végül

egy-egy vidéki pártgyűlésekre jelöltek ki szónokokat.

A spliti főispán a belügyminiszternél

Perovics spliti főispán, akinek személye miatt a radikális párt és a horvát parasztpárt között olyan éles összeütközés volt, szombaton Beogradba érkezett. A főispán újságíróknak kijelentette, hogy azok a hírek, mintha hivatalában pártoskodva járna el és nem egyforma mértékkel bírálná a Radics-pártiakat és a radikálisokat, nem felelnek meg a valóságnak. Perovics főispán szombat délután kihallgatáson jelent meg Makszimovics belügyminiszternél.

A pénzügyi bizottság ülése

A pénzügyi bizottság többségi tagjai Radonics Jován elnöklelte alatt szombat este hét órakor ülést tartottak. Az ülésen megjelent Trifunovics Misa vallásügyi miniszter is. A többség hosszas vita után elfogadta a vallásügyi miniszter javaslatát a pravoszláv papok stó-lájának rendezéséről. A javaslat legközelebb a pénzügyi bizottság plénuma elé kerül.

Pasics Rada a bíróság előtt

Elhalasztották a tárgyalást a miniszterelnök fiának sajtóperében

Beogradból jelentik: Két érdekes sajtópört tárgyalást szombaton délután a beogradi elsőfokú bíróság.

Az egyik sajtópör vádlottja Pasics miniszterelnök fia, Pasics Rada volt, akit Jovanovics Ljuba veje, dr. Sztojadinovics Dragisa kereskedelmi miniszteri osztályfőnök állított bíróság elé. A múlt év decemberében már egy ízben foglalkozott a bíróság a bíróság, de minthogy a főmagánvádló Sztojadinovics érdekeltségi kifogást jelentett be a bíróság elnöke: dr. Petrovics ellen, a tárgyalást elnapolták addig, míg a legfelsőbb bíróság a kifogás ügyében a döntést meghozza.

A legfelsőbb bíróság nemrégiben hozta meg határozatát, mely szerint Petrovics elnök érdekeltségét nem lehet megállapítani. A szombati tárgyalást újból Petrovics elnök ve-

zette, ítéletre azonban nem került sor, mert most Pasics Rada jogi képviselője, dr. Pavlovics Jován ügyvéd jelentett be érdekeltségi kifogást az egész tanács ellen.

A másik sajtópör szereplői szintén közismert és előkelő személyek voltak. A főmagánvádló Trifunovics Dusán hadügyminiszter, aki Nikolic Momir, a Politicki Glasnik szerkesztője ellen azért indított sajtópört, mert Nikolic egy ízben azzal vádolta meg, hogy a hadseregben demagóg és defaitista munkát végez. A tárgyaláson az iratok ismeretése után a vádlott szerkesztő képviselője, dr. Grebenac Pera ügyvéd hosszabb beszédet mondott, melyben a bizonyítás széleskörű kiegészítését kérte.

A bíróság a tanúk megidézése végett a tárgyalást elnapolta.

A szerelmes Retta kálváriája

Látogatás a görög diktátor fiának szerelmesénél

(Beogradi munkatársunktól.) Pangalosz görög diktátor, mint megirtuk, fia szerelmét, Tripesics Retta fiatal urilányt kiutasította az országból. A száműzött szerelmes most Beogradban él egy görög családnál, amely szívesen adja menedéket a hazátlan urilánynak.

Több beogradi újságíróval szombaton felkerestük lakásán Tripesics Rettét. Mikor megtudta, miről van szó, ijedten csapta össze kezét:

— Az isten szerelmére, mit akarnak tőlem. Pangalosz papa bosszút fogál rajtam, ha maguk folyton pertraktálják ügyünket.

Feltűnően szép, alig tizenhétéves a szerelmes Retta. Egáns prémbunda volt rajta, ez az egyetlen elegánsabb ruhadarab, amit magával hozott, meg néhány ékszer, köztük egy gyémánttal kirakott karkötő-óra. Görögön kívül csak franciául beszél keveset. A nagypapa, aki német származású volt, valamikor Dalmáciából vándorolt ki Görögországba.

— Hát tu'ajdonképen mi érdekli az urakat — mondotta az első ijedelem után — az talán, hogy hol ismerkedtünk össze?... Pontosan másfél évvel ezelőtt az athéni Aranyhalacska táncteremben. Együtt táncoltunk egész este. A többi már magától jött, én nem is

tudom hogyan. Mikor az öreg Pangalosz megtudta, hogy fia szerelmes belém, Londonba küldte felejtetni, engem pedig Korfuba küldtek. Ott ismerkedtem meg Skijadis Spiridion bankárral, akit, talán tudják, harminckét millió drachma elikkasztásával vádolnak. A fiatal Pangalosz szeptemberben visszajött Angliából és ettől kezdve ismét találkoztunk mindaddig, míg az öreg Pangalosz fejébe nem vette, hogy fiának gazdag leányt kell e'venni feleségül. Mert ez minden ambíciója. Rémesen pénzéhes az öreg. A fiát egy Athén melletti szigetre internálta, hogy ne találkozhasson velem. De Thessis kiját-szotta. A múlt hét szerdáján táviratot küldött nekem, hogy másnap Athénbe jön, találkozni akar velem. A táviratot azonban a cenzura elcsípte és tudatta az öreg Pangaloszsal. Még aznap éjjel rendőrök jelentek meg lakásunkon és felszólítottak, hogy miután állampolgárságom nincs rendezve, azonnal hagyjam el az ország területét. Alig volt időm a bundámat magamra kapnom, már vittek is a jugoszláv határra...

Retta szembe könnyek gyűltek. Alig tudtuk megvigasztalni. De már mosolygott, amikor az egyik kolégá felvette az indiszkrét kérdést:

— Szép fiú a fiatal Pangalosz?

— Mi az, hogy szép — az arca szinte átszellemült — nagyon, csak az orra hosszu kissé — és kedves fintort vágott. Az orr, az nem tetszik neki.

— Meddig marad Beogradban? Retta elkomolyodott.

— Nem tudom. Minden nap várok postrestante levelet Thessistől. Eddig még nem jött. Ha még egy hétig hiába vá-

rok, eladom az ékszereimet és Párisba megyek. Ott vannak rokonaim.

Ebücszünk. Retta udvariasan kiki-sért bennünket az ajtóig és a lelkünkre kötötte:

— Irják meg azt is, hogy Thessis gyönyörűen táncol.

Ügylátszik erre a legbüszkébb.

Geleji Dezső

Kivégeztek két rablógyilkost Mariborban

A bíróság nem halasztotta el a kivégzést, bár az elítéltek újabb gyilkosságot ismertek be

Mariborból jelentik: Szombaton reggel kettős kivégzés volt Mariborban. Zsahatics Ferenc és Csisz Ferenc rablógyilkosokon hajtották végre a halálos ítéletet, amelyet a maribori esküdtszék mondott ki, mert

Zsahatics és Csisz Studenci községben meggyilkolták és kirabolták Michl cipésmestert és feleségét.

A kivégzés végrehajtásának különös érdekességet ad, hogy a rablógyilkosok, amikor kihirdették előttük, hogy az esküdtszék ítélete jogerőssé vált, bevalólták, hogy

ők gyilkolták meg Rosenfeld kereskedőt is. A kereskedő meggyilkolása miatt egy Pollák Adolf nevű egyént ítélték halálra

és Pollák büntetését később kegyelemből huszévj legyházra változtatták.

Általános volt az a vélemény, hogy a bejelentés következtében a halálos ítélet végrehajtását felfüggesztik és Rosenfeld meggyilkolása ügyében új nyomozást indítanak. Valószínűnek látszott, hogy a rablógyilkosok is azért tették meg a beismerő vallomást, mert azt remélték, hogy ezzel az ítélet végrehajtását sikerült elhalasztatniok. Azonban a bíróság úgy döntött, hogy a jogerős ítéletet feltétlenül végre kell hajtani és annak elhalasztására nincs ok.

Bár a kivégzés hírére nem hozták az újságokban nyilvánosságra, már a kora hajnali órákban nagy tömeg lepte el a törvényszék környékét és reggel hét órakor a közönség feszült érdeklődése mellett kísérték le a törvényszék udvarára a két halálraíteltet. Csisz rendkívül nyugodtan viselkedett, az éjszakát is nyugodtan töltötte, sok bort ivott és sok cigarettát kért. Zsahatics ezzel szemben teljesen összetört és egész éjjel nem aludt. Először Csizt vezették a kivégzés helyére és miután rövidesen ismertették előtte az ítélet rendelkezés részét, az ügyész átadta az elítéltet Mauzer Flórián hódérnak. Csisz nyugodtan lépett a bitó alá és a hódér három perc alatt végrehajtotta az ítéletet.

Amikor az orvosok a beállott halált konstataáltak, a holttestet fekete lepellel borították be, majd előhozták Zsahaticsot. Zsahatics alig vánszorgott a bíróság elé, a fogházörök támogatták és amikor a bíróság számára fentartott asztalhoz értek

a halálraítelt összerogyott, úgy kellett talpra állítani a hódérnak és segédeknek.

Amikor ezután végrehajtották az ítéletet, Zsahatics Ferenc négy perc alatt halt meg. Az orvosok konstataáltak a halált és a gyászos aktus véget ért.

Hatszázhuszonkét megtorlatlan gyilkosság adatait gyűjtötte össze Fényes László

Rágalmazásért négy havi fogházra ítélte a bíróság

Budapestről jelentik: Érdekes pörben hirdetett szombaton ítéletet a budapesti törvényszék. Fényes László, a Világban és a Népszavában a Somogyi-Bacsó gyilkosságokról cikksorozatot közölt, amelyben azzal vádolta meg Rittomericzky Nándor őrnagy-hadbíró, katonai ügyész, hogy bűnpártolást követett el azáltal, hogy a gyanúsítottakat nem szembesítette a tanúkkal, akik a terhelteket a halálautóban látták. Hivatalból üldözendő rágalmazás címen indítottak ezért eljárást Fényes László ellen és az ügyben az első tárgyalást március 11-én tartotta meg a Schadt-tanács, amikor Dr. Vámbéry Rusztem a bizonyítás elrendelését kérte.

Szombaton hirdette ki a Schadt-tanács határozatát, amely szerint elutasítja a bizonyításra vonatkozó indítványt, azzal az indoklással, hogy a vádlott a katonai nyomozás irataival akart bizonyítani.

Tekintettel arra, hogy ez azt jelentette volna, hogy a bíróság felülbírálja a katonai ügyész ténykedéseit, a törvényszék kénytelen volt a bizonyításra vonatkozó indítványokat elutasítani.

Vámbéry Rusztem dr. védő semmisségi okot jelentett be és egyben kijelentette, hogy miután lehetetlenné tesszük védői működését,

lemond a védelemről és azonnal el is hagyta a tárgyaló termet.

Az ügyész vádbeszédében bizonyítani igyekezett, hogy Fényes László határmirekevések indították cikkének megírására.

Fényes László mondotta el azután

védőbeszédét. Kijelentette, hogy három tárgyi bizonyítékra akart hivatkozni: a halálautóra, Kovarcz Emil véres nadrádjára és az autóban talált véres székendőre.

A rendőrség kinyomozta a tetteseket, akik közül Megay László ma is csendőrfőhadnagy Sasdon, Soltesz István főhadnagy katonai szolgálatot teljesít a honvédelmi miniszteriumban.

— Bevallom — mondotta Fényes László — hogy én időm legnagyobb részét azzal töltöm, hogy a megtorlatlanul maradt gyilkosságok után nyomozok.

A kommun utáni véres eseményekről százharminchétféle jegyzőkönyv van a birtokomban, amelyekben nem kevesebb, mint hatszázhuszonkét megtorlatlan gyilkosságról van szó.

Schadt elnök: Hogy érti azt, hogy ezek a gyilkosságok megtorlatlanok? Fényes László: Tanúkihallgatások alapján állapítottam ezt meg.

A sífokli erdőben például negyvenhárom embert vertek agyon puskatussal.

Schadt elnök: Honnan tudja Ön, hogy ezekben az esetekben nem történt megtorlás?

Fényes László: Határozottan tudom. Schadt elnök ingerülten és erélyesen szól rá a vádlottra: Igen realitás ellen tiltakozom és rendre utasítom Önt.

Fényes ezután védekezik azokkal a támadásokkal szemben, amelyek öt politikai magatartása miatt a szélsőjobb-dali sajtóból érik, majd ezekkel a szá-

vakkal fejezi be védőbeszédét:

— *Rendületlenül épitem tovább az igazság várát és ha sok keserűség ér is ezért, nem baj, ez csak néhány könnyecsepp a bánat tengerében.*

A bíróság hosszas tanácskozás után hirdette ki ítéletét, amelyben

bűnösnek mondotta ki Fényes Lászlót rágalmazás miatt és ezért négy havi fogházra ítélt és tízmillió korona mint mellékbüntetésre ítélte.

Az ítélet indokolása szerint a tényállások kimerítik a rágalmazás kritériumát és azokat a vádlott nem bizonyította. Ugy az ügyész, mint a vádlott felelőse az ítélet ellen.

Megszavazták a klotürt a magyar nemzetgyűlésen

Egységspárti szónokok a frankvitában

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés szombati ülésén a frank-vita megkezdése előtt az elnök a klotürt-javaslatot tette fel szavazásra. A nemzetgyűlés hosszabb vita után a javaslatot megszavazta. Már szombaton minden szónok csak egy óra hosszal beszélt.

A frank-vita első szónoka Reisinger Ferenc volt, aki a klotürt alkalmazása ellen tiltakozott és kijelentette, hogy a politikai felelősség kérdésében csak a nemzetgyűlés dönthet, a bíróság a frankhamisítók főtárgyalásán nem térhet ki ennek a kérdésnek a bírálására.

A következő szónok Bottlik János egységspárti, aki szerint a frankügy jelentőségét túlságosan felfújták.

— A frankhamisítókkal — mondotta — annak ellenére, hogy a mai nemzedék tudatában van annak, hogy a történelem előtti kötelessége az ország roncsolt gazdasági életének helyreállítása, senki sem azonosítja magát.

Esztergályos János: A tisztességes emberek közül senki.

Bottlik József: Vannak becsületes magyar emberek, akik emberi részvétellel fordulnak a tettesek sorsa felé, de rokonszenvről nem lehet szó.

Felkiáltások a szocialistáknál: Tessék elolvasni a Szózatot!

Bottlik: A kormány felelősségét a büncselekménnyel összehozni nem lehet. Nem is a kormány felelősségéről, hanem az ország külpolitikai tevékenységéről van szó, amit az ellenzék aláaknázza azzal, hogy a frankhamisítást nem elszigetelt büncselekménynek tekinti.

Propper Sándor: Országos főkapitányok ne hamisítsanak frankot!

Bottlik: Egyes külföldi pártok közvetett befolyást akarnak gyakorolni a kormány helyzetére és a mai kormány-rendszert meg akarják bukztatni. E támadás főereje a külföldi szocialista és kommunista pártok részéről jön.

Esztergályos János: Maga sem hiszi! Bottlik, mindig bottlik!

Bottlik József: A nevemmel ne tessék viccelni, nem arra való, hogy gúny tárgyává tegyék. Ezt a nevet őseim, akik becsületes magyar emberek voltak, viselték.

Reisinger Ferenc: Az ősel különbözők voltak, mint én!

Ebben a pillanatban lépett az ülés-terembe Bethlen István gróf miniszterelnök. A jobboldalról tapsoltak, míg Sütő József feléje kiáltott:

— Mondjon le!

Bottlik József: Ez a kormány vetett véget a kilengéseknek és hozta ismét a konszolidációt, ezt méltányolni kell. De az ellenzék azt a Bethlen Istvánt, aki megteremtette a maga bölcs kormányzását, anatómára teszi. Azt a Bethlen Istvánt támadják, aki az ugynevezett ellenforradalmat likvidálta.

Lendvai-Lehner István: De a forradalmat nem!

Bottlik József: Igaza van a képviselő urnak.

Kabók Lajos: De a frankhamisítást likvidálta.

Bottlik: Az ellenzéknek be kell látnia, hogy nem tudott bizonyítékokat produkálni a frankügyben és le kell vonni a következtetést. (Zajos derűtség a baloldalon.)

Beck Lajos: Szóval az ellenzék mondjon le!

Rainprecht Antal rövid beszéde után Östör József egységspárti szólalt föl.

— A frankhamisítás — mondotta — a legnagyobb örület, amelyet magyar ember eddig elkövetett.

Erdélyi Aladár: Ki itt a magyar ember? Windischgrätz nem magyar!

Felkiáltások a baloldalon: Nádossy volt a vezérük!

Erdélyi Aladár: Nádossy nem volt soha magyar, Terstyánszkynek hívták!

Az ellenzéki képviselők felálltak és gúnyosan tapsoltak Erdélyinek: Hat éven át jó volt! — kiáltották.

Vázsonyi: Kidobták a kanapét, amelyen ammi kedves órát töltöttek el. (Zajos derűtség.)

Östör József beszéde után az elnök szünetet rendelt el.

A szünet után öt képviselő jelentésében nyitotta meg az elnök az ülést. Várnai Dániel kapott szót, aki kérte a tanácskozásképeség megállapítását. Az elnök erre újabb szünetet rendelt el, amely után Várnai Dániel a kisebbségi jelentés mellett rövid beszédet mondott, majd Fábrián Béla szólalt fel és megállapította, hogy a kormányt felelősség terheli a frankhamisításban.

Ezután az interpellációkra tértek át.

Nemzetgyalázással

vádolt becskerekai orvos

A semmitőszék felmentette a vád alól

Noviszádról jelentik: A noviszádi kerületi törvényszék Gomirac-tanácsa múlt évi április 18-án tárgyalta a nemzetgyalázással vádolt dr. Kleitsch János becskerekai orvos ügyét.

A becskerekai lakáshivatal a dr. Kleitsch János által bérelt lakást és rendelőit egy katonatisztnak utalta ki, de mert dr. Kleitsch a még nem jogerős ítéletnek nem akart engedelmessé válni és a lakásból kimenni, a lakáshivatal megkeresésére a becskerekai rendőrség Mirkovics Szeptimír becskerekai titkosrendőrt és két becskerekai rendőrt utasította, hogy lakoltassák ki dr. Kleitschot a lakásból.

Amikor a rendőrök a lakásajtón kopogtak, dr. Kleitsch a vád szerint azt kiáltotta feléjük:

— Házamban nem fognak vadráccok lakni — s ezzel becsapta orruk előtt az ajtót és nem engedte őket be a lakásba.

Dr. Kleitsch ezenkívül utasította Becker Anna nevű házvezetőnőjét, hogy ne gyűjtse meg a lakásban a lámpást, nehogy lássák, hogy a lakás egyes részei lakatlanok.

A noviszádi törvényszék dr. Kleitsch Jánost nemzetgyalázás címén ezer dinár pénzbüntetésre ítélte, ami ellen az ügyész és az elítelt felelőseket jelentettek be.

A noviszádi felelőseket bíróság múlt év december 11-én megsemmisítette az elsőfoku ítéletet és felmentette a nemzetgyalázással vádolt orvost, mert a nemzetgyalázás tényálladékat.

Dr. Joczics Milorád főállamügyész semmisségi panaszra folytán szombaton tárgyalta az ügyet a noviszádi semmitőszék és elutasította a főügyész semmisségi panaszát.

Dr. FÖLDES
MARGIT-CRÉM
PUDER, SZAPPA csodaszéppé teszi!
Ujból mindenütt kapható.
Vezérképviselet: Heller, Vel.-Kikinda

HIREK

— **Alekszijevec fősöpán becskerekai tárgyalásai.** Becskerekéről jelentik: Alekszijevec Mita fősöpán, mint jelentették, Bogradból Becskerekre érkezett. Szombaton fogadta Alekszics Bogoljub polgármestert, Stefanovics Milos rendőrfőkapitányt, Mandrovics tanfelügyelőt, Szubutin Szlávko gimnáziumi igazgatót, továbbá a radikális párt küldöttségét: Terzin Zsiva és Vukov Jesta vezetésével és Rajics Toma képviselőt. Végül fogadta a fősöpán Berberszki Gyuricát, a radikális frakció vezetőjét, akivel hosszabb ideig tárgyalt.

— **Pavlovics István szuboticei törvényszéki elnök hazaérkezett.** Pavlovics István, a szuboticei kerületi törvényszék elnöke befejezte a hivatalvizsgálatot a szentai járásbírósnál és szombaton visszaérkezett székhelyére és átvette hivatala vezetését.

— **A bánati fősöpabírák értekezlete.** Becskerekéről jelentik: A vármegyeházán szombaton értekezletet tartottak a megye fősöpabírái. Az értekezleten Alekszijevec Mita fősöpán elnökölt.

— **Ramek osztrák kancellár Berlinbe és Prágába utazik.** Berlinből jelentik: Ramek osztrák kancellár pénteken Berlinbe utazik, ahol részvesz a német-osztrák kereskedelmi szerződés előkészítő tárgyalásokon. Ramek kancellár visszautazásakor Prágába megy, ahol meglátogatja Benes külügyminisztert.

— **A noviszádi fősöpán nincs teljes telefonkönyv.** Noviszádról jelentik: Panaszos levelet kaptunk, hogy a noviszádi fősöpahivatal nyilvános telefonállomásán nincs teljes telefonkönyv. Az erősen megrongált telefonkönyvből épp azok a lapok hiányoznak, amelyek azoknak a helységeknek jegyzékét tartalmazzák, ahol telefonforgalom van. Amikor a közönség emiatt panaszkodik, azt a választ kapja, hogy tessék telefonkönyvet vásárolni. A postafőnökség megszüntethetné ezt a lehetetlen és séreimes állapotot.

— **Semmitőszéki tárgyalások Noviszádon.** Noviszádról jelentik: Karaval István pancsevői földmivest hatóság megsértéséért, mert a rendőrről bottal ráütött, a pancsevői törvényszék egyhavi fogházra ítélte, amit a tábla, szombaton pedig a semmitőszék jóváhagyott. — Ugyancsak szombaton tárgyalta a semmitőszék Horea Jenő kustini földmives bűnügyét is. Horeát a beacrkvai törvényszék, mert apját összeverte, hét havi fogházra és 200 dinár pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletet a semmitőszék is helybenhagyta.

— **Elkészült a vádirat a sikasztó selyemgyári felügyelő bűnügyében.** Noviszádról jelentik: Drinyakovic Steván, a noviszádi selyemgyári felügyelőség igazgatója ellen elkészült a vádirat. Az ügyesség Drinyakovicot 145.873'88 és 24.852'87 dinár elikkasztásával vádolja.

— **Csőd Szentán.** A szuboticei törvényszék csödbírósa szombaton elrendelte a csödtől Politzer Sándor szentán könyvkereskedő ellen. Csödbiztos Mandurics Bogdán törvényszéki jegyző. Tömeggondnok Brichta Nándor dr. ügyvéd, helyettes tömeggondnok Aradszki Iván dr. ügyvéd. Bejelentési határidő május hó 18. Felszámolási határidő május hó 22.

— **Hindenburg meglátogatja a felszabadult német városokat.** Berlinből jelentik: Hindenburg birodalmi elnök kedden meglátogatja a megszállás alól felszabadult városokat. Az elnök fogadtatására mindenütt ünnepélyes előkészületeket tesznek.

— **Franciaország béketárgyalásokat kezdett a riflekkel.** Párisból jelentik: A szenátus hadügyi bizottságának ülésén Renaudel képviselő felszólalt és kijelentette, hogy olyan hírek terjedtek el, hogy Rabatban béketárgyalások folynak a riflek delegátusaival. Painlevé hadügyminiszter válaszában közölte, hogy nincs módjában ezeket a híreket megcáfolni.

— **Március végén lemond a román kormány.** Bukarestből jelentik: A jövő héten befejezik a választójogi törvény vitáját, amely után a kormány valószínűleg lemond. Ugy vélik, hogy a kormány lemondását március 25-ikén nyújtja be.

— **Öngyilkos lett egy huszárcapitány Budapesten, mert eltőzsdézte vagyonát.** Budapestről jelentik: Pető Emőly nyugalmazott huszárcapitány szombat este Üllői-ut 50. szám alatti lakásán öngyilkosságot követett el. A százados előbb moriumot, majd egymennyiségű veronált és luminált vett be. Pető Emőly gazdag földbirtokos volt, de a háború után eladta birtokát és tőzsdézni kezdett. A konjunktúra alatt megsokszorozta vagyonát, de a nagy tőzsdéi krach idején teljesen tönkrement és még a legszükségesebb életszükségleteit sem tudta biztosítani. Emőly elkeseredésében követte el az öngyilkosságot. Már március elseje óta készült az öngyilkosságra és ezekről a napokról pontos naplójegyzeteket készített. Pető Emőlyt a mentők éleveszélyes sérüléseivel a Rókus-kórházba szállították.

— **A Revü című művészeti hetilap ötödik száma most jelent meg a szót változtatás és gazdag tartalommal.** Főbb közleményei Mesterházy Ambrus, Jevgyevics Dobroszláv, Kottas Aladár és Gyomai Imrétől. Ezenkívül színház, mi kedvelő, rádió, film és divat rovatok egészítik ki a lapot. A lap minden újságárusnál kapható.

— **Jogi előadások a szuboticei Lloydban.** A szuboticei Lloyd helyiségében hétfőn este három fontos előadás lesz. Dr. Koszics Mirkó és dr. Kellert Benő a gazdasági helyzetről és a törvénykezés reformjáról, dr. Diamant Ernő a csödbiztosok kötelességeiről és a csödbiztosok kötelességeiről tartanak előadást. A Lloyd az előadás minden érdeklődőt szívesen lát. Az előadás félkilenc órakor kezdődik.

Hallotta-e már, hogy a Hudson-Esset kitűnő amerikai 6 hengeres autó képviselője Subotica S. Ad. Enzl cégnél van?

— **Prof. Mabuse szuggesztívós estéje a Bárányban.** Prof. Mabuse szuggesztívós kacsagató új műsorát ma este mutatja be a Bárány-szálló éttermében.

**RÁDIÓ-
érdeklődők
figyelmébe**

„Broadcasting” rádiókészülékünk a „Telefunken” szabadalmi jogokkal szerződés felhasználásával készülnek, ezek jogszabályban jogosan eladhatók és jelenleg csak ezek lehetnek „Lizenx Telefunken S. H. S.” jelzéssel ellátva. Ennek megfigyelésére a kész rádiókészülékek vevői, hogy a szabadalmi jogtalan felhasználásával készült vagy külföldi behozott, de Jugoszláviában szab. lizenzával nem rendelkező ilyen készülékek vevői, vagy eladói a szabadalmi törvény alapján való eljárásnak tessék ki magukat.

**BROADCASTING - RADIO
KONRATH d.d. SUBOTICA**

— Két dinárért négyhavi fogház. Szomborból jelentik: Most itélkezett a szombori törvényszék Konez József pincér lopási bűnjében. Konez József ez év januárjában Oszijekről Szubotícán át Moravicára astart utazni. Utközben Bozsojevon észrevette, hogy két dinárja hiányzik a megváltandó jegy árához. Konez a jegypénztár ablakán át pénzt látott az egyik íróasztalon és elhatározta, hogy azt kiemeli valahogy az ablakon keresztül. Egy hurkot készített, hogy azt alkalmos időben bedughassa az ablakon. Szándékát egyik tisztviselő vette észre, aki azonnal rendőrt hívott. Konez nem tagadta a lopást, csupán azt hangoztatta, hogy ő az asztalon levő 425 dinárból csak a neki hiányzó két dinárt akarta ellopni. A bíróság a vádlót négy hónapi fogházra ítélte el.

— Vadász-szövetség alakul Kovacsicán. Becskerekéről jelentik: A kovacsicai járás vadászegyesületei szövetségbe tömörültek. A szövetség elnökévé Kolarovics Dusan fészolgabirót választották.

— Kovacsica villanyvilágítást vezet be. Becskerekéről jelentik: Kovacsica község előjárósága elhatározta, hogy a községbe villanyvilágítást vezet be. A villanyközpont terveit már elkészítették, három motor fogja előállítani az áramot.

— A szülésznő gondatlansága megölt egy anyát. Szentáról jelentik: Tari Bálint tornyospusztai gazda neje csütörtökön szülés közben elhunyt. Az ügyesség utasítására Davidovics Bogdan járásbíró, Berkovics Béla bírósági jegyző, Mánics Vojin helyettes büntügyi kapitány, dr. Beleszlin Bránko szentái és dr. Halász János tornyosi orvos megejtették a boncolást és megállapították, hogy a harminc éves asszony halálát Czerna Antalné szülésznő gondatlansága okozta, aki bár látta, hogy az asszony szülés közben súlyosan megbetegedett, lebeszélte Tariné családját, hogy orvosi segítséget vegyen igénybe. A szülésznő ellen megindult az eljárás gondatlanságból okozott emberölés miatt.

— Okirathamisítással és sikkasztással vádolják a kikindai várnhivatal pénztárosát. Kikindáról jelentik: A kikindai várnhivatal főnöke a napokban a pénzügyminisztérium távirati utasítása alapján felfüggesztette Mitrovics Milutin vámtisztet, ki a kikindai várnhivatalnál a pénztárosi teendőket látta el. A noviszadi vámfelügyelőséghez több panasz érkezett Mitrovics ellen azért, mert a felekkel több alkalommal két elismerésvényt íratott alá, azonban csak egyet mellékelte az iratokhoz. A másik elismervény összegét a felektől felvette és a nyugtát eltérte. Folyik a vizsgálat oly irányban is, hogy Mitrovics a visszatérítendő összegeket is maga vette fel és a nyugtákra ráhamisította a felvételre jogosult féj nevét. Erről tudomást szerzett a noviszadi vámvizsgálófelügyelőség és áttette az ügyet a pénzügyminisztériumhoz, amely elrendelte, hogy Mitrovics Milutint azonnal függeszték fel és ellene a büntvádi eljárást megindítsák. A kikindai ügyészség megindította a vizsgálatot az állásából elbocsátott Mitrovics vámtiszt ellen.

— »Ne keletsd fel a Jánost«. Noviszadról jelentik: A noviszadi kerületi törvényszék szombaton egy érdekes válpert tárgyal, amelyet egy noviszadi kereskedelmi utazó adott be a felesége ellen. Az utazó egy délután azzal bucsuzott a feleségétől, hogy Zagrebba utazik. El is indult, de Sztarapazován lekéste a beogradi gyorsvonatot és mintsem Pazován töltse az éjszakát, hazafött Noviszadra. Amikor óvatosan — hogy a feleségét fel ne költse — a lakásába lépett, a pamlogon egy levétközött fért látott mélyen aludni. A férj megkérdezte a feleségét, hogy mikép került az idegen ember a lakásába, mire a hitvese mutatóniját a szája elé téve, suttogta: *Pszt! ne keletsd fel a Jánost. A férj nem tudta ki a János, de az asz-*

szony megnyugtatta, hogy ez a vidéken lakó unokabátyja, a János. A férj valahogy megnyugodott és lefeküdt. Reggelre a János eltűnt. A férj másnap kiutazott és mert az unokabáty lakhelye utba esett, kiszállt, hogy megtudja, mit jelentett az éjszakai látogatás és a titokzatos eltűnés. A meglepett János kijelentette, hogy hónapok óta nem mozdult ki községéből. A férj erre beadta a vállókeresetet és a törvényszék az ismeretlen János miatt kimondta a vállást. Az asszony felebbezett.

— Véres kártyázás. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék vizsgálóbírája, Skreblijin Iván pénteken kihirdette az e'ü etes letartóztatási végzést Szivacski Gyura szrbobrani rendőr előtt, aki Szrbobranban revolvérrel hasbalötte Sevkics Jácó szrbobrani kereskedőt, az ottani dobrovo'jac-szervezet e'nöké'. Szivacski a Miloszavljevics-féle vendéglőben kártyázás közben összerészt Novakovics Stevan rendőrről. A verekedésbe beleavatkozott Sevkics Jácó kereskedő, mire Szivacski rátámadt, előkapta revolverét és a szerencsétlen embert hasbalötte. Sevkics állapota súlyos.

— Házasság. Schön Ernő és Grád Ilus i. hó 20-án Subotícán házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A cigánylány csodója. Kassáról jelentik: A szlovenszko'i Jakovjáng községben már hetek óta egy tizenhatéves cigánylány azzal ámitja a hiszékeny lelkéket, hogy megjelent előtte a boldogságos Szűz Mária és égi üzeneteket közölt vele. A csoda hírére a szomszédos községekben valóságos népvándorlás indult meg Jakovjángba. A fiatal cigánylányt, akit Matyi Juliskának hívnak, az összegyűlt embereknek elmondotta, hogy Mária fehér ruhába öltözve, lábán félmagas lakkcipőben jelent meg előtte és megígérte neki, hogy a legközelebbi jelenéskor fényképével fogja megajándékozni. A hatóságok intézkedtek, hogy az egzaltált cigánylány szüntesse be a népámitást.

A has teltsége, szívtáji fájdalmak és az emésztési nehézségek a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértúlulások ellensúlyozhatók. Gyomor- és bélspecialisták igazolják, hogy a Ferenc József vízzel, különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kielégítő eredményeket érnek el. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Kraljevbragi perzsgő a vezető márká

Rogaška Slatina a legjobb hírnévűek örvendő gyógyhely. Gyomor, bél, veses- és májbetegedéseknek, epe- és szivbajoknak. Az előévdában vendékvül mérsékelt árak. Kérjen prospektust.

Az amerikai Cowboy-herceg Subotícán. Folyó hó 22-én, 23-án és 24-én mutatja be a Narodni Bioskop Richard Tahmadge-zsel a főszerepben a Cowboy-Prince című izgalmas vadnyugati cowboy filmjét hat felvonásban. Felhívjuk a közönség figyelmét erre a Subotícán már régen látott amerikai filmre.

Juhászlegény, szegény juhászlegény március 25-én kerül színre harmadszor a Városi Színházban. Jegyek Balázs J. Jenő divatru'üzletében kaphatók.

Gégekatarust gyógyít a Kadeini viz. Fogyasszon minden reggel kortyontként egy pohárral.

Roth Olga kozmetikai intézetében (Subotica, Kralja Aleksandra fal. 4. Rossija Fonsiere palota) az összes szépséghibákat u. m. szemlő, pattanás, májfolt, szemölcs, alkalmatlan bronzálakat, arcbróhámlesztést stb. gyantált eredménnyel kezel. — Minden hölgynek érdeke, hogy a könnyen eltávolítható szépséghibáktól és az ezekkel együtt járó lelki depresszióktól mielőbb megszabaduljon. Kiváló hatású saját készítményű szépségápoló szereket, kenőcsöket, pudrokat, gyöngyszoppanokat, arcfehérítő és szemlőkenőcsöket szétküldése az egész országban utánvétellel. Tanítványokat kiképzésre elfogadok.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1926. március 20.

Budapest deviza 1253—1259.
Berlin deviza 734—740 milliárd márka, valuta 733.50—738.50 milliárd márka.
London deviza 276.
Zürich deviza 914

Zürich, márc. 20. Zárlat: Beograd 9.14, Páris 18.30, London 25.2425, Newyork 519.25, Milánó 20.85, Amszterdam 208.10, Berlin 123.60, Bécs 73.25, Szófia 3.75, Prága 153.85, Varsó 65.50, Budapest 72.80, Bukarest 2.85.

Zagreb, március 20. Zárlat: Zürich 1095.25, Páris 202, London 276.70, Newyork 56.84, Berlin 1354.50, Bécs 803, Prága 168.67, Trieszt 228.25.

Noviszadi terménytözsde, március 20. Buza: 1 vagon bácskai 280 dinár, 2 vagon bánáti, Senta paritás 277.50 dinár, 1 vagon szerémi 280 dinár. Zab: 1 vagon bánáti, Senta paritás, 162 dinár. Tengeri: 1 vagon bácskai fehér, száritott, 2—3%-os, 125 dinár, 10 vagon bácskai áprilisi, Duna hajó, 125 dinár, 5 vagon szerémi, Indija paritás, 110 dinár, 5 vagon szerémi, áprilisi, 120 dinár, öt vagon szerémi, áprilisi, Indija paritás, reláció Postumija 120 dinár, 3 vagon szerémi, juniusi, Indija paritás, reláció Szlovénia 127.50 dinár. Liszt: 1 vagon bácskai, 6-os 250 dinár. Korpa: 1 vagon szerémi, jutásakban 103 dinár. Cukor-répaszeletek: 2 vagon bácskai 107.50 dinár. Irányzat: változatlan.

Csikágói gabonátözsde, márc. 19. Buza májusra 159.675, buza júliusra 139, buza szeptemberre 133. Tengeri májusra 73.5, tengeri júliusra 77.25, tengeri szeptemberre 79.25. Zab májusra 39.25, zab júliusra 40.125, zab szeptemberre 41. Rozs májusra 86, rozs júliusra 87.5, rozs szeptemberre 87.5.

Newyorki gabonátözsde, márc. 19. Buza 187.625—188.875. Tengeri 78.5. Liszt 750—800. Az irányzat gyenge.

PATRIA

szérumtermelő intézet
SUBOTICA Telefon 60

Szállít mindennemű szérumot és oltóanyagot

lényegesen olcsóbb áron.

Díjtalan kórmegállapítás és felvilágosítás

932

Rádió-műsor

Hétfőn, március 22-ikén

(A városok mellett szám a hullámhosszt jelenti)

Bécs (521—582.5): D. e. 11 és d. u. 4.15: Koncert. 8.15: Kamarazene.
Milánó (320): D. u. 4.30: Jazz-band. 9: »Mignon« előadása.
Prága (368): D. u. 3.30: Hangverseny 4.30: Operette-zene. 8.02: Harlekin.
Róma (425): D. u. 2: Zenekari hangverseny. 5: Jazz-band. 8.30: Hangverseny.
München (487.75): D. u. 4.30: Quartett. 7.30: Szimfónikus hangverseny.
Brünn (521): D. u. 7: Orosz-zene. 8.10: A »Dorina« című operette előadása.
Budapest (550): D. e. 9.30, d. u. 12.30 és 3: Hírek. 5: Cigányzene. 7: Francia nyelvű előadás. 8.30: Aria-est. Medek Anna fellépéssel. 10: Szórakoztatózene.
Genf (760): Este 8.17: Beethoven-szerzemények.
Darenty (1600) — London (365): D. u. 5.15: Tanc-zene. 7: Jazz-band. 9.57: Opera-részlet. 11.30: Hangverseny.

Berlin (512): D. u. 5.17: Koncert. 8.30: Tarka-est. 10.30: Tanczene.

Kedden, március 23-ikén

Bécs (531—582.5): D. e. 11 és d. u. 4.15: Koncert.
Milánó (320): D. u. 4.30: Jazz-zene. 9: Quintett.
Prága (368): D. u. 3.30: Nyitányok. 4.30: Hangverseny. 8.02: Zenekari hangverseny. 9: Klasszikus zene.
Münster (410): Este 8.45: Bacsi-est.
Breslau (418): Este 8.30: Orgona-hangverseny. 9.05: Kamara-zene.
Róma (425): D. u. 2: Zene. 5: Jazz-band. 8.30: Hangverseny.
München (487.75): D. u. 4.20: Koncert. 9.30: Balett-zene. 8.15: Kompozíciók.
Brünn (521): D. u. 7: Hangverseny. 8.10: Opera-előadás.
Budapest (550): D. e. 9.30, d. u. 12.30 és 3: Hírek. 4.30: Szórakoztató-zene. 6: Előadás. 7: Opera-előadás.
Genf (760): Este 8.17: Zenekari hangverseny. 9.25: Chansonok.
Ryvang (1610): Este 8.35: Zenekari hangverseny.
Darenty (1600): D. u. 5.15: Dalárda. 7: Tanczene. 8.30: Szimfónikus hangverseny. 11.30: Tanczene.
Páris (1750): D. u. 5.45 és 9.45: Koncert.
Berlin (1750): D. u. 5: Koncert. 8: »József Egyiptomban« című opera előadása. 11.30: Tanczene.

Nincs jobb mint a
„MON PARFUM“ POWDER
BOURJOIS, PARFUMEUR, PARIS

ÓVÁS!

„Telefunken“ egyedüli birtokosa és tulajdonosa a következő, a rádióépítéséhez alapvető szabadalmaknak:

S. H. S. szabadalom 123. sz. „Magas és alacsony frekvenciájú erősítés“.

S. H. S. szabadalom 131. sz. „Visszacsatolás“.

Alulírottak, mint a „Telefunken Gesellschaft für drahtlose Telegraphie G. m. b. H. Berlin“ képviselői ezzel óva intünk a fenti szabadalmunkba ütköző rádiókészülékek jogtalan gyártásától és eladásától mindenkit, mert szabadalmaink bitorlói ellen minden törvényes eszköz igénybevételevel eljárunk.

Szabadalmaink jogos felhasználásával készült és Jugoszláviában jogosan eladható csak olyan készülék, melyen a készítő cég nevének kívül még „Lizenz Telefunken S. H. S.“ van feltüntetve.

**Jugoslavenska
Siemens A. D.
Zagreb**

KINTORNA

A fiatal férj az esküvő napján megkérdi egyik ismerőse:

— Elviszi a feleségét nászutra Párisba?

— Nem, Párisba egyedül megy az ember. Minek a tengerbe vizet hordani?

A fiú megkérdi a leánytól:

— Hisz maga a hipnotizmusban?

A leány ártatlanul feleli:

— Oh igen. Most például határozottan érzem, hogy meg fog csókolni és nekem nincs erőm ellentállni.

— Manci, a maga barátnője nagyon kétszínű.

— Hogy mondhat ilyen, hogy kétszínű? Hiszen négyféle festéket használ.

— Remélem ügyvéd ur, nem számít fel semmit azért, mert tanácsot kérek magától?

— Persze, hogy nem. Csak azért kell fizetnie, mert tanácsot adok.

Egy fiatal nő megvizsgáltatja magát az orvosnál, aki alapos vizsgálat után a következő diagnózist állapítja meg:

— Nincs önnek semmi baja, kisasszony. Csak abban a korban van, amikor férjhez kell mennie.

— De hiszen én már egy éve férjnél vagyok.

— Akkor el kell válnia!

KÖZGAZDASÁG

A Jugoszláv Bank r. t. igazgatósága március 15-én tartott ülésén megállapította az 1925 üzletév mérlegét. A mérleg a 100.000 dináros alaptőke mellett 14.800.295,57 dinár tiszta nyereséget mutat ki. Az igazgatóság a március hó 27-én délután 4 órakor az intézet zágrébi székházában megtartandó közgyűlés elé a nyereségyelosztásra nézve a következő javaslatot fogja tenni: Fizetessék ki osztalék címén 11%, azaz részvényenként 11 dinár. A tartaléktőke 850.000 dinárral, az adóvisszatérítésként 1.000.000 dinárral dotáltassék. — Ezek után a bank saját tőkéje 126.956.004,55 dinárt tesz ki és az intézet nyugdíjalapja az eddigi kamatokkal együtt 600.000 dinárra emelkedett.

Félláru utazás Budapestre a jugoszláv és magyar vasutakon. A Budapesti Nemzetközi Árutanközpont 1926. évi április 17-től 26-ig tart. Ezen kiállításán jugoszláv áruk is kiállíthatók. A vásárra utazóknak szabályszerű és magyarországi utazásra érvényes S. H. S. utalással kell rendelkezniük. Magyar vízum beszerzése azonban nem szükséges. Vásárigazolvány felmutatása mellett a látogatók úgy az S. H. S. mint a magyar vasutakon — gyors- és személyvonatokon — félláru jegyek váltására jogosultak. A látogatókat ötven százalékos díjkedvezmény illeti a Dunagőzhajózási Társaság hajóin is. Aktív olcsó lakásra van szüksége, az a vásárigazolvány lakásszelvényét az Idegenforgalmi Hivatalhoz — Harsibazár 1. szám alá küldje be előre. Fenti kedvezmények csak a vásárigazolványok birtokosait illeti. A vasúti kedvezmények és a magyar vízum nélküli beutazás április 10-től április 30-ig érvényes. Elutazás előtt a menetjegyet és a vásárigazolványt a jugoszláv indulóállomáson lebélyegeztetendő. Oda-utazásnál a teljes menetdíj fizetendő. Visszatérés díjtalan. A vásárigazolványok ára 80.— dinárban van megállapítva és kapható bármely S. H. S. kereskedelmi- és iparkamaránál és kereskedelmi testületnél. Továbbá Zágrábban: Szerb Bank, Jugoszláv Bank, Horvát Általános Hitelbank, Trpinac; Putnik utazási irodában, Sarajevóban: Kereskedelmi és Iparkamaránál, Agrár- és Kereskedelmi Bank, Osijeken: Kereskedelmi- és Iparkamaránál, Jugoszláv Banknál, Putnik, Subotican: Kereskedelmi- és Gyárosok Egyesületénél, Általános Hitelbanknál, Jugoszláv Banknál, Központi Hitelintézetnél. (V. Central Kreditni Zavod.) Közgazdasági

Banknál, Novisadon: Kereskedelmi- és Iparkamaránál, Agrár- és Kereskedelmi Banknál, Jugoszláv Banknál, az Agrár- és Kereskedelmi Putnik utazási irodában, Vrsac: Szerb Bank és Takarékpénztár. Veliki-Bečkerek: Bánáti Kereskedelmi Kamaránál, Takarékpénztárnál, Novi-Vrba: Országos Hitelbank, Bela-Orkva: Kereskedelmi- és Iparbank, Somborban: Kereskedők és Gyárosok Egyesületénél, Szerb Banknál, Sentán: Központi Hitelintézetnél (Central Kreditni Bank), Kereskedelmi Egyesületnél, Pančevo: Népbank, A. Fischgrund, Velika-Kikinda: Központi Takarékpénztár, Beogradban: a Kereskedelmi- és Iparkamaránál, Utazási irodákban, Jugoszláv Bank, Slavija Butorizlete, Kralja Petra utca 13, a magyar királyi utlevélosztólynál (Zorina utca 70) és a magyar királyi kereskedelmi megbízottnál (dr. Szilágyi, Strahinića Bana 43/a. Tel. 20—23).

SPORT

Jugoszlávia—FC 1913 (Szófia) 12:5 (7:4)

Szombaton mutatkozott be a beogradi közönségnek a szófiai csapat, amelynek első beogradi szereplése a különös eredmény dacára is jó hatást keltett. A bolgárok az utazástól fáradtan álltak ki és erejükkel nyilvánvalóan takarékoskodtak, hogy a BSK ellen vasárnap fitt kondícióban vehessék fel a küzdelmet. Így is meglehetősen szép játékot produkáltak, csak a csatársor volt a kapu előtti túlságosan határozatlan. A tizenkét gól nem annyira a bolgár védelem hibájából esett, mint inkább azért, hogy a Jugoszlávia csatársora, de különösen a belső trió szenzációs formát játszott ki. Jovanovic, Petkovic és Ljuburic a Jugoszlávia legjobb idejére emlékeztető gyors kombinációs játékkal kényszerítették megadásra a bolgárok védelmét. Joksic bíró a mérkőzést kifogástalanul vezette.

Vasárnapi futballprogram

Bíróküldés a vasárnapi mérkőzésekre

Négy elsőosztályú bajnoki mérkőzés, az I. B. bajnokság két meccse és három barátságos küzdelem a vasárnapi futballprogram a szubotici kerületben. A hosszú téli pihenő után a sportközönség nagy várakozással tekint a nagy tavaszi fellendülés elé és az előjelökből ítélve, valóban heves, szép küzdelmek lesznek a tavaszi szezonban.

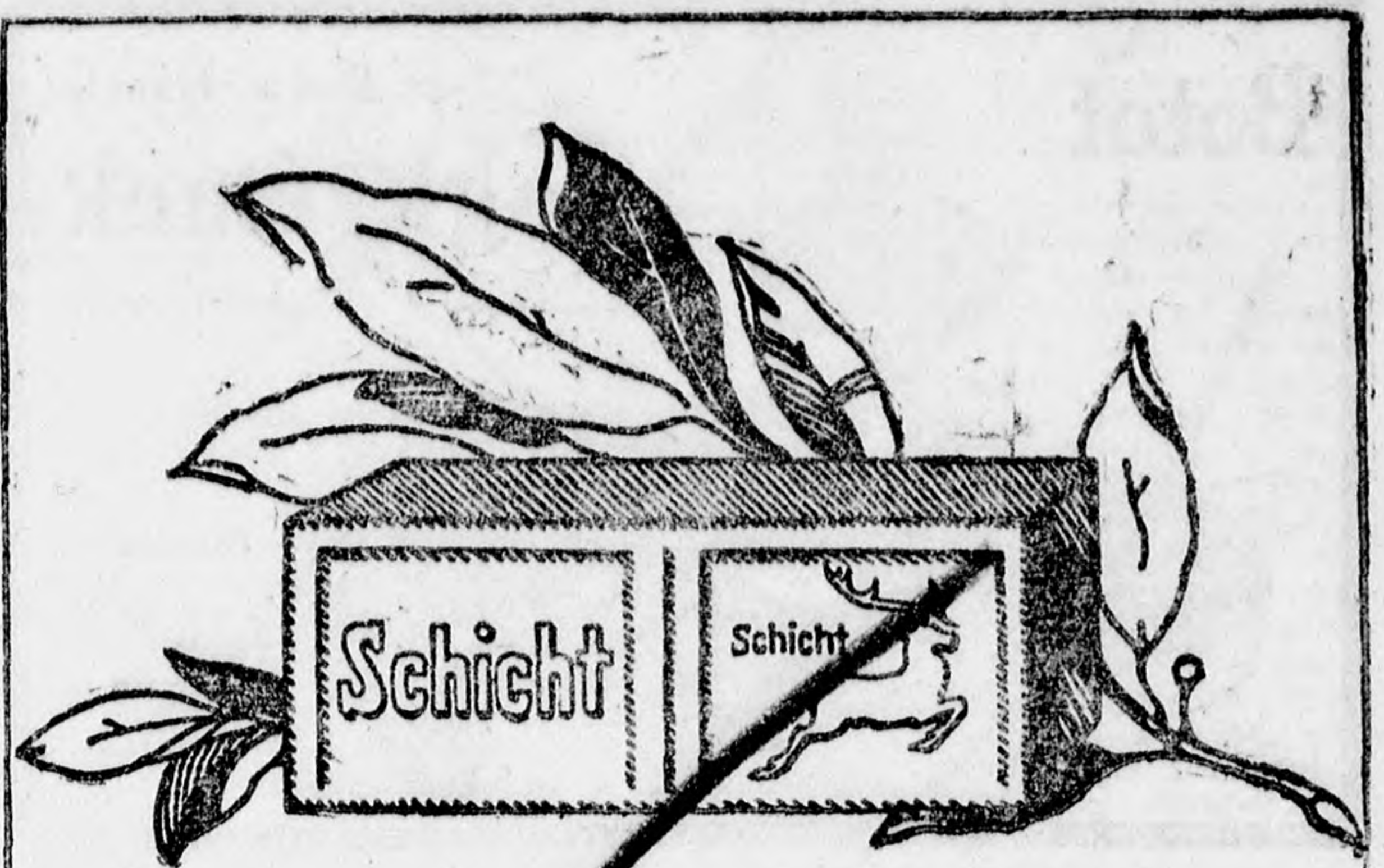
A vasárnapi program sulyponja — eleinte az elmúlt héttel — Szubotícára esik. Négy bajnoki mérkőzés lesz vasárnap Szubotícán és valamennyi ugyanazon a pályán, a Bácska Szombori-úti játszótéren kerül eldöntésre.

Az I. B. bajnokságot délelőtt játszik le.

A Szubotici Sport I. B.—SzMTC I. B. mérkőzés nyitja meg a küzdelmek sorát. Mindkét csapat nagy tartalékerőkkel rendelkezik és így élvezetes, erős játékra van kilátás, amelynek kimenetelét éppúgy nem lehet előre megjósolni, mint az első csapatok délutáni küzdelmét. A mérkőzést Perel bíró fogja vezetni.

Bácska I. B.—Sloga I. B. lesz a következő mérkőzés. Az első osztályú bajnokságot a klapadhatatlan tartalékforrásból összeállított együttesnek aligha lesz veszélyes ellenfele a második osztályú Sloga második garnitúrája. Bíró Molnár lesz.

Délután időrendben először a Szubotici Sport—SzMTC mérkőzés kerül lebonyolításra a Bácska-pályán. A csapatösszeállításokat és az esélyeket már ismergettük, a legérdekesebb momentum, amit most ki kell domborítani, hogy a meccset Horvátki Fábrián, a régi bírói gárda legképzettebb tagja vezeti. Horvátki reaktiválását annál nagyobb örömmel fogadják a sportközönség, mert a bírói gárda felfrissítésének szükségességéről mindenki meg van győződve.

Mindenki Schichtszappant akar vásárolni.

Némelyek más mosószert hagynak maguknak bebeszélni.

A legtöbben azon vannak, csakis valódi Schichtszappant használjunk.

Kik tehát az okosak?

Az elővigyázatosak!

Őn tudja, hogy rosszabb minőségű szappan egyszerű használata többet érthet, mint amennyit egy évben a szappan árán megtakaríthat.

A nagy attrakció mindezekon felül a Szombori Sport—Bácska mérkőzés lesz. A bajnokság első és második helyezetteinek küzdelme Szombor—Szubotica küzdelmét is jelenti és a szomboriak komoly, erős tréninggel készültek föl a küzdelemre, amely ilyenformán rendkívül hevesnek ígérkezik. Bíró: Krausz.

A Kulán lejátszásra kerülő SzAND—Kulai SC mérkőzésre a SzAND eredeti összeállítását Beleszlinnel javította meg és ezzel a kulaiak leghalványabb reménységeit is összerombolta. A mérkőzést Priboj vezeti.

Eros küzdelemnek ígérkezik a ZsAK—Vrbácsi SC mérkőzés, amelyben az erősen feljavult ZsAK-nak vannak győzelmi esélyei, bár Vrbásznak nagy előnye a hazai pálya. Bíró Mázics lesz.

A barátságos mérkőzések közül a legnagyobb figyelmet érdemli a Szombori Amatőr—Oszejeki Hajduk mérkőzés, a mellyel Szombor vasárnapi programját biztosította az Amatőr. A szomboriak új játékosokkal reorganizált csapatának bemutatkozását nagy érdeklődéssel várják.

Szentán a Hakoah lesz vendége a Szentai AC-nak. A helyi csapat a favorit. A mérkőzést Orcsics bíró vezeti.

A Topolai SC barátságos mérkőzést játszik Topolán a SzAND tartalék csapatával és valószínű, hogy a jóképességű topolaiak a szubotici együttesrel szemben jó eredményt fognak elérni. Bíró: Mang.

Juda Makkabi—OSKV. A két novisadi csapat vasárnap játsza le esedékes bajnoki mérkőzését.

Hármas francia vereséggel kezdődött a francia-angol tennismérkőzés. Párisból jelentik: Péntek délután megkezdődött a francia-angol nemzetek közötti válogatott tennismérkőzés. A francia

csapat erősen tartalékolva áll fel a mérkőzésre, mert Lacoste beteg. Brugnon pedig nem érkezett meg idejében San Remóból és így helyette Restrens-et kellett beállítani a csapatba, amelyben kivül Borotra, Péret Courtés, George és Gienten szerepelnek. Az angolok csapata: Mayes, Turnbull, Kingsley, Higgs, Austin, Doust. Az első nap három mérkőzése hármassal francia vereséggel végződött: Higgs—Gienten 3:6, 6:3, 4:6, 6:4, 4:1. Kingsley—Restrens 6:4, 6:2, 3:6, 6:2. Turnbull—Péret 6:2, 2:6, 9:7, 4:6, 6:2. Borotra ma még nem játszott, de a hármassal vereséget már ő sem fogja tudni behozni.

**FIAT
AUTÓK**

legkedvezőbb ár és
fizetési feltételek
mellett;
minden típus
azonnal szállítható

**AUTOMOBILIA
SUBOTICA**

SKADARSKA 7
TEL. 151

Botot

az összes francia
fogkrémek

királynője

Főlerakat:
D. Pechmajon
Zemun

2513

Betonvas

vagontételekben leg-
olcsóbb ronkapható

Findeisen Gustav
i. Drug
Novjad, Hotel Orient
épület. — Telefon 439

2570

Saját készítésű
divatcipők

legolcsóbb bevásárlási forrás

Róka

divatcipészete
Subotica, Zrinjski trg 2.

1662

Főlerakat: **D. Pechmajon, Zemun.**

valódi
francia

cipőkrém

2512

NYILTTÉR.

Poziv

D. D. za Izradu Creva u Subotici

na dan 28. marta u 11 sati pre podne održaće u dvoranama ovoga poduzeća svoju

XIII. redovnu godišnju glavnu skupštinu

na koju se pozivaju št. deoničari u smislu na ovo odnosećeg članka osnovnih pravila.

Dnevni red:

1. Izveštaj ravnateljstva o poslovnoj god. 1925.
2. Podnesak bilansa i zaključnih računa.
3. Izveštaj nadzornog odbora.
4. Davanje apsolutorija i donošenje odluke u predmetu rezultata.
5. Promena statuta.

Ravnateljstvo.

Primedba: Na skupštini mogu učestvovati samo oni deoničari, koji svoje deonice sa kuponima zajedno bar 4 dana prije skupštine na blagajni poduzeća u depozit stave.

2546

Nyilatkozat

A „Bácsmegyei Napló“ 1926 március hó 20-iki, 78. számában megjelent „Ujabb izga'om a hulla börzén“ című, személyünkkel kapcsolatos cikkekre más válaszuk nincs, mint a mai napon megtartott ellenőrző bizottsági ülésen felvett „jegyzőkönyv“, amely a következő:

„Az egyesületi könyveket valamint a bevételi és kiadási tetteket a szabályszerű mellékletekkel együtt egyenként átvizsgáljuk és megállapítottuk, hogy azoknak minden egyes tétele szabályszerűen igazolva van. Miért is a közgyűlésnek javasoljuk, hogy az egyesület vezetőségének az eddigi működéséért a felmentést adja meg.“

Subotica, 1926 március 20-án.

A felügyelő bizottság tagjai:

Gombos Antal, Kichler István és Kukla Bruno.

A fenti vizsgálatunk Rajesics Antal elnök és Zomborcsévcis István pénztárnok eddigi szabályszerű működését igazolják.

Önkéntes árverés

1926. március 22-én hétfőn délután 3 órakor, özv. Löwi Mórénál, III. Čantavirka ul. 13., a Löwi és Társa keményítőgyár telepén önkéntes árverésen eladatnak a következő ingóságok: Hálószoba, uriszoba, ebédlő és fürdőszoba berendezés, valamint edények, szervizek, függönyök stb.

2341

Oglas

Subotički Kelnerski Dom ovim izveštava svoje članove, da će 29-og ovog meseca u noću 12 sati održati svoju redovnu godišnju skupštinu u restauraciji M. Kiš (Vidra) na to se pozivaju članovi, da se neophodno pojave. Predmet: 1. Izveštaj posloводства, 2. Blagajnički izveštaji, 3. Izbor novog odbora.

Posloводство

Hirdetmény

A Subotičai Kelnerski Dom ezton értesíti tagjait, hogy folyó hó 29-én éjjel 12 órakor tartja rendes évi közgyűlést a Kis M. (Vidra) vendéglőjében, amelyre a tagok feltétlen megjelenését kériük.

Tárgysorozat: 1. Ügyvezetőség beszámolója, 2. Pénztári jelentés, 3. Választmányi tagok választása.

A vezetőség

2333

„DAR“ SZÜLÉSZETI SEGÉLYEGYESÜLET, Subotica

V. Preradovićeve ulica 11.

Uj tagokat állandóan felvessz. Segély pontosan folyósít.

1—100 születési eset befizetése után Din. 3000—

101—150 születési eset befizetése után Din. 5000—

Ajánlatokkal kívánatra ingyen szolgál!

2506

A bácsko-petrovoseloi Ipartestület vendéglője

f. év április hó 5-én d. u. 2 órakor a testület irodahelyiségében 3 egymást követő évre haszonbérbe kiadódik. Erre vonatkozó feltételek ugyanott, vasárnap d. u. avagy csütörtök este a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Pályázó kell, hogy személyi engedéllyel rendelkezzen.

Ha bérlő berendezéssel nem rendelkezne, úgy azt ott a jelenlegi bérlőtől jutányos árban és kedvező fizetés mellett átveheti, de erre nem kötelező.

Ipartestületi előljáráóság

2533

A SUBOTICAI „NÉPKÖR“ évi rendes közgyűlését

a Kör helyiségében 1926. év március hó 25-én délelőtt 9 órakor, határozatképtelenség esetében pedig 1926. évi április hó 11-én délelőtt 9 órakor tartja meg, melyre a Kör tagjait ezennel megbívjá

az Elnökség

Tárgysorozat:

1. Az elnök jelentése a Kör 1925. évi szellemi és anyagi állapotáról.
2. Az évi költségvetés megállapítása.
3. Az évi zárszámadások felülvizsgálása.
4. Az üresedésben levő tisztségek és választmányi tagságok betöltése.
5. Indítványok.

2144

Oglas.

Потписани Бранко П. Паташки старатељ секвестра, овиме стављам до знања, да ћу 28 марта 1926. године пре подне у 9 сати у канцеларији адвоката др Исе Тордан-а (VIII. кр., Парка Краља Петра бр. 8) на јавној др жби у закуп дати:

1. Некретнину уведену у грунтовоном улошку бр. 16073, под топографским бројем 25412, у површину од 1 јутра 401 □-хвати, као и некретницу уведене у грунтовоном улошку бр. 16061, под топографским бројем 2413, у површину од 1 јутра 357 □-хвати, која лежи у једној парцели, на западним угарима а засејана пшеницом.

2. Некретнину уведене у грунтовоном улошку бр. 22620 под топографским бројем 25546, у површину од 1 јутра 437 □-хвати оранице која лежи на западним угарима.

Усл. ви продаје могу се дознати свакога дана у канцеларију др. Исе Тордан адвоката после подне од 3—5 сати.

Alulírott Pakaški P. Branko tárgondnok közhíré teszem, hogy 1926. évi március 28-án d. e. 9 órakor dr. Tordai Izsó ügyvéd irodájában (VIII., Park Kralja Petra 8) nyilvános árverésen haszonbérbe adom:

1) A subotičai 16061 sz. tklvi betétben 25412. hrsz. a. felvett 1 hold 401 □-öves a subotičai 16073. sz. tklvi betétben 2413 hrsz. a. felvett hold 357 □-öves a nyugatiugarokban fekvő, buz. albevetett szánt egytagban.

2. A subotičai 22620 sz. tklvi betétben 25546. hrsz. a. felvett nyugatiugarokban fekvő 1 hold 437 □-öves szántót.

A feltételek dr. Tordai Izsó ügyvédi irodájában naponta 3—5 óra között megtudhatók, Subotica, 20. marta 1926. god.

Br. P. Pakaški
staratelj

2549

V. B. Julie Horvath fakereskedő Dárdai lakos csődtömege 1926. március 21-én d. e. 10 órakor Dárdán bíról árverés utján eladatik.

Dr. Péchy Károly

ügyvéd, csődtömeggondnok, Dárda.

2565

Ad. br. 2224/adm. 1926. god.

Oglas

Za reviziju poseda grada Sente, koji je pod udarom Agrarne Reforme a koji iznosi oko 10.000 kat. jutara potrebno je da se izvrše agrarnotehničke radnje po instrukciji, koju je izdalo Ministarstvo za Agrarnu Reformu.

Pozivaju se svi ovlašteni inženjeri i geometri, koji bi želeli da ovaj posao vrše, da svoje popisno biljege vane ponude u zatvorenim kovertima poštuju Senatu grada Sente najdale do 5. aprila 1926. god.

Podrobnije informacije o ovome daje Gradjevinski Odeljak grada Sente svakog dana za vreme zvaničnih časova.

Senta, 16. marta 1926. god.

2571

Gradonačelnik:
M. Kn. Žević

a legjobb
tej- és
főzőcsokoládé a
Louit

Vezérképviselet:
D. Pechmajon, Zemnu

2511

LEVELEZÉS

Szórakozás céljából szeretne levelezni vidéki fiatalember... intelligens arifannyal, aki falusi magányát egy kicsit felvidítaná. Leveleket »Várágtakodás« jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. 2515

Erős anyagi támogatásban részesítem azt a suboticei hölgyet, özvegyet, aki minit férjét szeretni tudná. Leveliket »27 éves« jeligére a kiadó továbbítja. 2534

Intelligens, temperamentumos fiatalember szeretetségét keresi oly barna suboticei lánynak, aki imádja a romantikának és a szabadszerelmeknek. Leveliket »Romeo« jeligére a kiadóba. 2533

Lux, Drágám, ha teheted ma vasárnap 4-kor oda menj, ahová máskor szoktál, ha nem, akkor hétfőn ott várlak, ahol a multkor 4-1/2 közt. Ha nem szeretsz annyira, hogy megteszed ezt a kedvemért, akkor ne gyere s akkor én megértem az ebben rejülő feleletet. De ha először megengeded, hogy pár szót szóljak hozzád, én leszek a legboldogabb a világon. 2553

Felkérem azt a hölgyet, aki »Komoly« jeligémmel válaszolt, hogy vegye át válaszaomat, mely »Szórakozunk« jeligére a kiadóban hever. 2436

HÁZASSÁG

Bácska! malmos házasság céljából megismerkedne 22-30 éves háziasszonnyal, keresztény hölgyvel, aki hománnyal bír. Bizalommal megírt levelek »Moulin« jeligével kettős borítékban a kiadóba küldendők. Diszkréció ur! becsületszóval biztosítva. 2555

Házasságot legelőbb családonál díszkörtelen elintézek. Megbízást elfogad »Dokstorné« Subotica, Agina 21. 2574

33 éves középméretű, intelligens, józan életű, jobb iparos, ismeretség hiányában ezután kíván megismerkedni házasság céljából megjelenésű, intelligens és foglalkozással bíró leánnyal, vagy fiatal özvegyvel. Vallás, nemzetiség nem határoz. Előnyben, kínok hozzátartozói Amerikában vannak. Csak fényképes levelekre válaszolok. Levelezés magyar, német vagy szerb nyelven. Ajánlatokat »bolygó virág« jeligére a kiadóba kérek. 2389

FOGLALKOZÁS

Társulnék 60-80.000 dinárral jólmenő üzletbe, ahol közreműködök. Ajánlatokat a kiadóba kérék. 2559

Fényképész szakmorkot, fiút vagy lányt, felvessz fizetéssel Lengyel fotószalon. 2563

Önálló butor sztalosszéd keresetetik. Kiss János asztalos, Staribečoi. 2480

Bácskának szívében 150 lánca föld mintagazdasági épületekkel 15000 dinárért lánconként azonnal eladó. Gergely Antal, Feješe trg 6. 257

Házvezetőnek Frankozik egy lőmeztelenű 30 éves nő közeli vidékre vagy tanvára. Cim: Szabadossy Ilonka, Novisad, Dudarska ul. 8. 2497

Középkori intelligens, megbízható izraelita nő házvezetőnői állást keres. Cim: Sósna, Cara Lazara 41. 2567

Fényképész-segéd (nő), neozitiv és pozitív retoschert, aki felvételekben is járatos, azonkívül neozitiv retoschert keres. Emil Budwald, sífek I., Kolodvorska 25. 2541

Fiatl vas- és fészkerkeszodősegéd, beszél szerb, magyarul nem tud. Mást keres. Cim a kiadóban. 2463

Angol, francia, német és szerb nyelvtanítás. Magzánórák 20 dinár. Nemzetközi Iroda, Kralja Aleksandra 9, Subotica. 2501

Tanonc felvétetik Wilhelm villanyszerelőnél, Pašičeva ul. 2. 2572

Főmőlnári állást keresek azonnali belsőre szerb, magyar, német nyelvtudással. Keller Ferenc főmőlnári, Stara-Kanjiža. 2478

Legnagyobb bevétel forrás árnyokok és képviselek számára elbranzu címél. Ajánlatot erkölcsi bizomvívny mellett kérelmével »Onne Kapitan und Corkntnis« jeligére a Publicitas, d. Zagreb, Gunduličeva 11. küldendők. 2413

Munkásleányok könnpi munkára felvételnek Paje Kulundžičeva ul. 104. 2370

Kelmefestésben és a vezv-tisztításban járatos segéd azonnala felvétetik. Juhász Péter, Kelmefestőné Subotica. 2423

Jóházból való fiuk tanulónak és kifutónak felvétetnek. Vasvári festékképrekesedő, Barák tempromával szemben. 2435

Gyógyzerész szakmorkot keresek erőttségű leányt vagy ifjurt már begyakoroltat és elfogadok. Ajánlkozásokat »Bzdos jóvő szegények és szöimen a kiadóhivatalhoz kérem. 2432

Főmunkás, angol férfi nőiszabóságok, varróleányok, kellő jártassággal; a tanulóleányok felvétetnek. »Jelena« női divatipar, Subotica, Koro. Aleksandrova ulica 11., földszint - udvarban. 2439

Kocsis azonnali felvétetik a Johanna szikvizgyárban Párhuzamos út 225. 2516

Kifutófiut felvesszünk. Medjunarodni Novinski Zavod Subotica, Vojrovličeva ulica 7. 2511

Gyökerez szőlővesző, csak kövidinka, megkapható a ludasi Boháč-féle szőlőtelepen. 2437

Nagyobb városban lévő jóforgalmu, jóvelemző üzlethez tőkével rendelkező társat keresek. Cim »Biztos jóvő«. 2038

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresre számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdéskódokhoz válaszblyeg mellékelendő.

Detail lakerekesedő, más, mint üzletvezető állást keres 70.000 dinár kaucióval, esetleg társulna. Ajánlatokat a kiadóba kérék. 2558

Kauciókötéses tézlgary vezető állását változtatná. Ajánlatokat »Vezető« jeligére a kiadóba kérék. 2560

Házvezető felvétetik: középkori, teljesen megbízható tisztességes, szolid életű, magánálló, hozzátartozói nélküli nő, ki jól főz és mállóan egyedül végzi az összes házi teendők. Idősebb urnál, Kiss Ferenc VI. kör, Trumbičeva ulica 11. sz. (Csirke-piac.) 1844

Hadirokkantoknak könnyű keresetet nyújtok az én javított kötőfékek eladásával. A kötőfék rendkívül tartós, szabadalmazható, azt senki nem utánozhatja. Az egyed-árusítás egész Jugoszláviára az én tulajdonom. A cikkek házalók is könnyen árusíthatók. Mintaküldemény 20 dinár elében, legkisebb utánvétes küldemény 160 din. Levelezés lehetőz németül. Johann Wöhlhüter, Buljkes. 2538

Értéktudósodat keresek. Bövebbet Hegy női konfekció üzletében Subotica. Kralja Aleksandrova ulica 7. 2532

Szerény házimunkát kedvelő, gyermekszerező, intelligens leányt keresek, ki mint családtag nyugodt, boldog otthonot talál. Ajánlatokat »Jó otthon« jeligére a kiadóba kérék. 2501

Kifutófiu 14-15 éves jó megjelenésű, megbízható felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 2524

VÉTEL-ELADAS

Eladó cséplőgarnitúra. 1918-beli MÁV 1 HP acélfogas magánárú. 27 éves MÁV 8 HP hozzá 8 éves gozcséplő. Idősb Marchal-féle 8 HP 15 éves Hoffherr cséplő. 15 HP Plev szivórázó motor. Egy használt karban lévő Ford autó. Bálint Károly géplakás St. Moravica. 2148

Teljes illatszerárú üzletberendezés jutányosan eladó. Karadžičeva ul. (Báránykőz) 7. 1312

BÁMULATOS OLCSÓN ELADÓ. Arany, ezüst, zsebköny, férfi, női gyűrűk, aranyláncok, cigarettatartók, raglánkabátok, utazóbundák, nőiingek, nyári takarók, vászonkézimunkák, cirilbetűs írógépek, különféle illatszerkek, kölnivíz, Champon, Bayrum, parfümök, Sultana kávé, finom rézgy két személyes új matracal és éjjeliszekrényvel. Nagyobb mennyiségű finom gyapjuszövet, férfi és női raglánoknak, egy 4-es és egy 3-as Wertheim-kassza. F. Kiss adásvételi intézet Subotica, VI. krug, Trumbičeva ulica br. 11, Csirkeplac. 2377

Ford autobusz négy üléses Ford luxus autó, alig használt, olcsón eladok. Földvár, Béla, Starj. Beč. 2535

Eladó Gornji-Brezoi Duk Lukács csőránál 3/4 regon gyöpszőnye. Érdeklődni ugvanon vagy Kadvány Orbnánál Senta. 1866

Eladó 30 HP stabil szivórázómotor, 25 HP nyersolaj magánárú motor, 8 HP MÁV cséplő, egy 21-es hengerezék, esetleg cserét és csinálók. Gábor Gergelvi, Senta. 1765

Elsősosztályú réti szőnye és buzszalma. Péselve 50 métermázstól kezdve, valamint 5 darab kéziprés kaptató Brückner Józsefnél, Vinkovcin. 1665

Čantavéren jóforgalmu vendéglő a piactéren háromszobás lakással, mellékkelhelyiségekkel, nagy táncteremmel, 150 drb székek, 18 drb asztal, 10 drb pad, nájakakazán, teljes felszereléssel betegségt miatt eladó, esetleg bérbeadó. Cim: Dér István, Čantavir. 1649

25 HP fogaskerekes gyári magánárú cséplőkészlet Hoffherr-Schranz 1927-ben épült szalmafüvesi bereendezéssel, 24 HP fogaskerekes gyári magánárú, Heinrich Lutz 1915-ös 12 légtörő HP gőzlokomobil, 5 HP benzinkomobil, komplett moziberendezés eladó. B. Dimitrijević, Brod na S. 2578

Eladó 8-as sima 27-a hengerezék, vagy cserélendő cséplőre, vagy Ford-cséplőre. Nica Nečgov, Oroslámos. 2577

Keresünk azonnali megvételre írógépet, Nemzetközi Tudakozó Iroda, Subotica, Kralja Aleksandra 9. 2398

Gyűjtők figyelembe. Nagy kolekcio régi szűstőnézgyűjtemény és nagy-mennyiségű régi papírpenész. Szoviet Köztársasági, német, francia, török stb. nézetek eladása hétfőn délután 3-6-ig. Nemzetközi Tudakozó Iroda, Subotica, Kralja Aleksandra 9. 2397

Eladó jutányos áron moji határon, nagy ut mellett 20 lánca elsőrendű föld vetéssel, jó gazdasági épületekkel. Ugvanon egy 20 HP szivórázó motor Mayer-féle cséplővel. Viktor Sándor, Mol (Bačka). 2564

Családi házak eladók, lakások, beltéri üzletek, átadók. Palicsi villák. Garzonoszobák kiadók. Olcsón eladók: zongora, cimbalom, hegedű, szalon és ágyak. Mótükör stb. Langné, Agina 11. 2573

Szentán jóforgalmu sarkház üzlettel, konyhával, három szoba-konyhás azonnali beöltöztethető lakással eladó. Érdeklődni Keiner Mór Senta, régi kórház-utca. 2377

Új zongorák, piánnók csakis elsőrendű világmárkát, a leghaszabb lejáratu részletezésre kaphatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica, Városháza. 706

Lakatosműhely a központban eladó. Cim: Palilias, Subotica, Paje Kulundžičeva ul. 4. 2504

Eladó ház a beltéren jóforgalmu vendéglővel, hordókkal, bereendezéssel, tekepályás konyhával, azonnal átvethető 4 szoba, 2 konyha, több mellékkelhelyiségből álló lakással Cim a kiadóban. 2440

Eladó modern ház, három szoba és megfelelő mellékkelhelyiségekkel. III. kör, Duličeva ul. 47. A lakásba azonnal be lehet költözni. 2536

Eladó: 25 HP nyersolajmotor, egy 21-es, háromnyolcodos Ganz hengerezék, két pár köiárat, zaboratiztító, felvonók komplett, 3 étti sikszita és transzmissziók szike-rekkel együtt kedvező fizetés mellett egyben vagy részletekben is Mélykúti Györgynél (Adorján) Nadrljan. 2215

Egy jobb étel-üzlet Somborban eladó, házzal együtt. Vevő hatón átvenetli. Érdeklődni lehet a háziulajdánosnál. Lastina ul. 5. 2335

Házhely eladó a Malsaluton, a Ferrumgyár mellett. Kérdezőkódok. Jacek Blaško, Paje Kulundžičeva ul. 103. 2337

Magánárú MÁV gépgyári, fiatal, olcsón eladó. Kemény Arnold, Velika-Kikinda. 2311

Szivórázómotoros malom a Bánában, két község központján, nagy őrlővel, tíz járáttal, új szitákkal és daratiztítóval bereendezve, ha áles, miatt egészben vagy fele részben jutányosan eladó. Ugvanitt különféle malom-cépek, sziták, hengerek, daratiztítók, tárcsás darálózhajtásra, olcsón eladók. Leveleket »Jóforgalmu« jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. 2234

7 HP Hoffherr és Schranz cséplőgarnitúra 1912-ben 54 colos Hoffherr cséplővel, 2 drb elevátor, 1 drb 8-as Első Magva Gazdasági magányos cséplő eladók. Nagy Ferenc tel. 168, sz. Németh Pál, Subotica. 2302

Eladó jóforgalmu kétjáratu malom, ugvanon eladó egy 20 HP villanymotor és különféle malomfelszerelés. Taji András, Ada. 2316

7 HP Hoffherr és Schranz cséplőgarnitúra 1912-ben 54 colos Hoffherr cséplővel, 2 drb elevátor, 1 drb 8-as Első Magva Gazdasági magányos cséplő eladók. Nagy Ferenc tel. 168, sz. Németh Pál, Subotica. 2302

Eladó jóforgalmu kétjáratu malom, ugvanon eladó egy 20 HP villanymotor és különféle malomfelszerelés. Taji András, Ada. 2316

Épülttomb a város nagy átlomástól 3 km-cnyire 1107 négyzetméter bekerített területtel, 3500 köbméter újrtalmu gyári helviségnek alkalmas épületekkel eladó. Nevezett épületekkel, esetleg társulna létesítendő ipari vállalathoz. E. Mayer mérnök, Sterija. 2436

Kétkemencés lékség házzal együtt jutányos áron eladó. Váradv Lukács, Stara-Kanjiža. 1671

Fümag olcsóbb lett. Vá. szonteladók 40 kg-os zsákokban 12 dinárért kaphatók. Balog Lina Subotica. 2407

Új üzletmegnyitás Subotica. Rudics-uccában, a gyamölcs-piacon, elegáns férfi, női és gyermekruhák legolcsóbb bevásárlási forrása. Divatos férfilöltöny 575 dinár, férfiraglán divatos spricellé szövettől 600 és 700 dinár, covercoatból 700 és 1000 dinár, elegáns női tavaszi kabát 550 dinárért, covercoatból 750 dinár. Gyermekruha 250 dinár. Esőruha 265 dinár, elegáns szövettummiköny 500 dinár. Gyermekeső-kabát 200 din. Vidékre utánvétellel. Meg nem felelés esetén a pénzt visszazadom. Vigvázson a címre! Földes Samu ruháruháza. 2429

Kerítéshez prima tölvefaoszlopok minden mennyiségben jutányos áron kaphatók. Bilić, fako-kereskedőnél, Velehrány bejárat. Telefon 839. 2416

Porosz szalon köszön és kocsz kaphatók kicsinyben is, legutóbbosabb árért a Suboticei Gazdasági Egyesület udvarában. (Telefon 3-37.) 2420

Horgoson tisztított le- vő házmást eleánám vagy cleszerelném magyarországi házmást vagy földért. Érdeklődni Nagy István-nál Horgoson, Arany ucca. 2442

Jóforgalmu vendéglő be- szállóval, lakással kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim a ki- adóban. 2448

Jókarban lévő Utrahé cséplőgé, magánárú 8 HP Maxvar Allané kar- zán, azonkívül más gép- részek és motorok jutá- nyos áron kaphatók. Bo- lana Mirko, Vel. Kikinda, Aleksandrova ulica 48. 2455

Motorbicikli karban le- vő, 1 1/2 HP, jutányos áron eladó. Érdeklődni lehet Somborban, Buljo- vačka ul. 3. 2366

Eladó 6 HP Kallós ben- zin-petroleum motor üz- ezer, 8-10 liter »Hille« benzinkmotor 6.500, 6 H, »Röth« motor 7.000. Reichel & Morvay No- visad, Kamenička ul. 28. 2456

Szallagfűrészgép 700 mm kerékátmérettel, 400 mm vágásmagassággal 6.000 dinár. Faesztergővel fel- ső részek vasol, gép- hajtásra előtétel 2.600 dinár. Puro- és vésőgép Kirchner-féle keveset használtak, eladók. Ul- reich Testvérek vaske- reskedésében, Subotica. 2465

Vasutállomással szemben trafikosház eladó. Cim: Lajčo, Crniakovici. 2436

Szatócsüzlet Orombve- sen (Senta mellett) teljes felszereléssel, újonnan épült házzal, jutányosan eladó. Harpat Marit. 2487

Legújabb tavaszi divatla- pok megérkeztek. Leol- csóbb áron kapható var- rónők, szőtyök, címészek részére. Pavle Garić di- vatúllomában, Bačka-Gra- dište. 2478

LIFKA MOZI

Hétfő-szerda
Repülés
a világhörül

II. befejező része
A II. rész az elsőtől függetlenül is érthető

Eladó ház, azonnal beköltözhető. Stipe Grgičević ul. 43 (volt Kálmán utca).

Csepőlgarnitúra, magánjáró locomobilok. MÁV 54 és 60 colos golyós csaplók, elevátorok.

Sand-pálva mögötti háztelkek eladók kedvező fizetési feltételek mellett.

2 fiaker, egy klenc sikos teherkocsi eladó. H. Oslobodjenja 17.

Fiatalkas és egy vadász (vizsla) kutyá eladó. Wilsonova ul. 20.

Lakás modern, fűtőszoba, vízvezeték, ártó, Zongora, butor, plüss-függönyök és ágytakarók.

Magánjáró csapló 8 HP Magvar Gazdasági 1912. évi építmény, teljes felszereléssel 85000 dinárért eladó.

Eladó

és azonnal átvehető haláleset miatt Stara Kanjižan minden elogadható áron

Eladó birtok: Szlavóniá legszébb részén 128 hold kitünő szántóföld, 40 hold elsőrendű kaszáló, egy tagban, melyből 44 hold buzavetés, 18 hold zab, élő és holt felszereléssel együtt azonnal átvehető, fizethető két évig, a fennmaradó összeg kamatmentes, bizség, vasút közel, szép tanya ár 4500 holdanként 4500 dinár. Agentura, Paja Kujundžića ul. 5.

Ház eladó más vállalkozás miatt kárhézzal, üzlettel, két magazinnal, az uccáról emeletes, 1 szobával, iszálóval, fürdőszorral, Cím: Szmiljan-szky Szvobozár kereskedő, Obrehovac. 2527

Állatkerti szülőkől származó 11 hónapos nőtény farkaskutyát eladnám, esetleg elcserejném egy pár fajtisza daxli kutyáért. Kertész Mihály Bačka-Topola. 2543

KORZÓ MOZI

Hétfő-szerda
Hétfőn megszűnik a gond!

O, pardon!
c. amerikai 6 letességgel fűszerezett szórakoztató előadásain

Nagyon jókarban lévő 20 éves nagy 6-os mojiherr (Friedrich-alakítás) magánjáró garnitúra elemekkel és teljes felszereléssel eladó. Érdeklődni lehet Bata Péter Társaságban, Oromalom közepében, Bačka, Starakanizsai szállások. 2375

Eladó ház közvetlen a főposta mellett, érdeklődni Kopunović Antal építésznél I. kör, Šešić ul. br. 11. 2545

Rizling, pirosdinka, egy éves gyökereit fajtiszta szőlővesszőt megvételre keresek. Béri Sándor Stara-Moravica. 2566

FIFI KÖLNÍ VIZ PINTÉR

8 HP MÁV csaplómagánjáró teljes felszereléssel, minden elfogadható áron eladó. Esernyű György Mali-Idios. 2529

8 HP Rusta magánjáró MÁV csaplóval, gépjárató műveléssel, esztergáppal olcsón eladó. Csak személyesen tárgyalok. Kinder Ferenc, St.-Bečei. 2528

Szöőt 5 vagy 10 kapát, elhanyagoltat felől átvennék megművelés végett. Cím a kiadóban. 2475

8 HP garnitúra, fűtőszobák, Nicholason kazán MÁV csaplószekrény eladó. Dukai László, St. Kanjiža. 2537

Üzletberendezés modern alvanyok, asztal, textilszakma részén azonnal utánvonsan eladó. Cím megtudható a kiadóban. 2547

Fordson traktorok, teljesen újak, használtak, ekével együtt eladók, továbbá szántást válllok. Nagy Sándor, Bačka-Topola. 2373

Haláleset miatt eladó 2 Magvar Állami 30 HP szivógáz csaplómagánjáró. Özv. Szedresyné, Gajdobra. 2568

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhelyezett leveleket továbbítunk. Kérdezőkéréshez válaszbelvagy melléklendő.

10 vagon vörösagyva, egészséges, teljesen tisztán, olcsón eladó. Érdeklődni Hauerland közepénél, Senta (Bačka) 2569

számu MÁV csaplómagánjáró komplett, csepőlyoszártatóval vezetővel utánvonsan eladó. Madgyesi Pál, Horgos. 2535

Eladó utánvonsáron egy fa esztergáppal. Szél Mátyás, Mol. 2490

Alig használt jókarban lévő motorkerékpár Puch-gyártmány, utánvonsáron eladó. Cím a kiadóban. 2532

Helvszűke miatt eladó 1 rézgy. ebédhívány, nagy sparherd és különféle olcsó butor. Zombori ut 57. 2449

KÜLÖNFÉLE

2 ágyas csinosan butorozott két ablakos uccai szoba-konyha villanyvilágítással, ágyonmű és takarítás nélkül kiadó. Érdeklődni lehet Jukićeva-ucca jellegű alatt a kiadóban. 2530

Csinosan butorozott két-ágyas uccai szoba azonnal kiadó, esetleg konyhahasználattal, Cím a kiadóban. 2526

Butorozott szoba, esetleg konyhahasználattal kiadó. V. Narodna 14. 2523

Kisebb házat keressék hasznosra egy jó iavitást vállalom. Džeka ul. 7. 2531

Kiadók különbejárati butorozott szobák, esetleg teljes ellátással. Palm-tićeva ul. ca. 79. 2592

Gummihevelgőt bármilyen nyelven készit Molnár József Subtica, Frankopanska ul. 25. Megrendelések a Bácsmegegyi Napió kiadóhivatala elfogad. 2595

Géptulajdonosok figyelmébe. Törött rézrészek, repedt vagy lehullott tűzszekrényeket a legmesszebbmenő iorállítás mellett hegeszt vagy egyenesit kazon munkát helyszínen is végez. Üveges Antal gépkovács, Bačka-Topola. 2095

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy a tavaszi és nyári modelljaim megérkeztek alakításokat válllok a legszebb kidolgozással POGÁNY kalapszalonn Trg Fra Ješe 15. I. em. (Barátok tere) 2322

Gazdák
Lakatosok
Kovácsok
Asztalosok
Bádogosok
Kárpitosok
Bognárok
Ácsok, stb.
Iparosok
Iparvállalatok
Kereskedők
Háztartások
legelőnyösebb bevásárlási forrása
WEINER GÉZA
vaskereskedése
SUBOTICA
Rudićeva ul. 3. Sugár fűszeressel szemben 2320

Elegánsan butorozott szoba irodának alkalmas előszobával, különbejárattal kiadó. Paja Kujundžića ulica 106. 2441

Hölgyek figyelmébe! Megnyitott a legmodernebb női fodrász- és manikűr szalon. Hajvágás, hajdolgálás, hajfestés, Orca Henná-val minden színben a legnagyobb szakértelemmel, francia professzor vezetése alatt. Mindenemű hajmunka a legmodernebb kivitelben. Gyűződjön meg a szakértői munkáról. Szives támogatást kér Ramisavljević. A volt Hirth-szalonn. 2459

Figyelem! Nyugalmasított ezredes ad felvilágosítást minden katonai ügyben: sorozás, aktív szolgálat idejének meg rövidítéséről és katonai szolgálat alól való felmentés, kiknek ehhez joga van. Egyáltalán mindenki, akinek dolga van katonai hatóságokkal, az forduljon bizalommal hozzánk. Nemzetközi Tudakozó Iroda Subtica, Kralja Aleksandra ul. 9. 2400

Szépészgápolás, párisi módszer szerint: szőke, májfolt, pattanás, bőrváltozások sikeres gyógyítása. Archámisztás, hajszállítás, rádiónyelvezés rádiószókezelés, vibrációs arcmasszázs, boka vékonyítás, fogzó és hízókurák. Arcok művészi kikészítése alkalmasakra legmodernebbül végzi Juno kozmetikai szalon, Kaszino mellett. 2418

Utlevélek konzuli hitvallását legelőnyösebbül végzi. Beküldés postai úton. Nemzetközi Iroda Kralja Aleksandrova ul. Subtica. 2399

Bérbeadó 150, 200, 350 és 550 holdas urí birtok, erdő és legelővel, holdanként 175, 200, 150 és 150 kg. buzáért 5-10 évre Slavóniában. Mind elsőrendű szántó. Bömches iroda Bačka-Topola. 2300

Üzlethelyiséget keresünk beltéren május hó. Sudarevićeva ul. 20. 2492

Butorozott uccai szoba a beltéren, irodának is alkalmas, egy nagy két személy részére azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 2493

POMPADUR
kozmetikai szalon arcgápolás, manikűr, női fodrászat, hajvágás. Innektóval 30 perc alatt. Minden időben rádió-koncert. 1987

Benzinüzemű szántó traktorok (Fordson stb.) generátor-üzemre való át alakítását felkészséggel Schumacher Béla autogarázsa végzi, St.-Bečei. 2556

Butorozott tiszta szobát két ruhaszekrényvel, fürdőhasználattal, lehetőséggel beltéren Szegedi uthoz közel, azonnalra keres magányos ur, esetleg teljes háttalással, ajánlatokat. »Soba« jellegű kiadóhivatalba. 2433

Különbejárati csinosan butorozott uccai szoba egy személy részére kiadó azonnal. Zeljeznicka ulica 3. 2390

NARODNI BIOSKOP
Március 22, 23, 24
Hétfőtől-szerdáig
Richard Tolnadge
Cipészszaklan. Előzetes árú felére 50 dinár. Megjelenik havonta kétszer, a legújabb és szabású melléklettel. Mutatószám 10 dinár kiküldése ellenében bérmentve. Megrendelést Bergr Sándor lapfűszítő Starobravica (Bačka). 2252

של פמה
Vöröshor
Szilvórium
Borecet
és az össze husvéti árucikkek kaphatók
Herzl József
Csirke piac 254

Csepőltulajdonosok figyelmébe. Szakma és törekrázó tengelyeket utánvonsáron gyártok. Kosza Kálmán gépműhely, Cantavij Alakult 1902. 2066

Fogszabályozás (odontia), fogfixálás Dr. Grucrov fogorvos, Bombor, Kralja Aleksandra 2. (Fő-ucca, a Krcarević-féle ház). 2289

KÖFARAGÓ
Gépre berendezett üzem saját készítményekkel
SIREMLÉK
MÁRVÁNYLAPOK
ÉPÜLETMUNKÁK
PALATINUS
SUBOTICA
Raktár: I. Ješe ul. 9.
Műhely: VI. Madžarska ul. 22.

Ne dobia a rossz harisnyáit, hanem küldje megstoppalatni. Paja Kujundžića (Vessečny) ul. 4. em. 3. 1702

FIFI KRÉM PINTÉR

Benzinüzemű szántó traktorok (Fordson stb.) generátor-üzemre való át alakítását felkészséggel Schumacher Béla autogarázsa végzi, St.-Bečei. 2556

Butorozott tiszta szobát két ruhaszekrényvel, fürdőhasználattal, lehetőséggel beltéren Szegedi uthoz közel, azonnalra keres magányos ur, esetleg teljes háttalással, ajánlatokat. »Soba« jellegű kiadóhivatalba. 2433

Különbejárati csinosan butorozott uccai szoba egy személy részére kiadó azonnal. Zeljeznicka ulica 3. 2390

Képkerekülönlegességek
festmények, gobelinek, fényképek
szakszerű keretezése
Bachinger Frigyes
Lifka-Mozi
Hungári-épület
Sudarević ul. 34.

Fekete vasárnap

A köznép a husvét előtti harmadik vasárnapot egyszerűen csak *fekete vasárnapnak* nevezi. A bőjti hangulat szellemének felel meg ez az átkeresztelés. Kifejezője annak a súlyos tehernek, amelyet évezredek óta változatlanul görnyedve, bűn és bánat alakjában cipel az emberiség. A naptár az öröm és vidámság színeivel ékesíti ezt a pilenésre szánt hetedik napot is. Egyformán, mint többi társát az örömök vidám torán.

*

A fekete vasárnap néhány esztendő alatt nagyot rukkolt előre pályáján. Szint, élénkséget, sulyt és tekintélyt nyert. Több, mint volt századokkal ezelőtt, kifejezőbb minden modern törvényhozás újszerű itéleténél, fontosabb örökbékék örökálmodozására berendezett konferenciáinál. A betegség, a gond, a fájdalom és szenvedés kegyes megszállottjai egy kegyetlen napot nyertek benne, ahova el lehet vonulni, ahol meg szabad huzódni, akár csak a szeretet testet öltött alakjának az olajfák hegyére.

*

Mert ez a hogy úgy látszik ki is merítette a szeretet összes forrásait, vonzott, simogatott, becézett, végigsűrögte a jószág primitív konyháját. Itt nemcsak a vasárnap ültje transzcirozott amnesztiát. A hétköznapi is. A büntől terhebe esett világ husvét hozsannái szélesre nyult penitenciát zengedeztek.

*

A vér nagy szüretelése még sötétebbre feketítette a meditálás megrengő vasárnapját, az ünnepet, amely nem ünnep és nem hétköznapi; az ünnepet amelyet fekete fátyol fedett be azok előtt akik erőt, kitartást és lüktető ütemet szándékoltak meríteni belőle. 1926 husvétjái nagy utat kellett befutni, mérgező pályát maró méreggel tarkítva. Mindenkinél. Kívétel nélkül. Nem volt személyválogatás, nem volt kivételes elbánás. Csak ostoresapkodás volt jobbról és balról. Ez volt az egyedüli egyenlőség az egyenlőtlenségek sorában.

*

És ez talán jól is volt így. Akik fölött a kegyetlenségek felhőből viharvillámok örködtek hosszú éveken keresztül, nem törődtek a vasárnapokkal. Nemcsak a feketével. A pirosakkal sem. Hagyták őket száguldani előre és boglyába gyűjteni a mulasztásokat. És a lelkiismeret nagy rétyje egyre népesedett. Szaporodott. Megtelt.

*

A lelkek és főképen a husvétai áldozatos lelkek kiméletlen restaurációja itt settenkedik még mindig és ugylátszik hiába várja, hogy beinstallálják a normális idők szellemébe. Ez nem tragédia. Csak kisiklás. Legjobb esetben mély okok fűrésze és jóvátehetetlen elírása. Meddig maradnak aktuálisak az intézményesített lapszusok, a szándékos félreértések és az előre megfontolt szándéku botlások. Bukdácsozni könnyű. Jóvátenni nagyon nehéz. Kit lehetne ezek után az erények wilsoni pontjaira fanyalítani?

*

A nép ugye milyen egyszerűen, leegyszerűsített formában megtudja oldani a maga ünnephez kötött, kötetlen formájú problémáit. Nem szedi rimbe és nem tereli megszókött sablon-sinre a fájdalmait, sem hétköznapi elborulásait. Egyenes uton, távol a szenvedelmektől és dactól, Távol a messzefutott ábrán-

dok képzeletétől és távol az idegek szeszélyes pergőtüzétől.

*

Ilyenkor husvét táján meghatott várakozás vett erőt az embereken. Újraéledő miszteriumok fénye ragyogott a szemekben: hit és erő, bizalom és megértő jószág. A kultúra nem volt leshelyeken megbújt láthatatlan bacillusok járványa, de volt az egészséges, nyugodt fejlődés türelmes ranglétrája. Ma nincs

hit, de van babonás rettegés, nincs egyenes nyíltszemű erő, de van retegtes felfortyanás. Tessék vázítani.

*

A fekete vasárnap szimboluma élő valósággá lépett elő. Sötét színek, sötét képek és sötét kilátások. Mikor lesz a fekete vasárnap lángoló piros diadal? Nem a naptárban. A szívekben.

Mesterházy Ambrus

Nem minden nő rokonszenves

Irtó: Baedeker

A nő, mint mindenütt az életben, az irodalomban is fontos, nagyon szenzációs szerepet játszik. Az író, csakugy, mint a férfi, nem tud közömbös maradni iránta. Vagy imádja vagy gyűlöli. Aki egyiket vagy másikat nem teszi, az nem férfi, az alighanem nőíró.

Van egy írótipus, amely a nőt mindig angyalnak vagy legalább angyali lénynek rajzolja s kell, hogy legyen ilyen, mert hiszen létezik ilyen gondolkozású olvasótípus is. Diderot, Légouvé, Schiller, Fötvös és Jókai — ha nem is kizárólag, de előszeretettel — csupa nemesérzésű és jólelkű leányzókat és asszonyokat festettek, mintha más fajtájúak nem is lennének a világon. Az ugynevezett fehér-litteratúrában jóformán csakis szelid madonnákkal és egyéb szentekkel találkozunk a szűzi olvasó s amikor ez a Thackeray Becuq-jével ismerkedik meg a Hiuság Vésárában (amelyet az óvatos anya mégis beenged a leánya fehér szobájába), ámulattal kiált föl:

— Hát ilyen kevésé őszinte teremtetek is vannak a világon!

Aki pedig férfi olvassa e jámbor könyveket (s ha csupán azokat olvassa), könnyen hiszi el, hogy minden nő rokonszenves s könnyen válik olyan lelkes nőimádóvá, mint aminőnek Schiller festik a biográfusai s árulják el a szepítőlen nőalakjai. Az én kitéző mesterem (a maga naiv idejének kedvelt novella- és regényírója): Vadnai Károly is a szivárvány színeibe mártotta a tollát s a Maréchal Niel himporával hirtette be az írását, ha nőket rajzolt. Ez a finomizlésű szerkesztő rossz néven vette, ha a pajkos munkatársai valami csipőset, kópéságot mondtak róluk vagy kevésbé szép jellemvonással ruházták fel őket. Ilyenkor ezeket az »inkriminált« plasztikusokat a szerkesztői plajbászával »enyhítette.« E kérdésről így nyilatkozott egyszer:

— A Fővárosi Lapokban, ameddig én szerkeszttem, nem fog tiszteletlen szó megjelenni a nőkről. Különbösen is nem értem, hogyan írhat róluk bárki is rosszat — hiszen minden írónak van vagy volt anyja!

Am Vadnaival nem halt ki teljesen az a fölfogás, hogy valaminek a társaséletben, ugy az irodalomban is udvariasságnak kell lenni a »szépuem« iránt, poentirozni kell a jó tulajdonságait s a keresztényi megbocsájtás fátylát borítani a hibáira. Ezek az írók aligha azért kezelik a nőalakjaikat ily elfogultsággal, mert van vagy volt anyjuk, hanem azért, mert van — feleségük. Lehet, hogy ez a feleség se éppen angyal, de van benne jellem, élénken érzi a szolidaritást, amely a testvéreihez fűzi s elvárja a hitestársától, hogy csinyján bánjon velük. Némelyik meg azért nem tűri, hogy az ura kellemetlen vagy erkölcstelen nőket hozzon a színpadra vagy vigyen a regényeibe, mert attól tart, hogy az olvasók őt fogják ez alakok modelljének nézni. (A szegény Strindbergnek azért kellett négyezer elválnia, mert a nőalakjait nem festette olyanoknak, aminőknek a feleségei tartották — magukat.) Mindenestre érdekes volna megtudni vala-

hogyan, hogy milyenek volnának ezek a regények s főképp az azokban szereplő hölgyek, ha az írójuk nőtlen maradt volna...

Ezekkel szemben aztán vannak írók (nősek és nőtlenek egyaránt), akik nem a Diderot receptje szerint kezelik a nőket, hanem — mert éppen megbecsülik őket — úgy mutatják be, mint más embereket s azzal az objektivitással, amellyel a férfialakjaikat vonultatják föl. Sőt a dolog úgy fest olykor, mintha az író igazságtalan volna a gyöngébb nemmel szemben s egyik-másikra joggal vagy jogtalanul azt is ráfogják, hogy nőgyűlölő. Valószínűleg jogtalanul, mert az író rendszeren nőkedvelő.

Amikor ezeket az objektivebb írásműveket nézzük, rájövünk arra is, hogy aligha véletlen s nem is az alkotóművész szeszélye, hogy a legjobb írásművekben a tipikus és legszélsőbb gonoszság személyesítésére az író többször választ asszonyt, mint férfit. Muzsáj, hogy ez utóbbi nem tud olyan feltűnően gonosz lenni, mint kiváló ellenfele: a nő, vagy helyesebben: a nő még a férfinnál is rettenetesebb tud lenni. Ha közönséges regénygyártók és tucatszámú írók adták ezt a megkülönböztető kétes előnyt a nőnek, azt lehetne, nem ismerik eléggé az asszonyt meg a férfit, s hogy csak hatáskeltés kedvéért kiméltelenek az előbbi iránt. De nem — ezek a jó urak és asszonyoságok (Marlittól kezdve máig) még mindig a régi sablon szerint dolgoznak, s a nőnek, a természet e legszebb remekének, olyképp hizelegnek, mint a portrépíktor, ha a hű asszonyait, a divatdámákat és a képzőművészei tárlatba kívánckozó beautékat festi. Ellenben Shakespeare és Balzac — talán a világ két legnagyobb ember- és nőismerője — olyan nőszörnyetekkel ismerkedtek meg bennünket, akikhez hasonlót csak az életben találunk, a kölesönkönyvtárak szokványirodalomban pedig hiába keresnénk. Az avca-i hattyu valószínűleg tudta, mért osztotta föl Lear-nek az országát a *leányai* között. Ugyanazzal a fáradtsággal *fiukat* is adhatott volna a paranoiás vén királynak — ánde az emberlélek e hatalmas ismerője jól tudta, hogy olyan nagyfokú hálátlanságra, aminőt Regan és Goneril urhölgyek tanúsítanak, férfiember nem is képes. S neki e tragédiájához monstruózus hálátlanságra volt szüksége. Balzac pedig a *Parents pauvres* kétfős regényében, a *Bettü neni*-ben és a *Pons bácsi*-ban hangos tanúságot tesz amellett, hogy az aljaságban és bosszuvágyban milyen imponáló felsőbbsege van a nőnek. Bettü neni egyike a legszivtelenebb teremteteknek, akikkel csak találkozhatunk az életben és a litteratúrában, míg Pons bácsi melegsívű, naiv, jó és hihetetlenül önzetlen lélek, akivel a nyájas olvasó minduntalan kezet szeretne fogni. És senkinek se jutott eszébe állítani, hogy Balzac igazságosabb lett volna, ha a férifhősét teszi utálatossá és Lisbeth-et szende, finomlelkű nővé. Senkinek se jut eszébe, mért őszönösen érzi az olvasó, hogy ilyen nők is vannak a világon s hogy hasonló bosszu-

leső és kegyetlen természetű férfi a polgári társadalomban nemcsak mint típus nem fordul elő, de mint egyén se igen jelentkezik. Persze a guvernant- és komteszszregényekben meg az u. n. fehér litteratúrában másképpen vannak a nők festve — ezekben az ártatlan írásokban az udvariasság szerzők a gonosz indulatokat és rossz jellemvonásokat mind a férfialakjaiknak engedik át s a nőket mint áldozatokat, vértanukat s a férfiúi önzés leüportjait szerepeltetik. Azért is olvassák e könyveket a nők oly szívesen. Jól esik nekik egy-egy női figura sorsán sopánkodni s fölsóhajtani: »Istennem, ilyen az élet! Ez a szegény nővérem sorsa! S némelyik fölszisszen: »Egészen az én esetem!«

De nincs így. Ez csak irodalom és nem élet.

A példákat folytatni lehetne egész irodalmakon keresztül, amelyek mentül modernebbek, annál inkább tanuskodnak amellett, hogy a nő nemcsak Balzac, hanem sok más író és olvasó is inkább tartja a szépség eleven szobrának, mint a jószág modelljének s hogy ha a gonoszság szélsőségeit kell szemlélyesíteni, sokan nem férfiakra, hanem nőkre gondolnak. (Bár másrésről az is igaz, hogy az erkölcsi erények önfeláldozó hősei is inkább találhatók a nők, mint a férfiak táborában.) Az ilyen kutatás azt is világossá teszi, hogy a nőtisztelet nem a női erényeken, hanem a női szépségeken alapul s hogy az asszonyoknak nem a lelki tulajdonságaik váltják ki a férfiakból a nőkultust (ami különben is inkább szerelem, mint tiszteltetés és inkább testi bírvágy, mint eszményi hódolat), hanem a többé-kevésbé kíváncsú kézzelfogható bájai. Hogy mily kevés érdeklődést kelt a legnemesebb női lélek (a legnemesebb férfiszívben is), ha udvarlásra nem kihívóan és szerelmeire alkalmatlan formában jelenik meg, azt tapasztalásból tudhatja mindenki, aki olyan társaságokba jár, ahol nők is megfordulnak. S ha egy rut nőről megállapítják, hogy nemének legtisztább, legnemesebb és legértelmesebb példánya, az vajmi csekély érték a férfiak szemében — míg ha ezek esinos arcot látnak, amely mögött üres lélek s néha nem is tizenhárompróbás jószív lakik, odavannak a lovagias érzésektől. Talán nem jó, hogy így van, de biztos, hogy így lesz mindég. A nemek közti viszony így kívánja — s aztán az ember (akármennyit prédikál másképp) jobban szereti a szépet, mint a jót s ez utóbbit csak akkor szereti, ha az egyszerűsággal szép is. S ha szóvá teszem, csupán azért történik, hogy megfelelő egy olvasómnak, aki azt kérdezte tőlem, miéért festik »újabbban« az írók a nőt sokszor bosszorkánynak, veszedelmes nősténynak, gonosz szörnyetegnek? Nincs rá más felelet, mint az, hogy azért, mért ilyen nők is vannak. És pedig nemcsak »újabbban.« Ilyen portrét is festettek róluk már régen, ha olyan író foglalkozott velük, aki nemcsak udvarolt nekik, de boncolta is őket. Shakespeare és Balzac bizony nem »újabbban« festettek hasonló portrékat. S ha az én kedves olvasóm azt hiszi, hogy ez csak mostanság történik, akkor ez azért van, mért ő csak mostanában olvasott oly könyveket, amelyekben ez arcképek vannak. Ami eszembe juttatja azt az urat, aki vitakozás alkalmával bizonyítékul egy újságközleményre hivatkozva így szólt:

— Ma délután az volt a Budapesti Hirlapban, hogy —

Selmondta, hogy mi volt a lapban. Persze a kérdéses közlemény reggel látott napvilágot, mért a Budapesti Hirlap reggel jelenik meg. De az olvasója délután olvasta s így azt hitte, hogy az újság is délután közölte. Az én t. olvasóm is így járt. Ujabbban olvasta a régi portrékat s mért csak nemrég olvasta, azt hitte, mostanában festették őket.

Magyar diákok Beogradban

Teljes a megértés a magyar és szláv egyetemi hallgatók között

A fiatal beogradi egyetemen számos magyar diák tanul. Ezek a beogradi magyar egyetemi hallgatók, nemcsak a Vajdaságból rekrutálódnak, hanem van itt számos olyan magyar diák is, akik a magyarországi numerus klausus miatt, nem tudtak odahaza a tanulmányaikat befejezni. Azonban nemcsak a beogradi egyetemen tanulnak magyarok, hanem sok magyar hallgató látogatja a zagrebi egyetemet is.

A beogradi egyetemi élet az utóbbi esztendőben igen nagy fejlődésen ment keresztül. Az állam igen bőkezűen gondoskodtak arról, hogy minél több klinika és laboratórium álljon rendelkezésre, úgyhogy ma már szinte egy egész városrészt alkotnak a beogradi egyetemi épületek. Sok magyar hallgatóval volt alkalmunk beszélgetni, akik mindannyian a legnagyobb szeretettel beszélnek arról a kollektív szellemről, amellyel a szerb hallgatók őket fogadták. A magyar hallgatóknak Beogradban nincs külön egyesületük, mert a beogradi egyetemi bánásmód nem teszi indokolttá külön szervezkedésüket, hanem a magyar diákok a szláv ifjúsági egyesületekben tömörülnek.

A tanárok is a legnagyobb szeretettel foglalkoznak a magyar hallgatókkal figyelembe veszik a szerb nyelv nehézségét és készséggel támogatják az idegenbe szakadt magyar fiukat. Sőt még a nevüket sem amafizálják.

A Beogradban tanuló magyar diákok már többé-kevésbé mind jól beszélnek szerbül, ami igazán nagy teljesítmény, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a Magyarországból érkező egyetemi hallgatók azelőtt igazán semmit sem foglalkozhattak a szláv nyelvekkel.

Ami a diákság anyagi helyzetét illeti megállapíthatjuk, hogy Beogradban a diáknyomor ismeretlen fogalom. A vajdasági diákok pedig szinte jómódúak, a többi diákokhoz képest. A beogradi egyetemi menzán a hallgatók havi 500-600 dinárért kapnak ebéd és va-

csorát, de vannak kifözések, ahol még olcsóbb a diák ellátása.

A beogradi egyetemi hallgatók életét, csakis a lakásviszonyok keserítik el. Szobát Beogradban ezer dináron alig nem igen kapni. Igaz, hogyha kottéséval, hármassával laknak a diákok olcsóbb a lakás, de ennek viszont az egészség fizeti meg az árát. A mostani nyomoruságos lakásviszonyokom segíteni fog majd az a nagy internátus, amelynek építését az egyetemi tanács nemsokára megkezdi. Bár még soká fog eltaranni, amíg ezek a nagyvárnyu internátusi épületek elkészülnek, már most is ez a remény teszi könnyebbé a diákoknak a rossz lakásviszonyok elviselését.

A beogradi közönség rendkívül a szíven hordja az egyetem fejlődését. Nem múlik el hónap, hogy valamely gazdag ember ne ajándékozza, vagy ne hagyományozza az egyetemnek egy nagyobb összeget. A beogradi egyetem megvalósítását is egy nagyvárnyu adomány tette lehetővé. *Natalia* özvegy királynő tízezer holdas erdőbirtokot hagyományozott az egyetemnek és *Alekszander* király is a legnagyobb érdeklődéssel kíséri az egyetem fejlődését. Bizonyos, hogy rövidesen a beogradi egyetem olyan tudományos intézet lesz, ahonnan számos kiváló orvos, mérnök, tandr fog kikérülni.

A tudomány liberálisizmusát dicséri az a szeretet is, amellyel a magyar egyetemi hallgatókat Beogradban fogadták és amellyel sokkal többet tesznek az egyetemi tudós tanárai a két nép egymásra találása érdekében, mint bárki más. Ennek a szellemnek a következménye azután az is, hogy a magyar diákok is résztvesznek a szerb egyetemi hallgatók mozgalmában és az egyetemi egyesületeknek választásai alkalmával teljes joggal szavaznak a radikális a Pribicevics-párti, vagy akár a kommunistá-párti jelölőlistákra.

TERE-FERE

Peskoff Sándor, a csodálatos pékinas.

Fedoroff, aki a nyolcvanas években egy kazáni helyőrségben, mint altiszt szolgált és gyakran ellátogatott az akkori forradalmi ifjúsági körökbe, visszaemlékezésében elmeséli, hogy ismerkedett meg egy csodálatos pékinással, kiből később Gorkij Maxim lett.

Egy Andrej nevű barátjuk lakásán jöttek össze, ki szocialista munkákat osztogatott vendégeinek, a diákoknak és munkásoknak.

Ezek az összejöveteleken jelen volt *Peskoff Sándor* is, a pékinas, ki csakhamar feltűnt szikrázó értelmével, mert szeretett vitatkozni és a vitában mindig felülmaradt.

Andrej egy napon elhatározta, hogy a pékinast iskoláztatja. Megbízott egy egyetemi hallgatót, hogy tanítsa irodalomra meg tudományra s a kis pékinas rövid idő alatt bámulatos előhaladást tett, annyira, hogy a kör tagjai melléje álltak, a város közepében péküzletet vásároltak neki, hogy tanulmányait elősegítsék.

Peskoff Sándor háfásan fogadta az ajándékot, azután is eljárt összejövetelekre s a társaságnak magadagaszott, magasította kenyérrel kedveskedett.

Egyszer azonban, hogy egy kis pénzre tett szert, elhagyta Kazánt, Nizsnij-Novgorodba rándult, innen elindult világgá. Beesavarogta egész Oroszországot, hátán háza, kebelén kenyere...

Barátjai azt beszélték, hogy elülött. Tíz év múlva aztán egyik előkelő orosz folyóirat közölte egyik novelláját s az egész világon Gorkij Maximról beszéltek.

*

Szobacicus. A párisi családmuzéria néha furesza bonyodalmaikat idéz elő, olyan jeleneteket, melyek csak bóhozatokban fordulnak elő. A *Cri de Paris* ezt a történetet közli.

Egy párisi ügyvéd fölkeresi kártársát az irodában. Csinos szobaleány fogadja őt, rámosolyog és míg várja barátját, elbeszélget vele. Aztán bevezeti őt az ügyvéd szobájába.

A két barát pörökről tárgyal egymással. A látogató vidáman szól oda házigazdájának:

— Mondhatom öregem, hogy remek szobaleányod van. Régi barátok vagyunk, hát bevallom, hogy míg vártalak, udvaroltam is. De hátán négyre találkat adtam neki egy kávéházban. Ugy látom, el is jön majd...

A kártárs kissé elszápad, de nem felel. Négy óraker ő is megjelenik a kávéházban ahol döböntően látja, hogy a szobaleány kiöltözködve, ékszeresen ül egy asztalnál, a barátjával.

Az ügyvéd nem mondhatott föl a szobaleánynak, mert a szobaleánya a felesége volt, ki a családmuzéria való tekintettel beugrott a szerepébe. Hanem aztán nyomban megindította ellene a válópört.

*

A török Versailles. Az Yldiz-Kioszk a haldanta oly titokzatos és rettegett palota, hanem az Izlám kalifái minden pénteken nagy pompával indultak a szelamlik ünnepélyes szertartására, a híres, nevezetes Yldiz-Kioszk, melyet Abdul Hamidnak a vörös szultánnak uralkodása alatt már derűre-borura fotográfált a konstantinápolyi képeslapok, a török Versailles, mely látta az ottmán egyeduralmuk tündöklését, Montecarlo vetélytársa lesz.

Az Yldiz-Kioszk kaszinóvá, játéklabanggá alakul. A török kormány már aláírta egy magántársasággal való szerződését, melyben vonatkozólag megállapodik, hogy a társaság működését a sztambul rendőrség ellenőrzi s a társaság köteles a szultáni palota kertjeiben modern szállodákat és játékmotokot építeni. Harminc évre adják bérbe a Yldiz-Kioskot, olyan módon, hogy az angol államkincstár évente harmincmillió hasznot huz a játékból befolyó összegből.

A személyzetnek törölnök kell lennie, csak pár évre szerződhetnek néhány külföldi szakembert, aki ért a kártyakeveréshez s az aranyak begereblyezéséhez.

Mindezt a *Buyuk Yol* című konstantinápolyi lap adja hírül, mely hozzáfűzi, hogy nyilván az Yldiz-Kioszk sorsára jutnak a többi szultáni paloták is, a Sciragan és a Ferhie. Az új Törökországban az üzlet üzlet. Már a régi szultánok emléke sem marad meg.

*

Bubifrizura betegség. Hőfyelm, vigyázzunk a bubifrizurára! Ez a vészkiáltás és figyelmeztetés Bruxellesből hangzik el, a *Bruxelles Medical* című orvosi folyóirat veri félre a harangokat. Felfedezték a bubifrizura betegséget, melynek már van tudományos neve is: *garconnite*.

Ez a nyavalya természetesen abból származik, hogy a nők, kik évezredek óta nem nyírtatták a hajukat, a bőrt pedig nem borotváltatták, nem tudnak ellenállni. A gép és a borotva támadásának.

A bőrbetegség eleinte apró, pörszerű foltocskák alakjában jelentkezik a tarkón, melynek piheszőreit gép vagy borotva nyesi le. De a foltocskák helyén nemsokára kellemetlenül viselkedő kiütés támad, ugy hogy kenőccsel kell kezelni. Ekkor már kifejlődött a *garconnite*, a bubifrizura betegség, mely lámlásban nyilvánul meg.

Egy német tudós még rosszabbat jósol: szerinte a nők bőrrendszere a hajnyírás és borotválkozás által teljesen át fog alakulni. Azok, akik fiatal éveikben természetadta szép fürtjeiket föláldozták a divatnak, negyvenéves korukban hőkenten veszik majd észre, hogy kinő a bajszuk és szakálluk. Férfi és feleség veszekedni fog egymással az esetért és borotváltért. Igaz, hogy ekkor már eltűnik a nemek közt minden

különbség, diadalt ül a teljes egyenlőség.

*

Kék kongha. Fessétek konyháitokat kékre: tanácsolja *Nepos*, olasz orvos, mert a legyek elleni küzdelemben a kék szín a leghatalmasabb fegyverünk. Két francia természettudós tanulmányozta a légy szemszemszerét s hosszúságú kísérletezés után megállapította, hogy a légy csak a fehér fényt veszi észre, a kék fényt egyáltalán nem látja, valósággal nem létezik számára.

A tudósok az alábbi kísérletet végezték: a szoba közönséges ablaküvegeit kék üveggel helyettesítették olyképpen, hogy a szobára csak kék fény eshetett, aztán egy kis rést nyitottak a fehér fénynek, mire a szobában levő rengeteg légy döngeni, nyugtalanodni kezdett, szinte megostromolta a hasadékokat, hogy a szabadba kerüljön.

Most tudományos folyóiratok egymásután foglalkoznak ezzel a kérdéssel s azt tanácsolják, hogy azokat a helyiségeket, ahol a légy jelenléte kellemetlen és káros, festessük kékre, alkalmazzunk kék ablaküveget. Sok kórház külföldön már be is rendezkedett így. Argentínában törvényt hoztak, hogy a sajtó, vaj és tejkereskedők kékre tartoznak festetni üzleteiket.

*

Herriot, a közbaka. Herriot, a francia kamara elnöke, kedves epizódot mesélt el katonaeletéből. Mert valaha ő is gyöngyöletet élt.

— Annak, hogy diplomám van —

mondotta — főképp a katonaságnál, az ezrednél vettem hasznát. Hadnagyom nem valami sokra becsült: gyakran lemarháztott, lehülyézt...

Egy napon azonban kapitányom észrevette, hogy valami bánt, megkérdezte tőlem, mi voltam civilben. »Tanár, feleltem, irodalomtanár.« A kapitány megfogta a kezemet. »Egyetemet végeztem. Egyetemet? — csodálkozott. Ez nagy-szerű.« Sőt, tettem hozzá, »kitüntetéssel.« A kapitánynak láthatólag imponált a műveltségem s megígérte, hogy majd gondja lesz rám. Pár napig semmi sem történt. Aztán egy tábornok érkezett, hogy szemlét tartson az ezrednél. Nyilván szólhatott neki a kapitányom, mert a tábornok kihívott a sor elé, ugyanazt kérdezte tőlem és én ugyanazt válaszoltam neki, mint a kapitányomnak. Reggeltől-estig komiszkenyerókat kellett rakogatnom. Szóval, mégis csak sokat ér a diploma...

FEKETE LAJOS:

UTCA, TAVASZI HANGULATBAN

Kis kucsmás gyerek játszik a porban, síheder napfényben, a völgyes utcán. Vassal turkál, a még téli álmát szendergő fekete földben; vagy talán valamely ősapja visszatérő sorsát ássa sejtetlenül?

Langy napfény szunnyad a tarka, paraszti párnákon.

Egy kapufélfán már lusta nyárba álmodja magát vörös-círmos renyhe cica.

Zsindelyes ház előtt száz tarka rongy szárad az alacsony léckerítésen:

kék kötő, szürke gyermeking, piros lány-kendő; egy fehér férfi-ing ujjá földre ér. —

Az u'ca végén egy leányzó nótázva jön; komoly dalába néha kötykösen belebrugat, még gyerek; legfelsőbb tizenkét éves. Csak dalolja, de még nem érzi a nótát...

A kertek alól márciust vájó illatot lenget a könnyű szél... Az ég enyhe azurjá, tilosbatévedt egy felhő-bárány s olyan mélyen lejt a földre, hogy szinte fenna adni látszik, egy csupasz vén epe fa ágán.

Messziől egy kakas kukorekol késve a reggelbe, vidős arcu paraszt friss, párolgó trágyát

visz szekerén, az áldást ígérő határnak; erőtlen, lomha lovain barnán török meg

az élet rügybefakasztó, februári napfény. Das nedve fakad fünek, fának, földnek.

Csöpp ab akokban a muskátlinak színes sejtelve támad s ujhodott lázban lüktet az Élet: tavaszodik.

Ki vagyok én?

Magyar költő az idegen légióból

A nagy világgégés a négy világtáj felé züllesztette a jövőnek szánt magyar generációt. A vajdasági magyarság nemcsak Brazília poklában szenesedik, nyomtalanná. Elvetődik bujdosásában a kenyérért Egyiptomba és csurgatja vévérét idegen érdekekért Marokkó forró és szomjas és mohó homokjába. Az alábbi verset egy tisztamenti magyar fiú juttatta el a Bácsmezei Napló szerkesztésébe. Egy tisztamelléki magyar ifjú, aki a francia zsold száraz prófúntján tengődik az idegen légióban és vágyik vissza hazájába a messze idegenből.

*Ki vagyok én? A sivatag lovagja,
Verekszem véres, vad viharban én,
Ki csengő pénzért vérét is odaadja
Magányos, hefyke, kőszülő legény!*

*Ki vagyok én? Fia Attilának,
A büszke, bátor, könnytelen kalóznak,
Kíról éneket még ma is dalolnak
Tiszamentén, ha friss sarjút szállóznak.*

*Ki vagyok én? A múlt idők regőse,
Ezüst kupában csillogó borom,
Ugy énekelem, hogy úkapámnak őse
Melyik csatában halt meg egykoron.*

*Ki vagyok én? Egy koldus don Juan,
Mit hétországban kincset összeloptam,
Kopott gúdróm, rongyos bár ruhám,
Egy röpke csókért odaadom legottan.*

*Ki vagyok én? Rajongó őspogány
S ha elfognak a fehér tiszta ménék
Áldozatul hűs hajnal harmatán
Vérem adom a Hadak Istenének.
1926. január.*

Légionnaire

Szerelem, a jó biró

avagy:

a diktátornak pechje van

EGY PILLANTÁS a térképre és egy másik pillantás a történelemre és akkor gondolkodás nélkül hinni kell a korul bankárnak. Ha Szkiadesz, a sikkasztási és csalási vádak zsuloli kamionján hajszolt görög kalmár, Beogradban azt mondja, hogy a fiók-Pangalos és a dalmái szépség szerelmi komplikációjából még nagy felfordulás lesz Hellénföldön: akkor úgy is lesz.

*

A GÖRÖG diktátor érezte, hogy hatalmát semmiféle válság, semmiféle forrongás nem veszélyezteti annyira, mint az a csendes szerelmi idill, amely a fia és Tripesics Retta között fejlődött. És azt tette, amivel a leginkább elősegítheti a katasztrófát. A balkéz nekirusgaskodik és a baj bajt szül. Pangalosznak határozott pechje van.

*

MERT Attila és Krimhilda a cézároknak Kleopátrát, Habsburg Rudolt tragédiája, Obrenovičs Sándor házasa, a francia Lajosok, Habsburg Ferdinánd messalánása: szerelmek és történelmi végzet megannyi találkozása. A tiltott gyümölcs vagy megéri, vagy zölden lehull, de az üvegpalota mindenestire összeroppan. Hány impérium és hány önkényuralom omlott össze egy-egy sikamlós kereveten. S nem a szerelmek az, amit hibáztatni kell. Hiszen ez igazság-szolgáltatás.

*

PLASZTIRASZ Beogradban, a görög exkirály Beogradban, Plasztirasz tárgyal a bolgár Todorovval: a kombinációk raja száll a balkáni politika levegőjében. Ezekben a kombinációkban eddig lehetett hinni és lehetett nemhinni. De az igazi sorsdöntő jelenség: Tripesics Retta az athéni rendőrség Beogradba szappolta. Vannak imperialista törekvések, amelyek szövetségesek egy elnyomott

nép szabadságtörekvéseivel. Sikerülnek, vagy nem sikerülnek. De a szabadság igazi szövetségese a szerelem. Most már kell hinni a verziókban, illetve csak egy egyetlen egyszerű verzióban: a szerelem és a szabadság győzni fognak.

*

PANGALOSZ tata már azért is elvesztette a látszmát, nyomban, mihelyt hadat üzent a szerelemnek, mert alkalmat adott arra, hogy ország-világ előtt nyilvánvalóvá legyen egy gyöngesége. Senkinek emlékszik a generális vitézi harcra: tetteire, se a merész kalandjaira, se a buta szerencsésére, amely a hatalmi nyeregbe lódtotta. Egyet azonban mindenki világosan lát és tud: a diktátor minden kardjával, vasmarkával, tiszteivel és ármáddival sem tud parancsolni a szerelemnek. Két ifjú szívvel szemben elvesztette a látszmát.

Buta pechje volt, hogy éppen a szerelemmel kellett szembekerülnie. Itt már megbukott, még ha mindjárt a történelmi logika nem is lenne végig következetes és ha nem is adna igazat az avantürista kortui bankárnak.

*

SZKIADESZ nagy felfordulást jósol Görögországban. Talán vannak, akik azt mondják, hogy aranylapok fogják megilletni Pangaloszt fregatthadnagyot és Tripesics Retta, e két viharvirágot, a balkáni népek egy új epohájának történelmében. Talán igen, talán nem.

*

DE egy bizonyos: nincs még egy olyan biztos és kérlelhetetlen ellensége minden diktátoroknak és imperátoroknak, mint a szerelem.

*

Szabadság, szerelem...

m. i.

A KÁVÉ HAZÁJA

A Bácsmezei Napló munkatársa Braziliában

Brazília földje most kétszeresen érdekes. Most indulnak a Vajdaságból a kivándorlók Braziliába s a Népszövetség ülésén Brazília megbizottja akadályozta meg Németország felvételét a Népszövetségbe.

A Bácsmezei Napló kiküldött munkatársa most érkezett Braziliába, s onnan írja az alábbiakat.

Brazília belső berendezése inkább hasonlít egy hatalmas iparvállalathoz, mint egy európai fogalmak szerinti államhoz. A fuzionált öt állam feje köztársasági elnökök, a »trust« igazgatója. Ugy ő mint az állam főtisztviselői részvényeik, azaz érdekeltségük alapján nyerik el állásukat. Katonáság csak a városokban van s ők egyuttal a rendőrség is. Benn az országban csak a földesuraknak »fazerndierok«-nek van katonaságuk azok őrzik, de máskülönb mindenki a saját rendőre, a bírója. Revolver s hatalmas kés nélkül el sem lehetne képzelni egy állampolgárt sem. A lerongyolt dinárosokra emlékeztető papír-milreisz fedezete a kávé, amiből husz évi készlet van felhalmozva, az állami raktárakban. Egy külön tanács intézi a kávékivitel ügyeit s szisztematikusan, a milreisz tőzsdei jegyzése szerint állapítják meg a havi export kvantumot. Itt minden a kávétól függ. Külön kávé börze van s még az uccasarkokon is állnak alkalmi kávéárusok, akik ott helyben főzik a kávé.

Az állam bár hivatalosan demokratikus köztársaság, iskolapéldája a kapitalista nagyüzemnek. A munkást lövőként becsülik s a bér, a munkáltató jóindulatától függ. A munkás csak három havi munkája után tudja meg, hogy mennyi a fizetése és legtöbbször csak akkor tudja meg, hogy még ő tartozik a munkaadónak, amit persze le kell dolgoznia, vagy megszöknie. Munkásmozgalom, munkás egyesítések, szakszervezet, gazdasági vagy kulturális munkás vagy egyéb alakulatok, munkásújság — ismeretlen fogalmak. Az idevaló munkásnak sejtelve sincs a szocializmusról.

A braziliánok-indiánok, a »felszabadult« afrikai négerok poovingálok s ezek keveréke az igazi braziliák, hihetetlen primitív erkölcsű s gondolkodású nép, akikre eddig még nagyon kevés hatással volt, a különösen háboru után megindult magyarány bevándorlás, aminek azonban talán az is az oka, hogy a bevándoroltak legnagyobb része a kisfalatos földműves vagy kalandvágyó iparos s intellektuelt csak a kényszer kivándorlók között találunk, akik erkölcsi okokból, legtöbbször a börtön elől hajókatáltak át Braziliába.

Mielőtt részletesebben is ismertetnénk ezt az országot, amelynek területe nagyobb Európa egész területénél, ismerkedjünk meg Sao Paulóval, a hasonló nevű állam fővárosával, ahol a legna-

gyobb számban élnek a magyarok és jugoszlávok, számszerint mintegy negyven-ötvenezen.

Az európai kivándorlás 85%-a ide irányul. Itt van a kivándorlókat elosztó ugynevezett kivándorlási ház. Ez a kivándorló első stációja. Innen megy az ország belsejébe a »kazendakra«-szerű, vagy nem ipari munkás a városban kereshet boldogulást. A város hasonlít a hirtelen növési vízfejű gyermekre, ahol husz év előtt még majmok tanyáztak, most szebbnél-szebb villák sorakoznak s az uccák forgalma vetekszik Newyorkéval. A hirtelen fejlődés legjobban a belvárosban látható, ahol a kis üzleti bódék mellett már fel-fel tűnedeznek az öt-tíz emeletes modern vasbetonpaloták. A lakosság száma hétszáz ezer s tizen-nyolcezer autó száguld az uccákon. Kocsit, lovat, nem is lehet látni. A város speciálisan délamerikai: az üzleteken ajtó vagy portál minos s éjszakánként csak egy cédula jelzi, hogy az üzlet árva van. Éjszakai élet nincs. Dacára a nagy melegnek, az erkély, terrasz, kerthelyiség vagy a kávéházak elé kirakott asztalok ismeretlen fogalom a braziliáit előtt, aki a legnagyobb nyárbán is nemez kalapban nehéz, vastag szövetruhában türi a sokszor elviselhetetlen meleget, mert hát sohasem lehet tudni, hogy a következő félóra nem hoz-e hideget, vagy esőt?

Talán sehol sincs annyi autókerekedő, Kaffé-restaurant, gyógyszertár és sorsjegyzület mint itt. Persze az üzletek is más kaliberűek, mint Európában. A fűszeresnél már minden pléhdobozokba csomagolva várja a vevőt s nagyon csodálkozna a braziliái fűszeres, ha valaki egy fél kiló cukrot vagy esetleg fűszert óhajtana nála vásárolni. Viszont kapható nála mindenféle szeszes ital, sör s pálinka, sütemény, cigaretták és ami a fő sorsjegy. A gazdaasszony beszerzéseiben az uccai árusokra is rá van utalva, akik kora reggeltől késő estig uccáról-uccára járva ópélik árujukat s telj tudóval hirdetik annak jó s olcsó voltát. Általában, sört, dohányt s kávékivétel nélkül minden üzletben lehet kapni s ha még hozzá vesszük a bandát, amandst, rizst és kakaot, ki is merítettük a braziliái termékeket, mert minden mást, a lisztől kezdve a cipőzsinórig importálni kénytelen, mert a vattán, kaucukon kívül nem tud termelni egyebet s ipara — ekeletve pár Sao Paulóban és Rio de Janeiroban újabban megalakult külföldi vállalatok — a nullával egyenlő.

Az állam ugyan mindenben iparkodik a külföldi vállalkozók kedvében eljárni, de az itteni viszonyok nem nyújtanak elegendő garanciát a komoly szolid külföldi tőkének s így legtöbbször csak az ötszáz százalékosra dolgozó kalandor vállalatok keresik fel az országot, amelyeket lassacskán ezek veszik át a bra-

ziliái ipar irányítását. Itt még tág tere van a kistőke boldogulásának s minden vállalkozás reménytel kocsgethető, csak olyan szerencse kell hozzá, amelyen volt az azelőtt tizenöt évvel egy bevándorolt olasz szabólegénynek. Matarazzo-nak, aki házaláson kezdte s most Brazília leggazdagabb emberre.

A munkás élete szomorú és céltalan. Napi keresetét 5—10 milreisz, (35—70 dinár) el is költi naponként s ha a kávétermés nem sikerül a legszomorubb jövőnek nézhet elébe. Bár a milreiszért nagyon meg kell szenvedni s annak megszerzése nagyon nehéz, előnyt adhatunk Braziliának Észak-Amerikával szemben, mert ha mása nincs is meg itt az embernek, de megvan az éltető reménye, hogy — látva sok példát — kis kereskedelmi érzékkel, némi tőkével s kiartással fogja valamire vinni, de sohasem a munkájával, hanem üzleti vállalkozással — vagy azzal, ha jól spekulál: nem vesz, hanem kibocsát és elad sorsjegyet.

Lovcsányi József

Színházi kistükör

A Bajadér és a szovjet - Régi librettók

Kálmán Imre operettje, a Bajadér már megfúrtotta a maga pályáját itthon is, külföldön is s a közönség tudja, hogy miről szól. Vajmi bajos elképzelni, hogy ezzel a könnyed, polgári játékkal bolsevik propagandát lehet üzni.

De — amint olvassuk — a szovjet-színházak ezt műveik.

Mikor például a csokoládégyáros elkergeti feleségét és kijelenti, hogy válni fog tőle, az orosz színész ezt mondja a nézőtér felé:

— Elvtársak, kövessétek a példámot. Le a házassággal!

Aztán mikor a hőst ezredesi egyenruhájában közli a herceggel, hogy visszatér hazájába, mert sürgős államügyek szükségessé teszik a trónörökös jelenlétét, a herceg így fakad ki:

— Ugyan, ezredes ur, hát nem tudja, hogy ma már a trón egy fabatkát sem ér? Mennyivel többet ér a trónnál a szerelem! Halál az egész világ uralkodóira éljen a szabad ember!

Utána kapték következnek a szabad emberről, melyeket gyakran megújranak. Megjegyzendő, hogy a bolsevikok a forradalmi üntudatot kitünően üsszetudják egyeztetni a »burzsodzia« sikamlós erkölcsével is, mert a bajadér a vetkőzési jelenetben addig-addig dobálja le magáról a fátyolát, míg végül egyetlenegy fátyol sem marad rajta.

*

Arra vonatkozólag, hogy régen, a tizennyolcadik században mikép készültek a librettók, mulatságos cikket olvassunk egy olasz folyóiratban.

Ekkoriban ugyancsak fittyet hánytak a művészet, valószínűség s a józan ész minden törvényének.

Mikor Rossini Barbaja igazgató kérésére operát akart írni, az igazgató elvezette őt Beriohoz, aki átnyújtotta neki szövegét, melyet Shakespeare Othellojából készített. Pöl is olvasta a jelenetét. De Rossini nem tartotta alkalmasnak a megzenésítésre.

— Hát mit csináljak? — kérdezte a szövegíró az igazgatót.

— Ezt — válaszolt az igazgató. Az első felvonásban szükségem van egy énekbetétre Nozzarinak. Ez föltétlenül kell. Nem azért fizetek neki évente három ezer aranyat, hogy drámai szerepeket mondjon és begyöpösödjék. Aztán szükségem van egy nagy áriára Colobannak, egy énekszámra Dávidnak, egy hatásos kitérésre Benedettinek, aki kitünően tud átkozódni, végül pedig egy őrijongó jelenetre is, melyet majd énekelni fog. A közönség roppant szereti az őrijongást...

Igy készültek a tizennyolcadik században a szövegekönyvek. Majdnem úgy, mint manapság.

Vadságba esett házityuk

A minap megírtam a királyhalmi őzike történetét s azóta körülrajzanak az állathistóriák. Ne csodálja senki, hogy az emberek között tanácsos néha az állatok közé menekülni, hiszen ott még találkozni őszinteséggel. Legföljebb a róka ravaszodik, de az igazi fenevad bevallja, hogy ő biz csak fenevad; a kigyó is előre mutogatja a fullánkját, nem csip meg meglepetésszerűen, ölélés közben.

Vadállatot nem lehet megszelídíteni s ketrecbe-zártság ne tévesszen meg senkit. Kőlyökkorában az állat is gyerek, épp úgy játszadozott, mint az ember fia, de amint nő, úgy alakulnak ki benne az igazi ösztönök, amelyek aztán urrá válnak fölötté és sodorják vissza a maga társadalmába. A varju csak jelentéktelen állat, de addig marad a ház szárnyasai között, amíg le van vágva a szárnya. Ha kinőtt, bucsut veszen. Vadkacsatojást sokszor költ ki a jámbor házityuk, a kis fekete jószágok meg is maradnak néhány napig a hazai suliban, de egyszerre megérik a locsogó tájakat s akkor úgy futnak, mint az egerek.

A szelíd, hogy ugymondjam: konszolidált, megállapodott világnak még állapotban sincs hatása amarra, amelyik szabadnak született s elszorva, tönkremennek a fogságban. A mai világ pedig olyan, hogy elpusztul minden ideg a vágyakozásban, bárcsak el lehetne kerülni messzire, nagyon messzire, külön mindentől ami volt, ami van és ami még várható.

— Irózom néha mindenkitől, magyarázza a barátom, okom sincs pedig rá. Azt hiszem, az újság-események zavarják meg az érzéseket. Micsoda szenzáció volt valamikor egy-egy gyilkosság, pláne akasztás — ma sosem tudom, kinek a kezéhez tapad vér. »Bocsánat, nem ismertelek, csak maradjanak az urak vendégeik társaságában, én önmagammal szemben vagyok.« — hallom egyre sürűbben. Csöppet sem csodálkozom rajta, hiszen a szemünk láttára szökkenek virágba a tolvaj, meg a sik-kasztóimbók, sőt — ha elég tág a belkiismeretük — mi is iszunk a borkból.

Emlékszem egy felháborodásra, amely olyan finom és őszinte volt, hogy ma is bennem rezeg. Az ifju reggelg kártyázott, elvesztette mindenét, sőt ennél is többet. Lehetett vagy ötezer pengő, keletlen nagy pénz ebben az agyonőcsárolt régi világban, csak hogy nem az ő pénze. Hivatalos.

Ebből négyezer forintot a kifogástalan uriember nyert el, aki tágramerült szemmel nyelte másnap a szenzációt.

— Az ifju agyonlőtte magát, sik-kasztott.

— Pfiuj, mondta az ur'ember, egész testében megrázkóva, gazemberrel kártyáztam.

Nyomban vonatra ült és elutazott üdülni, mert négyezer forint nyomta a zsebébe.

... Hát Isten ugye, elvadul az ember és fél a társasélettől. Csak egyedül, mindenkitől messze, hátha lehet még valamit menteni. A rendelkezésre álló idegek gyengék ahhoz, hogy elbirják a mai életet, az életmódot, a zsvajjt, a közéleti lekedést, magukba visszacsavarodó közéleti fakirok hazug önmádását...

Mindenki érez valami igazat a szavakból, a tekintetek a mosszeségben usznak, ott keresik a megrontott élet szivárványszínű pillangóit — a társaság halkszavu földbirtokos tagja szólal meg először.

— Nemosak az ember, az állat is... Utamon gyakran látok elvadult tyukot.

Istenem, a szelíd háziállat! Kézem fekszik az utszéh tréfa, hogy persze, elvadul, sokkal több és sokkal jobban, mint amit a társadalmi kábir, a folytonos

mulatozás, a véget nem érő tánc, a sok alkalom hogyne vaditaná el... azonban megmaradunk az eredeti példány mellett. Az nem távozik messzire a háztól, ha előborog, idejében hazatér. A tyukot legfeljebb ellopják. Akkor jámbor butaságában megszokja az új helyet, de amily konzervatív és ragaszkodik a hajlékához, ismerős szemétdomblához.

— Pedig úgy van, a helyet is megmondom. *Subotica alatti van a Radonovác-erdő*, néhány kilométerre esik tőle az első tanyaház. Ebben az erdőben állandóan látom elvadult formájában a házityukot. Épp úgy menekül az ember elől, mint akármelyik más szárnyas vad. Ha nagyon megröppen, akkor szárnyra kap, de legfeljebb 100—120 lépésnyire repül. Többet nem bír el, azt is alacsonyán.

Hát ez már érdekes volt, kezdtem is kételkedni a magyarázata után. Van kivert bíka, meg tudom érteni a föltételelenül tökéletes Rin-tin-tint, hogy farkas-természetet vett fel, de a tyuk, a tyuk...

— Én is kerestem az okát s rájöttem. Az erdészek összeszedtek egy csomó fátányt a házityukokkal. A fátánycsirkét épp olyan bájos apróságok, mint emberben-állatban a fiatalság egyaránt,

butus, topogó, botorkáló jószágok, a tyuk pedig nem vette észre, hogy nem az ő fájtaja. Vezette, tanította, féltette őket, talán még küzdött is, hogy milyen szép aranymellénye van egyik-másiknak.

Már azt hitte mindenki, hogy sikerül a hihetetlennek vélt elképzelés: a szelíd anyá szárnyai alatt felnevelik a kis vadakat. De valami furcsa más történt. Ahogy a fátánycsirkék átestek az öntudatlan gyerekkoron, urrá vált bennük a természet, amely nem tűr udvar béklyót s csak a szabadságért rajong. Ők nem maradhettek, elcsalták hát magukkal nevelőanyjukat az erdőbe. Az most, hiszen a gyermekel hívták, aztán ott is maradt. Isten a megmondhatója, mit beszéltek neki mit talált szobert, ami marasztotta. De már nem tudott visszajönni, visszazokni, inkább fölvette az új környezet szokásait s elvadult.

Ott sétál most az erdő szélén a többi fátánytyukokkal s ha embert lát közelé, rémülten menekül. Nincs magában, sokatmagával ment el. Csalt a szülői szeretet de mi tartja ott?

— No, mondom, ez már egészen modern társadalmi számú. Ott is megérik elégszer.

Bob.

A bánati nábob regénye

A halálos Beslin örökség — Beslin Sándor tragédiája az elásott kincsektől a revolvergolyóig

A bánati Dragutinovo községben a múlt héten öngyilkosságot követett el Beslin Sándor dúsgazdag kereskedő. Ünneplő ruhában bezárkózott szobájába és egyetlen golyóval megölte magát. Holttestét csak harmadnap találták meg.

Beslin Sándor tragikus halála egy romantikus élet befejezése volt és egy fantasztikus regény utolsó fejezetére tett pontot.

A tékozló fiúk

Idősebb Beslin Sándor, az öngyilkos apja, egész vidéken híres volt fukarságáról. Nagyon gazdag volt, de mindenki előtt titkolta a vagyonát. A pénzét öt-hat távoli bankban helyezte el és folyton panaszkodott, hogy nincs semmije.

Az öreg zsugorinak két fia volt: Sándor és Milivoj. Jó nevelésben részesültek, elvégezték a felsőkereskedelmi iskolát Beeskereken, azután hazamentek a szülői házhoz. A Beslin fiúk szerették a vidám életet, sokat mulattak, de apjuktól nem kaptak sohase pénzt. Ahol lehetett lopkodták zsugori apjukat, aki a legfantasztikusabb helyekre dugdosta el a pénzt. Egyszer aztán a két fiu lefogta az öreget és addig verték míg meg nem mondta, hol tartja a pénzt. Ekkor jól toleráltak zsebeiket és elhagyták a szülői házat.

Milivojnak viharos ifjusága volt. Számos csiny, kaland és meggondolatlanság után — kivándorolt Amerikába. Ott aztán meghíggadt, komoly munkához látott, szilvös akarattal felküzdötte magát, karriert csinált: *egy nagyobb new-yorki banknak lett a vezetője.*

Sándor, az idősebbik fiu kibékült apjával, visszatért Dragutinovóra. Ott maradt, dolgozott és ott érte meg apja halálát, ami 1919-ben következett be.

Különös végrendelet

Halála előtt az öreg Beslin végrendeletet akart. Elhívatta a jegyzőt és kérte, hogy készítse el a végrendeletet. Igen különös föltételeket kötött ki, többek között azt, hogy fiai csak úgy örökölnék, ha megnősülnek és *18 éven aluli lelete szerb leányt vesznek feleségül.* A végrendeletéből azonban nem lett semmi, mert az öreg nem volt hajlandó vagyonának titkait rábízni négy végrendeleti tanura.

Végül is a közjegyző előtt csinált végrendeletet és utána nem sokára meg-

is halt. Mikor a végrendeletet felbontották, furcsa dolgok kerültek napvilágra. Azzal kezdődött a rendelkezés, hogy az örökösök már életében mindkét fiát a köteles rész erejéig kielégítette, és aki közülök ezt kétségbe merné vonni, annak minden további örökösödési joga megszűnik. *A vagyont teljes egészében fiainak leendő törvényes vagy törvénytelen gyermekei örökök, ha azok görögkeleti szerb női származnak. Ha ilyenek nem lennének, ugy egész vagyont három dragutinovói gazda kapja, akikhez semmiféle rokonság nem lézi.*

A hagyaték különben *160 hold földből, hat házból, sok ingóságból és nagy összegű készpénzből állott.* Ennek fele, mint közös szorzemény, az özvegyet illette, másik fele volt a tulajdonképpeni hagyaték.

A nagy pör.

Mikor Beslin Milivoj Amerikában értesült atyja haláláról, hazajött Dragutinovóra az örökség átvételére. Csak itthon tudta meg, hogy örökölni egyelőre nem örökölt semmit, ahhoz előbb egy görögkeleti szerb lányt kell elvennie és majd a gyermekei örökölnék. Bátyja, Sándor, aki a vagyont birtokolta, őt kiutasította, mire Milivoj Beeskerekre jött és a végrendelet érvénytelenítésére pört indított a beeskereki törvényszéken.

Nem sokkal később meghalt a Beslinfiu anyja is, aki szintén végrendeletet hagyott hátra. Ez a végrendelet megint kellemetlen meglepetést hozott Milivojnak: *őt az anyja is kitagadta.* Minden vagyonát Sándor fiára testálta.

Ez aztán Milivojt teljesen kihozta sodrából. Elhatározta, hogy addig nem megy vissza amerikába, amíg a vagyont vissza nem szerzi. Új pert indított az anyai végrendelet megsemmisítésére, ami immár hatodik éve húzódik az elsővel együtt.

Az elásott kincsek

Időközben Beslin Milivoj arról értesült, hogy apja nagyértékű kincseket rejtgetett, amelyeket egyik dragutinovói házának falába dugott el. Milivoj nyomozni kezdett és megtudta, hogy Sándor a kincseket megtalálta és egy másik ház pincéjében elásta. Erre Milivoj feljelentést tett bátyja ellen a beeskereki államügyészségen lopásért. Az ügyészség a nyomozást megindította és a kincseket a pince alatt a földben meg-

Itt az Egészség mindenki számára.

Az emberek boldogsága az egészség munkahely és életörömeik szeszességéből tevődik össze. Mindezek első sorban a helyes és célrérő táplálkozástól függnek.

Aki megfeszített munkában tölti életét, fokozott mértékben tartozik ügyelni arra, hogy mindennapi táplálékát olyan természetes, erősítő tápszerrel egészítse ki, amely az emésztés megzavarás nélkül koncentrált alakban juttatja szervezetébe azt a többletet, amelyre a szervezet elhalt szöveteinek, sejteinek pótlásához energia termeléséhez, az élet fenntartásához szénhidrátokban, fehérjékben, zsírokban, tápláló sókban és főként vitaminokban szüksége van.

Ilyen tápszer a

OVOMALTINE
Tápláló-erősítő-hizlal.

mely 25 év óta Anglia, Svájc, Németország, Franciaország és Amerika művelt közelemben meghitt barátja és istápolója. Egy csésze tejsben 2-3 kávéskanál Ovomaltine a legjobb reggeli és uzsonna.

Ara dobozonként 18.50 dinár

Kapható gyógyszertárakban, drogeriákban, fűszer- és csomagolóüzemekben.

Mintdi és ismeretést ingyen káld:

Dr. A. Wander D. D. Zagreb, Jurjevska ul. 37.

is találtak. Fémdobozokba zárva óriási mennyiségű aranyat, ezüstöt és ékszereket ástak ki a csendőrök a föld alól. A kincset lefoglalták és a beeskereki ügyészségre szállították, ahol bünjelként még mai napig is őrzik.

Megsemmisítették a végrendeletet

A beeskereki törvényszék később az örökségi perekben is ítéletet hozott: Milivojnak adott igazat és mindkét végrendeletet semmisnek mondta ki. Az anyait formai okokból, az apait azért, mert a bíróság véleménye szerint *örökcselsten kikötéseket tartalmaz.* Sándornak ugyan is már volt felesége, akitől két gyermeke született, de az asszony magyar származású volt, nem szerb és így a gyerekeket az örökség a végrendelet szerint nem illemé meg.

Főlebbzés folytán a per a novisadi táblához került, amely mindkét ügyet visszaküldte a beeskereki törvényszékhez új ítélethozatal céljából. A beeskereki törvényszék újra Milivoj javára döntött, amit Sándor megint csak megfőlebbezett. A novisadi tábla éppen egy héttel Sándor öngyilkossága előtt hozta meg az ítéletét: az anyai végrendeletet jogerősen érvénytelenítette, az apai végrendeletet azonban megerősítette. Ez annyit jelent, hogy Sándor nem örökölhét, ha csak feleségétől el nem válik és szerb nő nem vesz feleségül és nem születik gyermeke.

Finálé egy revolverlövessel

Időközben Sándort a felesége is elhagyta. Az asszony két gyermekét is elvitte magával. Beslin Sándornak most sem asszony sem gyermekei, sem öröksége nem volt, bünüggye is közeledett már a végtárgyaláshoz. Beslin Sándor a komplikált helyzetet egyszerűsítette egyetlen revolverlövessel. Neki már nem kell se asszony, se kincs, se börtön, az ő felkénnek most már örök nyugalma van. Így talán egyszerűbben fel lehet osztani a dragutinovói Beslin-örökséget.

A második én

Gyilkosság, amit csak a tudomány tud felderíteni

Montevideo, március

Hogy az emberi léleknek még ma is milyen sok megfejthetetlen rejtelme van: meglepően és megdöbbentően tűnik ki abból a misztikus bűnesetből, amely lázas izgatottságban tarja most a szép délamerikai várost. A titok megfejtésére taligha fog teljes világosság derülni, a rejtély örökre rejtély marad, mert annak megoldása nem annyira a rendőrség, mint inkább a tudomány feladata.

Hat hónappal ezelőtt történt, Montevideóban, Leon Madros dúsgazdag nagyiparos házában, aki családja és barátai körében ötvenéves születésnapját ünnepelte. A vendégek még nem távoztak, amikor a háziur pár percre dolgozószobájába vonult, hogy néhány sürgős levelet elintézzon. Fia egyszerre a mellékszobából borzalmas sikoltást hallott. Ijedten rohant be apjához, akit ott látott az íróasztal előtt ülve, halotthalvány arccal. Szemei füvegesen meredtek valakire, mintha egy láthatatlan emberrel folytatna izgalmas szövegbeszédet. A fiatal ember azt gondolta, hogy apja nagyon sok pezsgőt élvezett, iparkodott őt megnyugtani és ágyba fektetni. De a gyáros nem is ügyelt rá, mintha nem is hallotta volna szavait és nem volt arra rábítható, hogy karosszékét elhagyja. Fiát, feleségét sem ismerte meg és nem tűnt teremtetett lelket maga körül. Mintha csak egy más világban lett volna. Családja azt hitte, hogy majd csak megnyugszik, de másnap reggel sürgősen orvost hívtak. Az orvos még mindig ott találta a gyárost karszékében ülve, eszméletlenül. Erre ágyba fektették, amikor is néhány óra múlva visszanyerte eszméletét, de egyáltalában nem emlékezett a történetekre. Sőt azt kérdezte a feleségétől:

— Jól mulatnak a vendégek?

Az orvos egyszerű idegességet látott a jelenetben. A gyáros túlerőltette magát a munkában — mondotta — és pihenést rendelt.

Félsziendő mulva történt, hogy Barrenos bankárt lakásán egy éjszaka meggyilkolták. A holttest mellett egy vélenke tört találtak. A rendőrségnél pedig egy magán-detektív jelentkezett, aki egy sötét alakot látott kiugrani a szalon ablakából, ahol a véres tettet elkövették. Utána futott a szökevénynek, aki azután a Teatro del Sor épülete mögött eltűnt. E vallomáson és a holttest mellett talált véres törön kívül semmi nyom nem volt arra, ami a tettet kézrekerítésére vezethetett volna.

Huszonnégy órával a gyilkosság után döntő fordulat lepte meg a rendőrséget. A fiatal Madros beállított és bejelentette:

— Édesapám tegnapelőtt nyomtalanul eltűnt...

Akkor tekintete a rendőrtiszt asztalán fekvő törre esett. Elhalványodott.

— Az égre kérem! — kiáltott fel. — Mondja meg nekem az igazat! Öngyilkos lett az édesapám, ezzel a törrel, hiszen ez a tör a mienk volt, régen a családunk tulajdona...

A rendőrtiszt elámulva nézett az ifjura, aki, anélkül hogy tudta volna, édesapja árulója lett.

Most aztán a legügyesebb detektívek vetették magukat rá, hogy az eltűnt gyárost felkutassák. Fáradozásuk még aznap este eredménnyel járt. Ott találták az öreg Madrost egy külvárosi csapszéken, egy füstös matróztanyán. Lerongyolt ruhában ivott az öreg a legzüllöttebb csöcselék társaságában. Arcán rettenetes fáradtság és szemében ismét az a sajátos kifejezés, mintha azt sem tudná, hogy kicsoda és hol van? Erővel ültették autóbá és vitték el a rendőrségre. A vizsgálat megállapította, hogy ruháján és ingén vérfoltok vannak. De órák hosszat tartó vallatással sem bírtak belőle egy szót sem ki-

venni. Mintha nem is hallotta volna a kérdéseket, amiket hozzá intéztek. S mikor megkérdezték tőle, hogy ő-e Barrenos bankár gyilkosa, a levegőbe kapott és ajultan rogyott össze. A magán-detektív pedig felismerte benne azt az embert, aki a gyilkosság éjszakáján a bankár ablakából kiugrott.

Most emlékeztek rá a Madros családtagjai arra a különös jelenetre, amely a nagyiparos születésnapján lejátszódott. A szerencsétlen elmegyógyintézetbe vitték és ott vették vizsgálat alá. Az orvosok azt mondják, hogy a

szuggesztiónak rendkívül különös esetével állanak szemben. A beteg a gyilkosságot valószínűleg titokzatos és ellenállhatatlan leikikényszer hatása alatt követte el, mert hiszen nem volt arra semmi oka. Barrenos bankárral sem haragban, sem semmi összeköttetésben nem állott.

A tudomány előtt nem ismeretlenek a kételkedés hasonló esetei, amikor az ember szinte kettős életet él: az egyik a legrendesebb polgár, a másik — gonosztevő. Az öreg Madrost most az elmegyógyintézetben ápolják.

DIVAT

A tavaszi és nyári női divat

Páris, 1926 március

Az a nagy változás, melyet szezononként a tavaszi divat terén várunk az idén sem következett be a formák azok változatlanul maradtak most tavasszal is a női divatban. Mégis sok eredetit, újat hoztak a nagy cégek a divat felémei különösen anyagban és díszítésben és ezeket a legkülönbözőbb variációkban alkalmazzák.

Divatanyagul az idén felújították az éveken keresztül mellőzött és valóság-

sül nagyon sok gyönggyel vagy flitterrel vannak ellátva. Capejei között egykét harangszabású is van.

Lucien Lelong őrült tavaszi és nyári kollekciójában az uralkodó anyag szintén a taffet, míg színekben talán egyformán hozza a zöldet, feketét, pirosat, kéket, sőt a sötétkéket is különösen köpenyeknek. Egy bájos finom nyári kosztümje, mely fekete taffetából van a következő fazonú: Sima egyenes szoknya, rövid zakatszerű ujjanékül kabát,

gal feledésbe ment taffet, melyből kosztümöket köpenyeket és ruhákat készítenek, emellett maradt a mindig szép és praktikus crepe de chine és crepe satin, nyári ruhákhoz a crepe georgette és a mousselin de so. Szövetruhák és kosztümök anyaga a velour de lain és a pouplin de lain. Színekben a fő elv a feltűnő élénk színeket alkalmazni, különösen a világos sárgás-zöld a piros a vad kék és a fekete dominálnak és ezeket a legkülönbözőbb változatokban hozzák.

Jean Paton Páris legdivatosabb és izlésre a legsolidabb szalonja különösen finom uccai ruháival vezet, melyeket leginkább taffeta-ból készít. Széles holtba rakott szoknyarészi sima bluzu ruhái, melyeket minden más dísz nélkül hord, kosztümjei rövid sima férfikabáttal, köpenyvel, melyeknek nagy része szintén berakott fekete vagy zöld színűek. Délutáni ruháinak, melyek valami kevés díszrel egy kis ruha anyagától egészen elütő színű ruheölt vagy rojtozott szalaggal vannak ellátva, a sűrű huzást alkalmazza, színben a pirosat, feketét. Estélyi öltözetek egy ruha, mint a Capek, feltűnő a legelőtöbbszínösszetételűek, huzódtak és díszíté-

Hozzá egy élénk piros crepe georgette bluz hosszú ujjakkal, az egész bluz fekete csipkével beborítva.

Egy sima egyenes sötétké vastag fényes selyem uccai köpenyét alól 30 centiméter szélességben rojtozott sötétké és kakaduzöld szalaggal díszíti kigyóvonásban. Az estélyi ruhái szintén gyönggyel és flitterrel díszítettek.

Philippe et Gaston különlegességei tavaszi ruhák anyaga kivétel nélkül sima, a nyári ruháknál ezek mellé bevonul a feltűnő tarka mousselin de sol, erősen huzva vagy harangszabással. A ruhákhoz hosszú élénk színű crepe georgette vagy sima mousselin de sol kabátok viselendők. Az összes tolettet az között a nyári ruhái tűnnek föl. Míg a estélyi ruhákon kívül hosszú ujjakkal hozzák.

Dreedi változatos, ötletes ruháival igen előkelő helyet foglal el a divatirányítás terén: anyagai szín összetételei formái finomak, előkelők. Nagyszerű könnyű sportruhákat hoz. Egy piros és zöld kabát sportruhájának fazonja: holtbarakott szoknya, melynél a hól alatt sima zöld anyag van elhelyezve, egyenes, magasnyaku, hosszú ujjú bluz elől gombolva. A ruhához ugyanebből az

anyagból egy harangszabású galériánküli Capet viseltet, melynek belső felében körül három 10 centiméter széles sima zöld csikvan. A ruha anyaga könnyű velour de lain.

Az elegáns hölgy délelőtt rövid kabátú, a bluzrésszel összevarrt szoknyájú kosztümöt hord, délutánra lampletet,

köpenyegét visel selyemruhához. Minden ruha az estélyieket kivéve hosszú ujjú. Formára leginkább a berakott és huzott ruhákat kevés harangszabású látni. A fő, hogy a ruha bő, kényelmes legyen. A tolették hosszúsága maradt a régi, térden kicsit alól érő.

Bruck Imre

Szerkesztői üzenetek

Többeknek. Csak teljes címmel és névvel ellátott levelekre válaszolunk.

Sz. P., Telecska. A magyar postatakarékpénztárba elhelyezett betétek ügyében a két állam között elvi megállapodás van, azonban még nincs ratifikálva. Minden elhelyezett egy koronáért valószínűleg hetvenöt parát fog kapni. Egyelőre ne vegye fel a pénzt.

W. L., Ralia. Rádiókészülékek felállítására engedélyt a postatajgazgatóság ad. Bármelyik rádiókereskedés megszerzi önnek az engedélyt.

B. S. Sztarakanizsa. A budapesti nemzetközi mintavásárt április 17-től 26-ig tartják meg.

K. A., Debeljácsa. Az SHS királyság és Oroszország között nincs diplomáciai összeköttetés.

Sch. A., Ostiek. A munkaadónak joga van ahhoz, hogy felmondjon önnek és hogy arra az időre, amíg ön nem dolgozott, fizetését ne folyósítsa. Önnek csak a munkásbiztosító hivatallal szemben lehet a betegségéből kifolyólag jogigénye.

O. S., Pozsega. A zagrebi mintavásár március 21-től 26-ig tart.

N. L., Sztaribecsei. 1. A rum- és likőreszenciák behozatalához külön engedélyre nincs szükség. A likőreszenciák vámjá métermázsánként 1000 aranvdinár, olyan külföldi államból, amellyel nincs kereskedelmi szerződésünk, 1.400 dinár. 2. Külföldi fizetés bármely, külföldi fizetési eszköz eladására jogosított bank után történhet. Az átutaláshoz adóbizonylat szükséges, továbbá »obaveza«, amely szerint az illető a külföldi fizetési eszközt vásárlás céljaira vette. Hat hónapon belül eredeti számlával és vámnyilatkozattal köteles igazolni, hogy a külföldi fizetési eszközért tényleg árut hozott be az országba.

St. P. A háztulajdonos, ha bérelt lakásban lakik, felmondhat annak a lakójának, akinek lakására igényt tart.

Előfizető. A katonai kerületi parancsnokság székhelye Sztaribecsei.

H. P. 1. A megindult eljárás jelenlegi stádiumáról nem tájékoztatták a nyilvántartást. A befektetett tőke visszafizetésére nézve semmi garancia nincs. 2. A csődnyitás napja a határidő.

M. D. A hazája határain belül is érezhet valaki honvágyat. Így vágódnak a szülőföldje vagy azután a város, falu.

vagy vidék után, ahol hosszú időt töltött.

M. B. M., Novibecsel. A kvintből lett kvarté az elsőbség.

Több olvasó. A vezetőnek egyévi fontosabb teendőkké megbízott tisztviselőknél három-hat havi, a többinek havi felmondás jár. Felmondani csak bérfizetés napján lehet. A felmondási időre járó fizetésen kívül más járandósága nincs a tisztviselőnek.

N. N., Bácska-Topola. Már egy ízben kértük, hogy közölte közelebbi címét és ismételle meg kérését.

I. E., Szubotica. Az a lány, aki a házasság főmotívumának a szó romantikus érzelmében vett szerelmet tekint, a legsúlyosabb csalódásoknak van kitéve. A házasság sokkal komolyabb szerződés, semhogy mekkötésénél a kanecsalul festett ezekre néző ábrándolmak döntő szerepet volna szabad juttatni.

Megbírált bíráló. A reklamáció értékét lerontia az a körülmény, hogy a bírálókat érdekelte fél kifogásolnia. Azt azonban készséggel megállapítjuk, hogy az ön mondatai is igen ügyesek.

Szabadalom. Már többször megírtuk, hogy a találmány szabadalmaztatása iránt a kereskedelmi és iparügyi minisztérium szabadalmi osztályához kell fordulni.

T. I., Karlova. A linoleumot Walton angol gyáros találta fel. Ugy készül hogy parafaport a lenmagolaj oxidálódásával nyert gyantaszertü anyaggal kevernek össze és ezt lemezekké hengerlik. A linoleumot lugos folyadékkal nem szabad mosni, mert a lugok oldják.

M. B., Becskerek. A futurizmus olasz írók és művészek által megindított vlnézetli mozgalom vezetője és irányítója Marinetti. 1900-as évek végén léptek fel

és 1910-ben és 1911-ben több manifesztációban és zajos botránvokba fulladt előadáson hirdették elveiket. Követelték a mult hatóereinek megszüntetését, a muzeumok és könyvtárak lerombolását, hogy az emberek csak a jelennek és idővönek éljenek Innen származik nevük is. A futuristák az élet lényegét és célját az örök változásban, a folytonos mozgásban látják.

M. I. Szonta. Az új munkakönyvet köteles kiváltani.

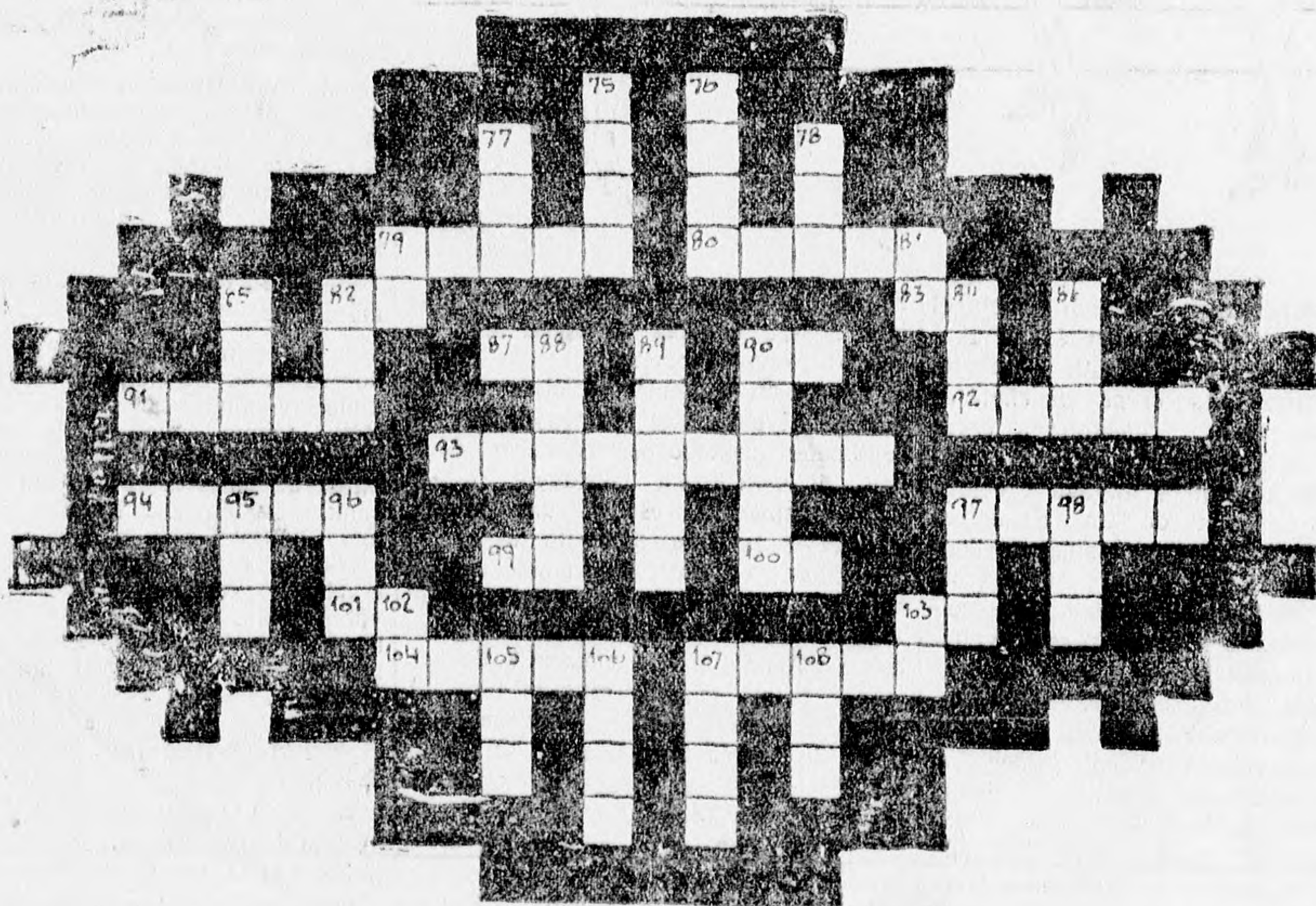
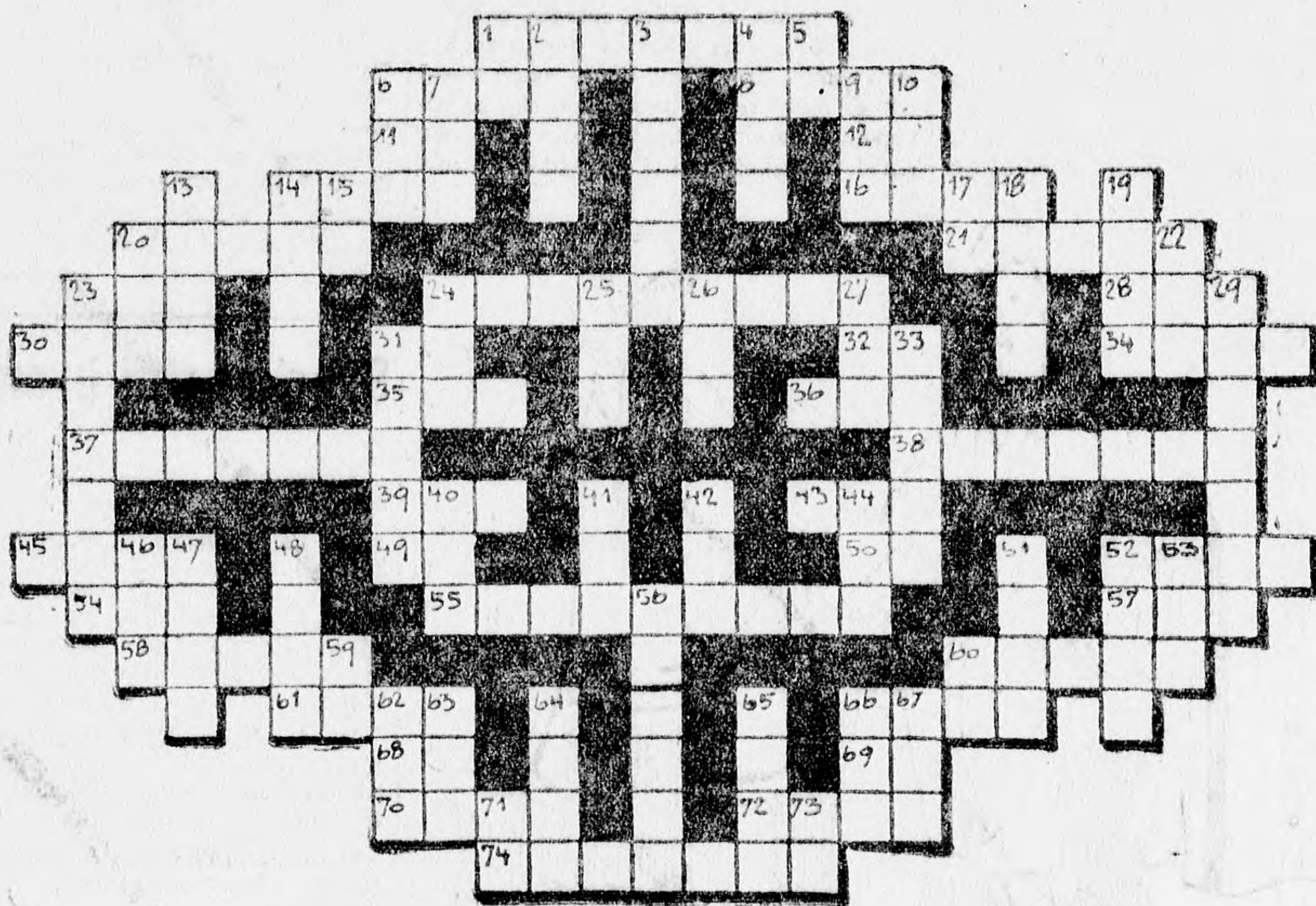
E. P., Bród. A joghurt a bolgárok által készített erjesztett tej, amely rendkívül könnyen emészthető, ezért ajánlatos olvanoknak, akik a közönséges tejet nem bírják meg.

M. O., Anatin. A szindikalizmus a munkásmozgalomban a közvetlen cselekvés híveinek forradalmi szervezete, szemben a parlamentáris szocialistákkal.

Keresztsoros rejtvény

Összeállította: Guszmann J. Novisad

A rejtvényekben csak kétféle magánhangzó fordul elő

52. Olyan részeg mint a ...
54. Mienk szerbül
55. Ezen kezd irni a gyermek
58. Ruhadarab
60. Agról-agra száll
61. Ilven körság is van
66. Férfi öltözet (fonet.)
68. A rejtvényben előforduló egyik magánhangzó kétszer
69. Mint 68. vízszintes
70. Illat sinonimája
72. Jugoszláviában van magvar is
74. Kóros kiemelkedés a testen
79. Jugoszláviai folyó
80. A költészet egy főága.
82. Képző
83. Ingadozik
87. Igy is köszönnek
90. A Bácsmegevei Napló kedvelt munkatársának monogramja
91. Áruház — közhasználatu szóval
92. Földműves szerszám
93. Orosz hangszer
94. Nem minden kutya teszi ezt
97. Ragadozó
99. Ha zöld, jó ráverződni
100. Fordítva ízekötő
101. Kereskedelmi rövidítés
103. Két egyforma mássalhangzó
104. Az ár eredménye
107. Van lovasló is, meg séta is

Függőleges:

1. Mint vízszintes 31.
2. Papi rang
3. It lehet jól mulatni
4. Ki mint vet, ugy ...
5. Ige kötő
6. Olasz határváros
7. Vagy másszóval villa
9. Vannak ilyen imádók is
10. »Körülbelül« közhasználatu rövidítése
13. A nemzetközi döntőbírósa székelyelve
14. Ilven mező is van
15. Mint vízsz. 11.
17. Annak a bizonyos bányavárosnak egyik fele
18. Görög betű, (ugyanaz, mint a latinban a rejtvényben előforduló egyik betű)
19. Kislány játékszer
20. Helvhatározó rag
22. Képző
23. Török ünnep
24. Nagy madár
25. Az ujonc, ha maetel sokat hallia ezt
26. Északi nő
27. Az ilyen embert nem szeretik
29. Gyakran csal
31. Bibliai alak
33. Egy másik déli gyümölcs
40. Épen most a kezében van
41. Radigumi fajta
42. Névtű
44. Fordítva, ma már nem használják dan súlymérték
46. Rag
47. Mint vízsz. 52.
48. Németországi vidék
51. Testrés
52. A rovar fegyvere
53. Eső után sok van
56. Vasutépítésnél használt fa anyag
59. Ugyanaz, mint 87. vízsz. ékezet nélkül
60. 1926 március 21.
62. Mint vízsz. 54.
63. Mint függ. 27.
64. Visszaható névmás
65. Szent Péter utódlja
66. A háló hátsó része
67. Háboru — szerbül
71. Majdnem minden keresztrejtvényben előforduló ige
73. Ige kötő
75. A létet viszonzására indító érzés
76. Mészáros szerszám
77. Mint függ. 42.
78. Mint függőleges 42.
79. Igen szerbül
81. A keresztrejtvényben előforduló két magánhangzó
82. Testrés
84. Ilven part is van
85. Mint függ. 27.
86. Az ezüst is ez
88. Tucatemberre mondják
89. Délszaki növény
90. Az envémre mondom
95. A legsúlyosabb betegség
96. Képző
97. Marófolvadék
98. Ilven fürdő is van
102. Mint függ. 17.
103. Képző
105. Ami nem használ
106. Angol hosszsmérték
107. Családfőnek mondják
108. Ilven cipő is van

Vízszintes:

1. A marhákait haltsa
6. Fundamentum
8. Az öregség jele
11. Olasz névelő
12. Latin költőszó
14. Minden szilárd testnek van
16. Állati köröm
20. Vizi lármú

21. Csunya jellemvonást kifejező jelző
23. Nem képző
24. Szerelmmel együtt Petőfi ideálja volt
28. Farsangi öröm
30. Zola regénycíme
31. Peltételes kötő szó
32. Kereskedelmi kifejezés
34. Kuty. fajta

35. Képző
36. Szerb prepozíció (fonet.)
37. Bibliai alak
38. Déli gyümölcs
39. Nem ill
43. Muttó szó
45. Híres génevár neve (fonet.)
49. Indulatszó
50. Német prepozíció

Utánzatoktól
Ópokrémünk

Valódi francia
LION NOIR ÓPÓKRÉM
Főraktár:
Kaufmann Hermann bórkereskedőnél
Subotica, új helyiség volt „Narod” kávéház helyén

Magántőkepenzesek figyelmébe!

A bankok a betétkamatot állandóan szállítják. A magánosokhoz kihelyezett tőkék, mint a közelmúlt példái bizonyítják, legtöbb esetben veszélyeztetve vannak. Magántőkéseknek a tőkék kihelyezésénél a legteljesebb fedezetet és biztosítást nyújtunk. Nem akarunk kospénzt felvenni, de az igénybe vett tőke biztonsága tekintetében teljes fedezetet nyújtunk.

Jugoszlávia egyik legnagyobb, évtizedek óta fennálló iparvállalata keres 2.000.000—2.500.000 dinár kölcsönt.

A kölcsön után évi 12% kamatot fizet, három évre biztosítja ezt a kamatot s a tőkét három év alatt havi részletekben visszafizeti.

A kölcsön biztosítására kölcsönösszeg értékét a mai alacsony árak mellett is jóval meghaladó bér- és lakházak szolgálnak, további fedezet a kölcsön összegét háromszoros értékben meghaladó gyári berendezés. Amennyiben nem egy helyről vehető igénybe a kölcsön, valamennyi hitelező egyenlő rangsorban nyer telekkönyvi bekezdést.

Kétszáz ezer dinárnál kisebb ajánlatot nem vehetünk figyelembe s ügybörkösök és közvetítők ajánlataira nem reflektálunk.

Szíves megkereséseket „Produktivitas” jellegre a Bácsmegeyi Napló novisadi fiókkiladónivatala továbbítja. 2494

FIAT 509

6/25 HP, 4 ülésel, 4 kerékfékkel az ideális vojvodinal tura-autó és az összes többi FIAT típusok

nagyon
leszállított áron,
legkedvezőbb fizetési
feltételekkel

raktáron és azonnal szállíthatók
FIAT képviselőnél

„AUTOMOBILIA”
SUBOTICA, SKADARSKA UL. 7.

Din. 30.000.—
kap, ha férjhez megy, megnősül, svagy beirrotija meghal s esetenként befizet din. 30.—
Din. 10.000.—

kap, ha gyermeke születik, vagy beirrotjánál történik, míg esetenként befizet din. 15.—. Havonta tagjainknak csak 5 esetet kell befizetni, többet nem. Ha ön nyugodni akar lenni, iratkozzon be a rövidesen megalakuló „Pomoć” szülészeti, kiházasító és temetkezési segélyegyletbe, Sombor, Arena Bioskop. Városi megkeresettjeink: Subotica, Nagy Gyula, Sokolska 1.; Novisad, Majoros Pál, Željiznička 53.; Senta, Szövényi Károly mérnök Kopasz Kalmán kántor és Novosel Mihály borbély; Pančevo, Johan Hild, Bavarištanski put 12.; Veliki Bečkerek, Huszár István, Vojvoda Bojović 29.; Velika-Kikinda, Orosz Illés Jošića 2714; Stari Bečej, Beck Jerő Kr. Petra 33; valamint minden nagyobb községben van képviselőnk, ahol be lehet iratkozni.

2161 Szervezők.

ALUMINIUM komp'ett garnitúra, 12 drb franko vagy a pénz előzetes bekiűzése mellett

300.—
INZ. J. H. BÜHL kovinska industrija MARIBOR

Ötszobás urilakás

Subotica főterén új házban, ahol a lakások nem esnek a lakáshivatal rendelkezése alá, valamennyi szoba parkettás, fürdőszoba, villany stb. szép és modern mellékhelyiségek. Kedvező feltételek mellett butornal vagy butor nélkül átadó. Reflektánsok írják meg címüket „30.000” jellegre a kiadóba, hogy a lakás bérlője folkeroso őket személyes tárgyalás lehetett. 2495

680 Kg TISZTA BUZASZEM
volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral elkéft csépelve, betétsines géppel szakértő bizottág előtt után-ésépellettünk. **PÉNZ, IDŐ és MUNKA** takarítanak meg.

DOBKOSÁR-BETÉTLÉC
alkalmazásával. Kérdésökérésre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást.

BÁRDOS és BRACHFELD NOVISAD
Željiznička ulica 108. — Telefon 29

JUGOSZLÁV SZERB és HORVAT **NEMZETI ZÁSZLÓK**
tisztá gypjuból, szine nap és víz ellen garantált

75 cm széles 120 cm hosszú	Din. 70.—
100 cm széles 150 cm hosszú	Din. 100.—
110 cm széles 200 cm hosszú	Din. 150.—
120 cm széles 250 cm hosszú	Din. 200.—
150 cm széles 300 cm hosszú	Din. 300.—

szállítunk bérmentve az összeg 50% -ra való bekiűdésnél vagy utánvéttel.

KLEIN i WINKLER SUBOTICA, Trumbičeva ul. 22
Viaszonteladók tartjenek ajánlatot!

Autó, traktorok és motorok
Ha ön mindesek kezelését 14 nap alatt eredményesen és tökéletesen meg akarja tanulni, továbbá, a gépját beüzemeltetni vagy javítani óhajtja, vagy a sofförvizagára vonatkozó információkat akarja beszerezni, egyforduljon akár személyesen akár írásban **PROTIĆ INDUSTRIJA MOTORA** céghez Novisad, Kralja Aleksandra 7.
Ugyanitt utazók részére autók állandóan rendelkezésre. Beszálló hely autók részére, autósarag, autójavitóműhely, belső és külső gumik vulkanizálása a legkedvezőbb feltételek és a legelőbb árak mellett.

Segíts magadon, az Isten is megsegít!
Első Sombori Kiházasító és Temetkezési Egyesület alakulóban van és tagokat vesz fel. Az egyesület egy a kiházasult valamint elhalt tagjai után

20.000 Dinárt
fizet ki, ennek ellenében az esetenkénti díj 30.— Dinár. Az egyesület tagja lehet mindenki kora való tekintet nélkül az alapszabályokban lefektetett feltételek mellett. A tagok az egyesület megalakulás utáni napon jogaik élvezetébe lépnek. — Azon tag, aki 400 esetet befizetett, fizetési kötelezettsége megszűnik. Könyvecskéje nyugdíjba megy, jogai továbbra is fenálljanak, házasság vagy elhalálozás esetén megkapja a

20.000 Dinárt
A kiházasuló osztályhoz tartozó tag ha elhalna, a befizetett összeget teljes egészében hozzátartozóinak visszafizettetik.
Bővebb felvilágosítás nyerhető: Vojnits István Kralja Petra ulica 17., Dr. Abramovic ügyvédi iroda, Ludwig Mihály fodrászüzlet, Sümögi Sándor Subotica, Harambašičeva ulica 4. szám. 2167

Kapanyél, kaszanyél gereblye és szőlőkaró
a legjobb keményfából, minden mennyiségben, azonnali szállításra olcsó áron kapható

Gergely Samu bórkereskedőnél
Veliki-Bečkerek Telefon 246.

Értesítés
Értesítem a nb közönséget, hogy a régi közismert **ZÖLDFA VENDÉGLŐ** Vilsonova ulica 26. sz. alatt saját házunkban újra megnyitott. Kitünő házikoszt, elsőrendű, jó borok, pontos kiszolgálás. Szíves pártfogást kér **Ifj. Horák István** vendégfogadó 2502

Од Државног Тужноштва у Суботници Број Преде. XVI. А. 10/1926. д. т.
Набавна животнох намириница за апарату Државног Тужноштва у Суботници
Државно Тужноштво у Суботници у својој канцеларији I. спрат соба број 5., 24. марта 1926. год. у 10 часова пре подне, одржаће усмену јавну лицитацију, на набавку и испоруку животнох намириница за исхрану ашеника у времену од 1. априла на до 1. октобра 1926. год и то:
1. Хлеба и брашна.
2. Меса и масти.
3. Колонијалне робе и поврха.
Балма обавештења се могу добити сваког дана од 11 до 12 сати у канцеларији Државног Тужноштва. Суботица, 17. марта 1926. године.
в. д. Старешине Држ. Тужноштва: **Др Љ. Василевич** државни тужилац 2467

„NADA”
Kiházasító Segélyegylet, Subotica, V. Preradovičeva ul. 17., alapszabályai jóváhagyva működését nemsokára megkezdi és tagokat korlátolt számban felvesz. 2167

ELADÓ
Jutányos áron egy jókarban levő 16.7 méter hosszú hordképességtől prima fából épített, szállítóképes **FADEREGLYE.**
Érdeklődők forduljanak **BRAČA BOHN NOVIČEČEJ** címhez 2467

Bérbeadó hatvan hold l-á szántó
egy tagban, gazdasági épületekkel és egy svájci tehénstáttal, Osijek-től 3 kilométerre. **FRANJO FREIMUTH** Osijek I. Strossmajerova ulica 83. 2551

LÁNG L. GÉPGYÁR R. T.
BUDAPEST
PÓSTAFIÓK 56
Ajánlja elsőrendű, jónevű, ismert gyártmányait **DIESELMOTOROK LEGSÜRITŐVEL**
DIESELMOTOROK LEGSÜRITŐ NÉLKÜL
STABILGŐZGÉPEK
FÉLSTABILGŐZGÉPEK
GŐZKAZANOK
Méréselt árak.
Kedvező fizetési feltételek. Rövid szállítási határidő.
Díjtalan mérnöklátogatás. 1228

Husvétii tojások selyemből és csokoládéból. feltűnő olcsó árban kaphatók STEINER
Csokoládé nyulak nagy választékban Cserésszában

ÉPÍTETŐKHOZ!

A saját érdekében ne tessék elmulasztani, ha benneteket építkezésbe is kezd, hogy mielőlti a szükséges fa vagy cserépanyagot beszerezné, oky mentül keresse fel

Varga és Raacsmany faipletét
Subotica-Aleksandrova

(Sándori villamos utó-só megállónál) Telefon 8-27- ahol pontos és lelkiismeretes kiszolgálás mellett megiepően olcsó árban kaphat mindenféle fűrészelt és faragott épületfát, deszkát, tölgyet, gömbrudat, kész tetőrákat, meszelőnyelet, műtűfedéres padló deszkát, szegárut, meszet és cementet. — Továbbá Bohn-féle kiküindai és zsondyai falcos, valamint apatini apró tölgyesrepet.

Külön hívjuk fel az érdekelteket figyelmét faragott és gömbrudnyú tölgy- és akácfaoz op. 2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1448-1449-1450-1451-1452-1453-1454-1455-1456-1457-1458-1459-1460-1461-1462-1463-1464-1465-1466-1467-1468-1469-1470-1471-1472-1473-1474-1475-1476-1477-1478-1479-1480-1481-1482-1483-1484-1485-1486-1487-1488-1489-1490-1491-1492-1493-1494-1495-1496-1497-1498-1499-1500-1501-1502-1503-1504-1505-1506-1507-1508-1509-1510-1511-1512-1513-1514-1515-1516-1517-1518-1519-1520-1521-1522-1523-1524-1525-1526-1527-1528-1529-1530-1531-1532-1533-1534-1535-1536-1537-1538-1539-1540-1541-1542-1543-1544-1545-1546-1547-1548-1549-1550-1551-1552-1553-1554-1555-1556-1557-1558-1559-1560-1561-1562-1563-1564-1565-1566-1567-1568-1569-1570-1571-1572-1573-1574-1575-1576-1577-1578-1579-1580-1581-1582-1583-1584-1585-1586-1587-1588-1589-1590-1591-1592-1593-1594-1595-1596-1597-1598-1599-1600-1601-1602-1603-1604-1605-1606-1607-1608-1609-1610-1611-1612-1613-1614-1615-1616-1617-1618-1619-1620-1621-1622-1623-1624-1625-1626-1627-1628-1629-1630-1631-1632-1633-1634-1635-1636-1637-1638-1639-1640-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649-1650-1651-1652-1653-1654-1655-1656-1657-1658-1659-1660-1661-1662-1663-1664-1665-1666-1667-1668-1669-1670-1671-1672-1673-1674-1675-1676-1677-1678-1679-1680-1681-1682-1683-1684-1685-1686-1687-1688-1689-1690-1691-1692-1693-1694-1695-1696-1697-1698-1699-1700-1701-1702-1703-1704-1705-1706-1707-1708-1709-1710-1711-1712-1713-1714-1715-1716-1717-1718-1719-1720-1721-1722-1723-1724-1725-1726-1727-1728-1729-1730-1731-1732-1733-1734-1735-1736-1737-1738-1739-1740-1741-1742-1743-1744-1745-1746-1747-1748-1749-1750-1751-1752-1753-1754-1755-1756-1757-1758-1759-1760-1761-1762-1763-1764-1765-1766-1767-1768-1769-1770-1771-1772-1773-1774-1775-1776-1777-1778-1779-1780-1781-1782-1783-1784-1785-1786-1787-1788-1789-1790-1791-1792-1793-1794-1795-1796-1797-1798-1799-1800-1801-1802-1803-1804-1805-1806-1807-1808-1809-1810-1811-1812-1813-1814-1815-1816-1817-1818-1819-1820-1821-1822-1823-1824-1825-1826-1827-1828-1829-1830-1831-1832-1833-1834-1835-1836-1837-1838-1839-1840-1841-1842-1843-1844-1845-1846-1847-1848-1849-1850-1851-1852-1853-1854-1855-1856-1857-1858-1859-1860-1861-1862-1863-1864-1865-1866-1867-1868-1869-1870-1871-1872-1873-1874-1875-1876-1877-1878-1879-1880-1881-1882-1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447-2448-2449-2450-2451-2452-2453-2454-2455-2456-2457-2458-2459-2460-2461-2462-2463-2464-2465-2466-2467-2468-2469-2470-2471-2472-2473-2474-2475-2476-2477-2478-2479-2480-2481-2482-2483-2484-2485-2486-2487-2488-2489-2490-2491-2492-2493-2494-2495-2496-2497-2498-2499-2500-2501-2502-2503-2504-2505-2506-2507-2508-2509-2510-2511-2512-2513-2514-2515-2516-2517-2518-2519-2520-2521-2522-2523-2524-2525-2526-2527-2528-2529-2530-2531-2532-2533-2534-2535-2536-2537-2538-2539-2540-2541-2542-2543-2544-2545-2546-2547-2548-2549-2550-2551-2552-2553-2554-2555-2556-2557-2558-2559-2560-2561-2562-2563-2564-2565-2566-25

ELŐNYOMDÁT
MÓDERNŰL
FELSZERELVE
 legolcsóbban szállít
LEOPOLD SAMUEL
 SABLÓNGYÁRA
 SENTA 257

TELEFON 855.
SIPOS SÁNDOR
 SUBOTICA
 Üzletemet Sokolska ul. 10. alól
 6 szám alá
 (hispanioid festő helyé)
 saját házámba helyeztem át.
 ennél fogva sokkal olcsóbban
 árulok nagyobb és kicsinyben
 saját égetési hőfokér
 Friss MÉSZET
 Építési MÉSZET
 Portland CEMENTET
 Rostált FASZENET
 Pépet kétszer mosott
KOVÁCS SZENET
 Prima beltölti
KOVÁCS SZENET
 TŰZIFAT felvágva
 Az árut díjmentesen
 rendeltetési helyére szállítom

ADD HUSVÉTI
 cukor, bor, borecet, szilvó-
 rium és fűszereink má-
 kaphatók 9350
KÖRÖSI GÉZA
 cégvezető Subotica

FIGYELEM!
 Kereskedők, cukrászok, csemegekeres-
 kedők, csokoládé és bonbonfogyasztók
 a világhírű „TOBLER”
 (Bern — Svájc) csokoládégyár az eddigi
 csokoládé és bonbonokon kívül gyártja
 a következők 10435
„TOBLER”
 újdonságokat

„Tobleretti” töltött bonbonokat, 7 darab
 egy 100 gr-os dobozban, kitűnő ízű
 „Le General Noghi” bonbonok
 „Nougat Tobler” gyönyörű dobozban
 250 gr. netto és sok egyéb más cikket
 SHS. vezérképviselőt és irodát:
 „Oberot” Beograd, Knj. Ljubice 15. Telefon 31-89

LOKOMOBILOK
WOLF LANZ
 600 HP-ig teljesen újak
 vagy generáljavitva,
 gyári garanciával
BÉRBE IS.
KERETFŰRÉSZEK, FÜ-
RÉSZGÉPEK, Pini & Kay
 Wien vezérképviselője.
SZIVÓGÁZMOTOROK,
 kompresszornélküli
DIESELMOTOROK
NYERSÓLAJMOTOROK
 Motorenfabrik Darmstadt
 vezérképviselője.
MALONGÉPEK, ŐRLŐ-
JÁRATOK 32—48 coil.
 Kedvező fizetési feltételek.
 Szállítás kompl. felszerelve
BRACA FISCHER D. D.
 Zagreb, Pantovčak 16.
 1016

Eszéki Vasöntőde és Gépgyár R. T.
Osijeken

Gyárt szabadalmazott
kukorica és gabona szárítókat

és
komló szárítókat

Több mint 80 szárító üzemben

Stabilgépész
 aki az összes gőzgépek
 és motorok kezeltését és
 javítását szakemberként
 állást keres
 Cím: Béga hirdető és
 közvetítő Vel. B. ckerék,
 a főpostával szemben

Chukét, kőszét, litográfiai munkát,
 részvények, betétkönyvek,
 ömbornyomást, dobozokat,
 üzleti könyvet, győgszer
 árak részére préselt dobozokat
 a legújanyosabb szállít
FISCHER ERNŐ
 grafikai műintézet Subotica

Fényes existencia

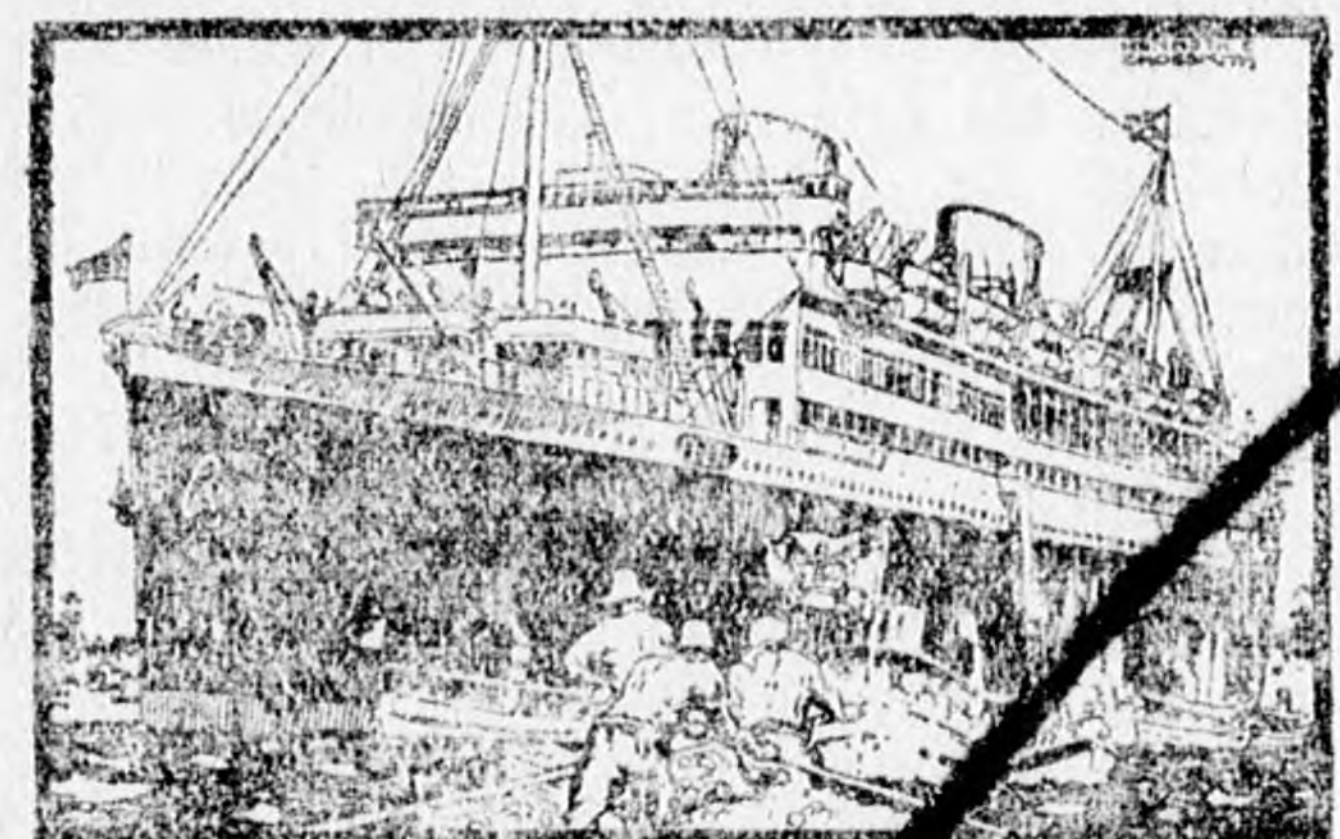
vendéglősöknek, korcsmárosoknak,
 fűszerkereskedőknek
60.000 dinár
 készpénztökével megvehető egy ház Subotica leg-
 szebb, legforgalmasabb helyén, amely ma is 30.000
 dinár évi bérjövendőt hoz s amelyben fűszer-
 üzletnek s vendéglőnek igen alkalmas utcai helyi-
 ségek vannak. A vételár 80.000 dinárt meghaladó
 része kedvező havi részletekben fizethető. Bővebb
 felvilágosítást ad **dr. Horvát Mór** ügyvédi
 irodája Subotica, Ciril Metod trg (Lifka-bájoskop
 épület) 2496

Kékfestő és vegytisztító-intézet

A Bácskában egyik legrégebb, leg-
 nagyobb és jólmenő kékfestő és
 vegytisztító-intézet, haláleset miatt,
 azonnal eladó vagy hosszabb időre
 bérbe adandó. — Közelebbi felvilá-
 gosítással szolgál a tulajdonos:
 űzv. Stampfer Mátysné, Bačka-Palanka

Motorhajó vállalat

Staribečej és Novibečej közt üzemeltetési itással
 stégekkel, vontatóhajó 2 szivógázberendezéssel mo-
 torral, dereglyével kedvező fizetési feltételek mellett
ELADÓ
Schumacher Rezső-nél Stari-Bečej

Royal Mail Line
 Angol Királyi Postahajózási Vonal

Rendszeres személy- és áruforgalom
Hamburg—Cherbourg—Souphampton-
ből Newyork és Kanadába Cher-
bourg—Liverpool—Souphampton-ból
 Délamerikába
 Ri de Janeiro Santos, Montevideo, Buenos-
 Aires, Sanpalo III. oszt. fülkék 2 és 4 ágygal
Kényelem! Gyorsasági Biztonsági
 Jugoszláviai vezérképviselőt:
Zagreb, trg I. Sz. 17.
 Alképviselők: Beograd: Karagjorgjeva ul. 91. Ljubljana:
 Kolodvorska 26. Vel. Bečkerék: Princese, Jelena Obala br. 7.
 Sürögnyelm: „Royal Mail”. Bosznia, Hercegovina és
 Dalmácia részére: Sreska Prometna Banka Sarajevo és
 Grúzban. Sürögnyelm: „Prometna Banka”.
 Split: Diklecijanova obala 8. Metković: Ivo Veraja.

BUTORT

LEFIZETÉSRE
 LESZÁLLITOTT ÁRAKON CSAKIS
ERDÉLYI ANTAL
 BUTORÜZLETÉBEN VÁSÁROLHAT
 SUBOTICÁN, SUDAREVIČEVA 4.
 A régi zálogház helyén. — Klein Géza mellett
 1105

Dr. Farkic

magánygyógyintézete BEOGRAD
 Az összes segédeszközökkel felszerelve
 Idegbajok, neurasténia, hisztéria, epilepsia, sífiliszes
 megbetegedések, bűnülások.
 Sebészeti-ortopéd megbetegedések, sérülések, csont- és
 izomtuberkulózis, hátréngőrbülletek, merevedések,
 vesézületelt vagy szerzett testi hibák kezelésére.
 Felvesszünk kezelésre azoknál
 reumatikus, csontos, vérlegény és akrotulás betegeket
 Hydrotherapie, elektrotherapie, masszazs, meleg levegő,
 besugárzások, (mesterséges magaslatti nap) Fangopokolások
 (pöstyén-izsáp) mediko-mechanika
 Vezető orvosok: Dr. H. Klein, ideggyógyorvos
 Dr. C. Kajan, ortopéd-sebész
 Penzióárak: Külön szoba 150 dinár, 2 vagy 3 ágyas szoba
 120 dinár napont.
 Felvilágosítással szolgál az intézet Beogradban Knox III.
 hajlóva vonar 23, a Kallmeadannal szemben. Telefon 5-89.

Becskeréken

leggyorsabb autótaxi
„LANCIA”
 a rendes taxiátfakon
 Szállítást fölvesz személyesen
Christian Jenő, vagy telefon 202.
 252

ELSŐ SUBOTICAI
PAPIRZACSKÓGYÁR

F. BEDŐ SUBOTICA SENOUE UL. 19.
 TELEFON 436.
 Ajánlja minőség és ár tekintetében első-
 rendű és versenyképes papirzacskóit.
 Kérjen mintát és árajánlatot.

Legtöbbször községi és gazdasági mérlegeket szállít J. Sevegyén, Subotica

KOMLÓZSINEGEK, SISAL MANILLA KÉVERŐTŐZŐ, UJ ZSAKOK ÉS KÉSZ PONYVAK
 UJ ES HASZNALT ZSAKOK a legjutányosabb árban szerezhetők be:

Avram Schiff, Novisad

Zsák, ponyva és zsineg nagykereskedés
 Zsák és ponyvakölcsönző intézet
 Fiók: BEOGRAD, Karadjordjeva 21.

Telefon 403.
 Sürgönyeim:
 „JUTE ŠIF“

Novisadon
 legjobban menő
VENDEGLŐK
 egyike házzal és bonyolult
 együtt kedvező feltételek mellett
ELADÓ
 Szükséges tőke 3000 dinár
 irásbeli ajánlatok sorszerű
 jellege alatt Sch... hirtel-
 lőbe Novisad Putoški put 2.
 küldendők. 2485

Pensio Baile-Erenokéban
 ezeltől Herkules...
 ROMÁNIA
 Janius hó 15-től...
 pensio, pompás...
 konyha. Csak...
 kőre bővebb...
 Kovács Elza
 BAILE-ERENOKÉ
 Kovács, Románia

Párisi és bécsi
modelljeim
 megérkeztek
 Selyem kalapok már
 150 dinártól
 Átalakításokat olcsón
 készítek
BEER BÖZSŐ
 KALAPÜZLET

Vízcsöves, Hofmeister
 gyártmányu 9 m fűtő-
 felületű 4 légnyomású
GŐZKAZÁN
 nagyon olcsón eladó
 Andjelković Sima
 Beograd, Sarajevska ul. 10

TEMERINSKA 8. TELEFON: 335.

ERDŐS HENRIK és Tsa NOVISAD

Jugoszláviai
 vezérképviselése a
 Vörner J. és Tsa
 Budapest

SZÁLLIT AZONNAL
 Az összes malomgépeket el-
 sősorndü és modern kivi-
 telben. 2405

NOVISADI RAKTÁRRÓL:
 Az összes malmászati cikke-
 ket. „Deutz“ compressornél-
 küli Dieselmotorokat.

Mérnöki látogatás és költségvetés kívánatra kötelezettség nélkül

UJ HAZ ELADÓ
 Suboticán, a város leg-
 forgalmasabb helyén, 44
 méteres utcai fronttal,
 2 utcára, mely 11 szobából
 áll, modernen építve, a ház
 sarkán vegyeskereskedés-
 sel, nagy pincével, és soute-
 rainnel, valamint raktárak-
 kal. Vevő 7 szobát azonnal
 vehet.
 Erdek ödések
 Interreklam d.d. Subotica
 Vojnovičeva ulica 7
 címre intézendők. 2517

Nélkülözhetetlen
 minden háztartásban a
Dr. A. Oetker-féle
 házi konyhaszer

sütőpor, vaniliás cu-
 kor puding por,
 kuglóf massa
 Kapható minden szakma-
 beli üzletben, ahol nem,
 forduljon a vezér-
 képviselőhez
Jos. Reich, Maribor
 Receptkönyvet kívánatra
 ingyen és bérmentve küld
 2364

Telefonszám **508** Telefonszám

Lusztereket nagy és gazdag választékban,
 szolid áron beszerezhet a

Subotica Villamos Vasút és Világítási RT.-nél
 Kostina ulica 1

Mi a Distol??

Distol az évtizedek óta millió és millió állaton ki-
 próbált egyedüli biztos gyógyszer a kérődző állatok
 májmetélykórja ellen, mely a tudományos körök álta
kétségtelenül
 biztosnak ismertettél és a hatóságok is használatra
 ajánlják.

Gazdák
 néhány állat árán egész állatállományukat meg-
 menthetik a pusztító kóról. Az állatok súlygyara-
 podása felér a kezelési költséggel. Mindenkit óvunk
 hamisítványoktól és pótszerektől. Csakis az előírt
 eredeti Distol-adag használata esetén

garantálunk
 biztos eredményt.

Árengedmény:
 Hogy minden gazda részére lehetővé tegyék a Distol
 használatát

gramonként 4.— dinárra
 mérsékeltek az árakat. Rendelés esetén elegendő a
 gyógyításra szánt állatok száma és súlya.
 Kapható minden gyógyszerárban.

„KASTEL“ D. D.
 KARLOVAC 782

Az első új FORD Kikindán

Velika-Kikindára csak e hó 19-én pén-
 teken érkezett az első új FORD, tu-
 lajdonosa Djoka Neducin nagyke-
 reskedő. Reméljük, hogy nagyon fog
 tetszeni a kikindának

KLEIN GÉZA és FIAI
 SUBOTICA 2537

TÉGLAGYÁRI SZAKEMBER

Jelenlegi állást hasonlóval vagy **üzemvezetői**
 állással azonnali vagy későbbi belépéssel változ-
 tatni óhajtaná, 20 évi gyakorlattal az összes téglá-
 fedéleserép és agyagáru gyártásban, égetésben, va-
 lamint a munkagépek s körkémence javításában s
 építésében a legnagyobb szakismerettel bír. Számos
 éveken át mint üzemvezető jelenleg Jugoszlávia-
 ban mint műszaki s kereskedelmi igazgató a leg-
 nagyobb s legmodernebb „Bührer“ műszáritóval
 ellátott gőz és villamos erőre berendezett téglá-
 gyár felelős vezetője vagyok. Szíves megkeresésű-
 ket „Téglagyári technikus“ jellege alatt a
 kiadóhivatal továbbít. 2536

Dr. SZEGŐ SZANATÓRIUMA
 ABBÁZIA (Olaszország)
NAPFÉNYES TAVASZI ÜDÜLŐHELY
 EDZŐ-, HÍZÓ-, ÉKSZITÓKURÁK
 A gyógyétrend valamennyi formái
 Minden modern physikális gyógyeszköz
 Gyermekek 7 évtől kezdve kíséret nélkül is

CERTUS HIDEGENYVIPAR
 Berlin-Hamburg-Drezda
 Vajdasági vezérképviselője:
PRANDELL RUDOLF ÉS FIA
 Veliki-Bečkerek, Aleksandra (Fő) ucca

Certus hideg enyvpör a jelenlegi legjobb enyve, min-
 den tekintetben felülmúlja a táblacnyvet.
Certus kötőereje a legnagyobb és abszolút vízálló-
Certus nem szárad ideigelőtt, nagy felületeket csak
 ezzel lehet jól enyvezni.
Certus hideg vízben oldható, a fát sem kell enyvezés-
 hez melegíteni. Fűtőanyagot takarít meg.
Certus minden fűtőállamban kiszorítja a tábla-
 enyvet, mert előnyeit a modern ipar felismerte
Certus asztalos, sztergályos-, butorizemekben, vagon-
 gyárakban nélkülözhetetlen.
Certus az egyetlen enyve, melyet repülőgépek, folyami
 és tengeri hajók építésénél használnak.
Certus még erős és vízálló enyve a legjobb minden
 kültéri- és butorasztalos enyvezésnél is.
Certus használata a leggazdaságosabb, — 1 kg porból
 3 kg enyvmasza! Fűtőanyag nem kell.
 Saját érdekében próbálja meg
 és mindig CERTUS-t fog használni.
 447

Rendkívül kedvező fizetési
 feltételek mellett
Eladó
870 dumum — 170 hold
ELSŐRENDŰ SZÁNTÓ
 egy tégban Obudovacon, közvetlen Bréka
 város mellett, Bosznijában. Közelebbi felvi-
 lágosítással szolgál **dr. Aco Bogdanović**, ügy-
 véd Bijeljina (Bosna). 1987